

509 Կարդա՛ և բնութագրիր թվերից յուրաքանչյուրը ներկայացված հարցաշարին համապատասխան: 3245, 65487, 354621

- Քանի՞ նիշ ունի:
- Քանի՞ իրարից տարբեր թվանշանով է գրված:
- Քանի՞ հազարյակ է պարունակում:
- Քանի՞ հազարյակ կա հազարյակների կարգում:
- Քանի՞ միավոր է պարունակում:
- Քանի՞ միավոր կա հարյուրյակների կարգում:
- Քանի՞ կարգային միավոր կա հարյուրյակների կարգում:
- Ո՞րն է այդ թվի տասնավորը:

510 Կարգային գումարեղիների գումարը գրիր թվի տեսքով:

ա) • 8 հազ. + 2 տ. + 6 մ.	բ) • 80000 + 300 + 50 + 1
• 5 հազ. + 2 հ. + 3 տ.	• 2 · 100000 + 3 · 100 + 6 · 1
• 6 · 10000 + 3 · 100 + 2 · 1	• 3 հազ. + 5 մ.
• 900000 + 4000 + 2	• 7 հազ. + 2 հ. + 9 մ.

511 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

ա) 2688 : 8	բ) 1205 · 5
2688 : 16	1205 · 15
2688 : 192	1205 · 115

512 Կազմիր արտահայտություն և գտիր՝

- 1218 և 412 թվերի տարբերությունից 7 անգամ մեծ թիվը,
- 2188 և 412 թվերի գումարից 8 անգամ փոքր թիվը,
- 12 և 41 թվերի արտադրյալից 725-ով փոքր թիվը,
- 516 և 12 թվերի քանորդից 842-ով մեծ թիվը,

513 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

- ա) $127 \cdot (426 : 3) - (5425 : 5 + 1296)$ բ) $(90231 - 321 \cdot 14) - (2425 + 915 : 5)$

514 Հաշվիր արտահայտության արժեքը, եթե $a = 888$:

- ա) $a : (64 \cdot 25 - 1576) + 7041$ բ) $302 + (a - 2604 : 6) \cdot 62$

515 Կատարիր գործողությունը:

ա) 42 կմ – 350 մ	բ) 82 կգ – 6 գ	գ) 25 օր – 15 ժ
12 դմ 2 սմ – 7 սմ	22 տ 200 կգ – 380 կգ	18 ժ 20 ր – 30 ր

- 516** Կանաչ ավտոմեքենան դուրս եկավ A վայրից և առանց կանգառի 3 ժամ հետո հասավ 240 կմ հեռավորության վրա գտնվող B վայրը: Այդ նույն ճանապարհը դեղին ավտոմեքենան անցավ 2 ժամում, իսկ կապույտը՝ 4 ժամում:

- Ավտոմեքենաներից ո՞րն է ավելի արագ շարժվում:
- Որքան ճանապարհ է անցել յուրաքանչյուր ավտոմեքենա 1 ժամում:
- Համեմատիր 1 ժամում այդ մեքենաների՝ անցած ճանապարհները:

- 517** 450 կմ հեռավորությամբ A և B քաղաքներից իրար ընդառաջ շարժվեցին երկու մեքենա: Շարժվելուց որոշ ժամանակ անց առաջին ավտոմեքենան անցել էր 120 կմ, որը 28 կմ-ով քիչ էր երկրորդի անցած ճանապարհից: Այդ պահին որքան էր նրանց միջև հեռավորությունը:

- 518** A քաղաքից հակադիր ուղղությամբ շարժվեցին երկու ավտոմեքենա: Շարժվելուց որոշ ժամանակ անց առաջինն անցել էր 20 կմ ավելի, քան երկրորդը: Այդ պահին որքան ճանապարհ էր անցել նրանցից յուրաքանչյուրը, եթե նրանց միջև հեռավորությունը 230 կմ էր:

- 519** A քաղաքից միևնույն ուղղությամբ շարժվեցին երկու ավտոմեքենա: Շարժվելուց որոշ ժամանակ անց նրանց միջև հեռավորությունը 20 կմ էր: Այդ պահին որքան ճանապարհ էր անցել երկրորդը, եթե առաջինը ավելի դանդաղ էր ընթանում և անցել էր 75 կմ:

- 520** Դերձակը 2-րդ օրը կարեց 12 վերնաշապիկ և օգտագործեց 40 կոճակով ավելի, քան օգտագործել էր 1-ին օրը՝ կարելով 7 վերնաշապիկ: 3-րդ օրը նա կարեց ևս 6 այդպիսի վերնաշապիկ: Ընդամենը քանի՞ կոճակ օգտագործեց դերձակը այդ վերնաշապիկների համար:

- 521** Երբ Անին իր ուլունքներից 7 հատ տվեց Սոնային, նրանց ուլունքների թիվը հավասարվեց: Հաշվիր, թե նրանցից յուրաքանչյուրը քանի ուլունք ուներ՝ գիտենալով, որ նրանց մոտ կար ընդամենը 40 ուլունք:

- 522** Վարպետներն առաջին օրը ներկեցին 26 մ^2 մակերեսով պատ, իսկ երկրորդ օրը՝ 32 մ^2 : Որքան է նրանց երկու օրվա աշխատավարձը, եթե առաջին օրվա աշխատավարձը 12000 դրամով քիչ է երկրորդ օրվա աշխատավարձից:

- 523** Գյուղացին իր 88 ոչխարները բաժանեց չորս որդիներին՝ յուրաքանչյուրին տալով այնքան, որքան նրանց տարիքն է: Սակայն եղբայրները որոշեցին հավասարեցնել ոչխարների քանակը: Այդ նպատակով եղբայրներից երկուսը մյուս երկուսին տվեցին մեկը 4, իսկ մյուսը՝ 1 ոչխար: Քանի՞ տարեկան էին եղբայրներից յուրաքանչյուրը:

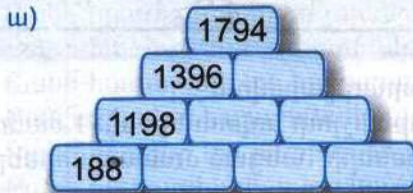
- 524** Չորս հաջորդական թվերի գումարը 106 է: Որո՞նք են այդ թվերը:

- 525** Չորս հաջորդական կլոր տասնյակների գումարը 300 է: Որո՞նք են այդ թվերը:

526 Դիր փակագծեր այնպես, որ ստանաս հավասարություն:

ա) $1000 - 750 - 250 - 500 = 1000$ բ) $1000 - 6400 : 32 : 4 = 200$
 $5500 - 570 - 420 : 6 = 5000$ $2010 - 3200 : 80 \cdot 4 = 2000$

527 Լրացրո՛ւ դատարկ վանդակները:

528 Գրիր հինգ թվերի հաջորդականություն հետևյալ կանոնով. առաջինը քո մտապահած թիվն է, իսկ մյուսներից ցանկացածը իր նախորդից մեծ է 15-ով:

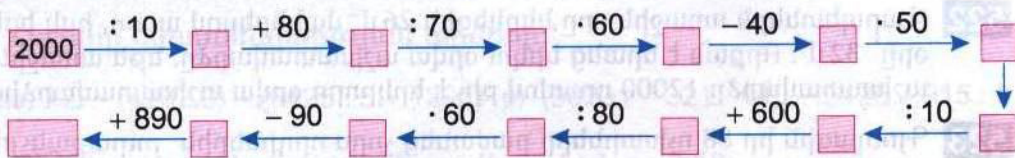
- Որքանո՞վ է առաջին թիվը փոքր չորրորդ թվից:
- Որքա՞ն է չորրորդ և երկրորդ թվերի տարբերությունը:
- Որքա՞ն է հինգերորդ և առաջին թվերի տարբերությունը:
- Որքանո՞վ է հինգերորդ թիվը մեծ երկրորդ թվից:

Այժմ քո կատարած աշխատանքը համեմատիր ընկերոջդ կատարածի հետ: Համեմատե՛ք հարցերի պատասխանները: Այդ հարցերին պատասխանելու համար անհրաժեշտ էր արդյոք իմանալ մտապահած թիվը:

529 Աստղանիշերը փոխարինիր այնպիսի թվանշաններով, որ ստացված թվերը դասավորված լինեն աճման կարգով:

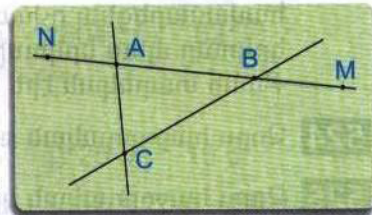
ա) $27 * 6$, 2715 , $2 * 05$ գ) $17 * 6$, $17 * 5$, $1 * 81$
 բ) 3248 , $32 * 5$, $32 * 0$ դ) $2 * 6878$, $216 * 72$, $2168 * 4$

530 Մարզիր հիշողությունդ:

531 Գծիր երեք ուղիղ այնպես, որ դրանք զույգ առ զույգ հատվեն, ինչպես տրված նկարում: Նշիր **AB** ուղիղին պատկանող **N** և **M** կետերը:

Քո գծած գծագրին համապատասխան գրառիր 3 ուղիղ, 3 հատված, 6 ճառագայթ, 2 բութ անկյուն և 2 սուր անկյուն:

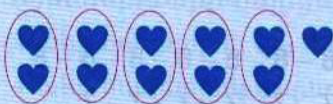

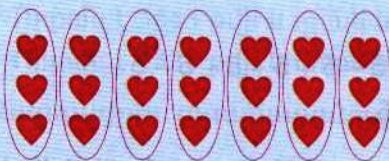
532 Կարդա Այգի մեկնաբանությունները և փորձիր ասել մնացորդով և առանց մնացորդի բաժանման օրինակներ:

12-ը բաժանած 2-ի հավասար է 6-ի:
12-ը 2-ի բաժանվում է առանց մնացորդի:
 $12 : 2 = 6$

11-ը բաժանած 2-ի հավասար է 5-ի
և 1 մնացորդ:
11-ը 2-ի բաժանվում է մնացորդով:
 $11 : 2 = 5(1 մն.)$

21-ը բաժանած 3-ի հավասար է 7-ի:
21-ը 3-ի բաժանվում է առանց մնացորդի:
 $21 : 3 = 7$

21-ը բաժանած 6-ի հավասար է 3-ի
և 3 մնացորդ:
21-ը 6-ի բաժանվում է մնացորդով:
 $21 : 6 = 3(3 մն.)$

533 Օգտվելով նկարներից՝ կատարիր բաժանումը: Մնացորդ լինելու դեպքում այն գրիր փակագծերի մեջ:

$24 : 2$ $24 : 8$ $24 : 14$ $24 : 20$

$24 : 4$ $24 : 10$ $24 : 16$ $24 : 22$

$24 : 6$ $24 : 12$ $24 : 18$ $24 : 24$

$24 : 3$ $24 : 9$ $24 : 15$ $24 : 21$

$24 : 6$ $24 : 12$ $24 : 18$ $24 : 24$

534 Հետևելով օրինակին՝ դու նույնպես գծագրի օգնությամբ կատարիր բաժանումը:

ա) $12 : 1$ $12 : 3$ $12 : 5$
 $12 : 2$ $12 : 4$ $16 : 6$

բ) $3 : 3$ $5 : 3$ $7 : 3$
 $4 : 3$ $6 : 4$ $8 : 3$

$15 : 1 = 15$

$15 : 2 = 7 (1 մն.)$

$15 : 3 = 5$

$15 : 4 = 3 (3 մն.)$

535 Բանավոր կատարիր բաժանումը և ասած՝ որքան մնացորդ մնաց:

36 : 1	36 : 4	36 : 7	36 : 10	36 : 13	36 : 18
36 : 2	36 : 5	36 : 8	36 : 11	36 : 14	36 : 20
36 : 3	36 : 6	36 : 9	36 : 12	36 : 15	36 : 36

536 Բանավոր կատարիր բաժանումը և ասած՝ որքան մնացորդ մնաց:

0 : 5	6 : 5	10 : 5	15 : 5	20 : 5	25 : 5
5 : 5	8 : 5	11 : 5	17 : 5	23 : 5	29 : 5

537 Հաշվիր արագ:

- 27 - 4 - 4 - 4 - 4 - 4 - 4
- 67 - 8 - 8 - 8 - 8 - 8 - 8 - 8 - 8
- 35 - 6 - 6 - 6 - 6 - 6 - 6
- 49 - 7 - 7 - 7 - 7 - 7 - 7 - 7

538 Հաշվիր արագ:

- 29 - 4 - 4 - 4 - 4 - 4 - 4 - 4
- 38 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5
- 29 : 4
- 38 : 5

539 Կազմիր տրված արտահայտությանը համապատասխան խնդիր և բանավոր լուծիր այն:

- ա) $4 \cdot 250 + 3 \cdot 70$ գ) $3500 + (3500 - 300)$
 բ) $(450 + 250) : 2$ դ) $400 - 4 \cdot 8 \cdot 10$

540 Հայկի և Արամի՝ ստուգողական աշխատանքից ստացած միավորների գումարը 75 է: Եթե Հայկը ստանար ևս 7 միավոր, կունենար այնքան միավոր, որքան ունի Արամը: Քանի՞ միավոր է ստացել նրանցից յուրաքանչյուրը:**541** ա) Եռանկյան մի կողմի երկարությունը 46 մմ է: Երկրորդ կողմը առաջինից մեծ է 14 մմ-ով: Որքան է այդ եռանկյան երրորդ կողմի երկարությունը, եթե պարագիծը 126 մմ է:

բ) Եռանկյան մի կողմի երկարությունը 56 մմ է, որը 2 անգամ մեծ է երկրորդ կողմից և 12 մմ-ով փոքր է երրորդից: Հաշվիր այդ եռանկյան պարագիծը:

542 560 կգ խնձորը հավասարաչափ տեղավորեցին 4 կգ զանգվածով դատարկ արկղերի մեջ և ուղարկեցին խանութ: Խանութում կշռելով տեսան, որ խնձորով լցված արկղերի ընդհանուր զանգվածը 640 կգ է: Պարզիր, թե քանի կիլոգրամ խնձոր կար յուրաքանչյուր արկղում:**543** ա) Վաճառականը 1 կիլոգրամը 350 դրամով գնեց 30 կգ ալյուր և հավասարաչափ լցրեց 15 պարկի մեջ: Ինչ գնով պետք է վաճառի նա մեկ պարկ ալյուրը, որպեսզի արդյունքում ունենա 1500 դրամ եկամուտ:

բ) Վաճառականը, վճարելով 14000 դրամ, գնեց որոշ քանակությամբ բրինձ և հավասարաչափ լցրեց 20 պարկերի մեջ: Ինչ գնով նա պետք է վաճառի մեկ պարկ բրինձը, որպեսզի արդյունքում ունենա 2000 դրամ եկամուտ:

544 Համեմատիր:

- ա) 5ր 40վ \bullet 540վ բ) 7կմ 20մ \bullet 720մ գ) 7կգ 200գ \bullet 720գ
 7ժ 20ր \bullet 720ր 2կմ 40մ \bullet 2040մ 20տ 7գ \bullet 207գ
 2օր 16ժ \bullet 216ժ 5կմ 4մ \bullet 504մ 5գ 78 կգ \bullet 578 կգ

545 Կարդա արտահայտությունը և ասա՛ դրա արժեքը:

- ա) $98 + 99 + 100$ բ) $9 \cdot 8 \cdot 5$ գ) $4 \cdot (5 \cdot 9)$ դ) $67 \cdot 254 - 66 \cdot 254$
 $48 + 49 + 50$ $60 \cdot 70 \cdot 50$ $(7 \cdot 20) \cdot 50$ $4 \cdot 408 + 6 \cdot 408$

546 Պատասխանիր հարցերին:

- Քանի՞ հազարյակ կա 45367 թվի հազարյակների կարգում:
- Քանի՞ հազարյակ է պարունակում 34560 թիվը:
- Ո՞րն է 3547 թվին նախորդող կլոր հարյուրյակը:
- Որքան է 3645 թվի և դրան նախորդող կլոր հարյուրյակի տարբերությունը:
- Որքան է 4321 թվի և դրան նախորդող կլոր հազարյակի տարբերությունը:

547 Զարգացրո՛ւ տրամաբանությունը:

- ա) Կան 8 լ և 3 լ տարողությամբ դատարկ ամաններ: Ինչպե՞ս ծորակից վերցնել 2 լիտր ջուր:
- բ) Կան 8 լ և 3 լ տարողությամբ դատարկ ամաններ: Ինչպե՞ս ծորակից վերցնել 10 լիտր ջուր:

548 Քանի՞ թվանշան է տպագրվել այս գրքի էջերը համարակալելու համար: Չմոռանաս, որ համարները տպագրվել են՝ սկսած 3-րդ էջից:

549 Մարզիր հիշողությունը:

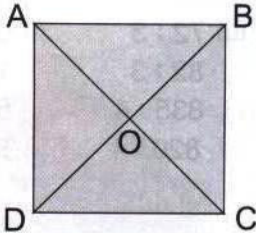

550 Առանց արտահայտությունների արժեքները հաշվելու դրանք դասավորիր նվազման կարգով:

- 48 + 36 25 + 18 25 + 41 30 + 48 18 + 34 41 + 30

551 Փորձիր չորս հատ 4-ով և որոշ թվաբանական գործողություններով ստանալ 6-ից 10 թվերը: Կարող ես օգտագործել նաև փակագծեր:

552 Քառակուսին անկյունագծերով բաժանվում է 4 հավասար մասերի: Հաշվիր 24 մմ կողմով ABCD քառակուսին անկյունագծերով բաժանվելուց ստացված 4 մասերից երեքի մակերեսների գումարը:

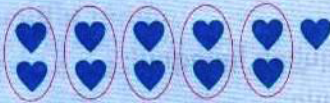
553 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և այն քննարկիր ընկերոջդ հետ:

11-ը բաժանած 4-ի հավասար է 2-ի
և 3 մնացորդ:

$$11 : 4 = 2(3 \text{ մն.})$$

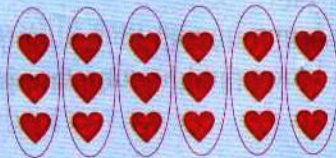
$$2 \cdot 4 + 3 = 11$$

11-ը բաժանած 2-ի հավասար է 5-ի
և 1 մնացորդ:

11-ը 2-ի բաժանվում է մնացորդով:

$$11 : 2 = 5(1 \text{ մն.})$$

18-ը բաժանած 3-ի հավասար է 6-ի:

$$18 : 3 = 6$$

$$6 \cdot 3 = 18$$

20-ը բաժանած 6-ի հավասար է 3-ի
և 2 մնացորդ:

$$20 : 6 = 3(2 \text{ մն.})$$

$$3 \cdot 6 + 2 = 20$$

554 Հետևելով օրինակին՝ կատարիր բաժանումը, ապա ստուգիր՝ ձիշտ ես կատարել այն:

ա) $12 : 1$ $12 : 3$ $12 : 5$
 $12 : 2$ $12 : 4$ $16 : 6$

բ) $3 : 3$ $5 : 3$ $7 : 3$
 $4 : 3$ $6 : 4$ $8 : 3$

$$72 : 5 = 14 (2 \text{ մն.})$$

$$\begin{array}{r} 725 \\ -514 \\ \hline 211 \\ -200 \\ \hline 11 \\ -10 \\ \hline 1 \end{array} \quad \text{Ստ. } 14 \cdot 5 + 2 = 72$$

555 Հետևելով օրինակներին՝ կատարիր բաժանում:

ա) $72 : 3$ բ) $95 : 5$
 $82 : 3$ $132 : 5$
 $835 : 4$ $534 : 6$
 $820 : 4$ $940 : 6$

$$48 : 2 = 24$$

$$574 : 4 = 143 (2 \text{ մն.})$$

$$\begin{array}{r} 482 \\ -412 \\ \hline 70 \\ -70 \\ \hline 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5744 \\ -4143 \\ \hline 1601 \\ -1600 \\ \hline 1 \\ -0 \\ \hline 1 \end{array}$$

556 Բանավոր կատարիր բաժանում և մնացորդը համեմատիր բաժանարարի հետ:

10 : 5 12 : 5 14 : 5 16 : 5 18 : 5
 11 : 5 13 : 5 15 : 5 17 : 5 19 : 5

Մնացորդը միշտ փոքր է բաժանարարից:

557 Կատարիր գործողությունները:

ա) 15 կմ 620 մ – 8 կմ 900 մ բ) 24 տ 300 կգ – 6 տ 450 կգ
 120 մ 45 սմ – 15 մ 80 սմ 12 գ 36 կգ – 8 գ 46 կգ

558 Տրված թվերից ընտրիր այն թիվը, որը տեղադրելով **b**-ի փոխարեն կստանաս հավասարություն:

5, 60, 10, 70, 50, 80

ա) $300 = b \cdot 10 + 200$ բ) $700 = b \cdot 10 + 0$
 $4 \cdot b + 80 = 400$ $0 = b \cdot 4 - 240$
 $20 \cdot b - 100 = 0$ $60 = b \cdot 2 - 40$

559 Հաշվիր աղյուսակում նշված աշխատողների մայիս ամսվա աշխատավարձը, լրացրո՛ւ աղյուսակը և պատասխանիր հարցերին:

Անվանումը	1 օրվա աշխատավարձը	Աշխատած օրերի քանակը	Ստանալիք աշխատավարձը
Կարեն	4800 դրամ	22 օր	
Գոհար	3500 դրամ	25 օր	
Հասմիկ	5000 դրամ	20 օր	
Ընդամենը			

- Ո՞վ է ստանում ամենաբարձր աշխատավարձը:
- Ինչո՞ւ է Գոհարի մայիս ամսվա աշխատավարձը ցածր Հասմիկի աշխատավարձից: Չէ՞ որ նա 5 օր ավելի է աշխատել:
- Ինչո՞ւ Կարենի մայիս ամսվա աշխատավարձը ավելի է, քան Հասմիկինը: Չէ՞ որ նրա մեկ օրվա աշխատավարձը ցածր է Հասմիկի մեկ օրվա աշխատավարձից:
- Որքա՞ն է նրանց մայիս ամսվա ընդհանուր աշխատավարձը:

560 Լրացրո՛ւ դատարկ վանդակները:

561 Ընկերոջդ հետ կարդա Անիի առաջարկած խնդիրը, փորձե՛ք հասկանալ լուծման ընթացքը և այն կատարել նաև ինքնուրույն:

7 լիտր տարողությանը ամանը ամբողջությանը լցված է կաթով: Կան նաև 3լ և 4լ տարողությանը դատարկ ամաններ: Ինչպե՞ս 3 լիտրանոց ամանում լցնել 2 լիտր կաթ:

7լ	7 կմնա → 4	4 → 1	1
4լ	0	0	3
3լ	0	3 կմնա → 0	3 կմնա → 2

(Note: The table in the image shows a sequence of steps with arrows indicating the transfer of milk between containers. The final state shows 2 liters in the 3-liter container.)

562 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 20, 60 թվերից ընտրիր այնպիսի երեք թիվ, որոնց արտադրյալը 120 է: Ընտրիր թվերի այդպիսի մի քանի եռյակ:

563 Լուծիր խնդիրը, ինքդ նույնպես կազմիր այդ տիպի խնդիր և առաջարկիր ընկերոջդ:

Անիի մտապահած թիվը եռանիշ կլոր տասնյակ է: Եթե այդ թվի 3-րդ կարգում գրված թվանշանը փոխարինվի 7-ով, այն կմեծանա 200-ով, իսկ եթե 2-րդ կարգում գրված թվանշանը փոխարինվի 5-ով, այն կփոքրանա 20-ով: Ո՞ր թիվն է մտապահել Անին:

564 Գծիր և լրացրու մոզական աղյուսակը:

ա)

458	507	535
	493	542

բ)

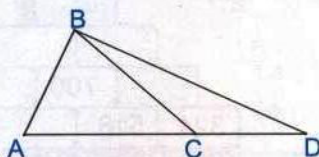
577	500	423
465		542

565 Գրքի էջերը համարակալելու համար տպագրվել է 179 թվանշան: Քանի էջ ունի այդ գիրքը, եթե էջերի համարների տպագրումը սկսվել է 3-րդ էջից, և վերջին էջի համարը չի տպագրվում:

566 Կազմիր փակագծեր պարունակող արտահայտություն, որի արժեքը լինի 0:

567 Հաշվիր BC հատվածի երկարությունը՝ գիտենալով, որ.

ABC եռանկյան պարագիծը 100 մմ է:
 BCD եռանկյան պարագիծը 90 մմ է:
 ABD եռանկյան պարագիծը 110 մմ է:

575 Պատասխանիր բանավոր:

Գոհարը 12 տարեկան է, իսկ եղբայրը 4 անգամ փոքր է նրանից:

- Քանի տարով է եղբայրը փոքր Գոհարից:
- 6 տարի հետո Գոհարը քանի տարով մեծ կլինի եղբորից:
- 6 տարի հետո Գոհարը քանի անգամ մեծ կլինի եղբորից:
- 15 տարի հետո եղբայրը քանի տարով փոքր կլինի Գոհարից:

576 Լշված ասոյթներից որն է ճշմարիտ:

- 4 հատ 3 կգ զանգվածով ձմերուկները ծանր են 3 հատ 4 կգ զանգվածով ձմերուկներից:
- 2 կգ բամբակը թեթև է 2 կգ ձմերուկից:
- 180 ռոպեն 3 ժամ է:
- 0-ի և ցանկացած թվի արտադրյալը 0 է:
- 4 շաբաթը մեկ ամիս 2 օր է:

577 Գրիր այն վեցանիշ թիվը, որի՝

- ա) միավորը 1 է, տասնհազարավորը՝ 1, իսկ մյուս բոլոր թվանշանները՝ 2,
- բ) տասնավորը 3 է, հազարավորը՝ 2, իսկ մյուս բոլոր թվանշանները՝ 9,
- գ) հարյուրավորը 0 է, հազարավորը՝ 3, իսկ մյուս բոլոր թվանշանները՝ 4:

578 Բազադրիչները կլորացրու մինչև տասնյակներ և կատարիր գործողությունները:

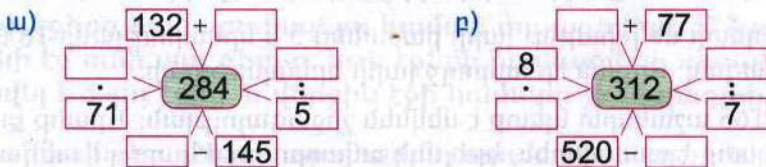
ա) $247 + 153$ $189 + 197 + 112$
 $468 - 72$ $348 - 153 + 220$

բ) $438 + 161$ $291 + 325 + 12$
 $549 - 151$ $174 + 38 - 102$

Օրինակ՝

$76 + 295 + 324 \approx 80 + 300 + 320 = 700$
 $486 - 93 \approx 490 - 90 = 400$

579 Պարզիր, թե որ թվերը պետք է գրել ազատ վանդակներում:

580 Արտագրիր՝ աստղանիշերը փոխարինելով համապատասխան թվանշաններով:

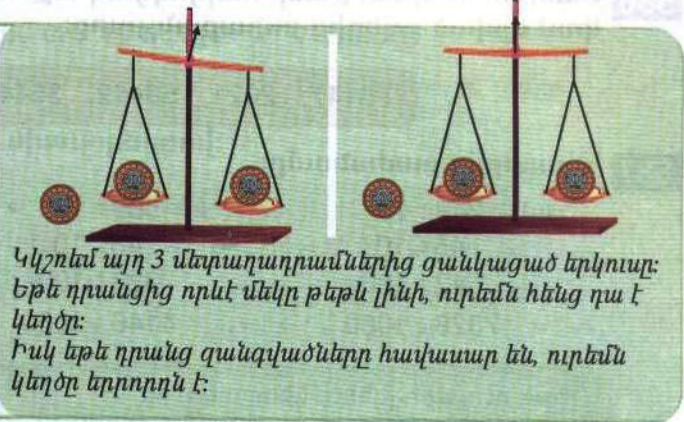
ա)
$$\begin{array}{r} 4231 \\ + 2057 \\ \hline 47233 \\ \hline 21408 \\ *49*9 \end{array}$$

բ)
$$\begin{array}{r} 213 \\ + 2541 \\ \hline 40907 \\ \hline 23041 \\ **7*2 \end{array}$$

գ)
$$\begin{array}{r} 2230 \\ + 2056 \\ \hline 57234 \\ \hline 32141 \\ *** * 1 \end{array}$$

դ)
$$\begin{array}{r} 240 \\ + 33044 \\ \hline 172001 \\ \hline 222222 \\ 4**5** \end{array}$$

581 Անիի մոտ կա 3 հատ 500 դրամանոց մետաղադրամ, որոնցից մեկը կեղծ է: Նա գիտի, որ կեղծը թեթև է մյուսներից: Տես, թե նա ինչպես է նժարավոր կշեռքի օգնությամբ մեկ կշռումով պարզում կեղծ մետաղադրամը:

Կկշռեն այդ 3 մետաղադրամներից ցանկացած երկուսը: Եթե դրանցից որևէ մեկը թեթև լինի, ուրեմն հենց դա է կեղծը: Իսկ եթե դրանց զանգվածները հավասար են, ուրեմն կեղծը երրորդն է:

582 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 20, 40 թվերից ընտրիր այնպիսի երեք թիվ, որոնց արտադրյալը 80 է: Ընտրիր թվերի այդպիսի եռյակներ:

583 Վանդակները փոխարինիր այնպիսի գործողությունների նշաններով, որ ստանաս հավասարություն:

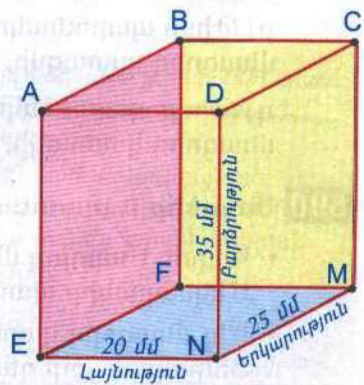
ա) $230 \blacksquare 150 \blacksquare 120 = 200$ բ) $310 \blacksquare 220 \blacksquare 180 = 710$
 740 \blacksquare 160 \blacksquare 110 = 470 260 \blacksquare 260 \blacksquare 120 = 400

584 Դույլերից առաջին երեքը լցված են ջրով: Ինչ պետք է անել, որպեսզի լիքը և դատարկ դույլերը դասավորված լինեն մեկումեջ: Կարելի է ձեռք տալ միայն մեկ դույլի:

585 Օգտագործելով գծագրում բերված տվյալները՝ կատարիր առաջադրանքները:

- ա) Հաշվիր ADNE նիստի մակերեսը:
- բ) Հաշվիր ABCD նիստի պարագիծը:
- գ) Հաշվիր DCMN նիստի պարագիծը:

ԴԱՍ
67-88

ԲԱԺԱՆՈՒՄ 10-Ի, 100-Ի, 1000-Ի՝ ՄՆԱՑՈՐԴՈՎ
ԵՎ ԱՌԱՆՑ ՄՆԱՑՈՐԴԻ

586 Քանի տասնյակ, քանի հարյուրյակ և քանի հազարյակ է պարունակում գրված թվերից յուրաքանչյուրը:

5147, 2021, 50412, 354483

587 Կատարիր բաժանումը:

ա) $240 : 10$

բ) $560 : 10$

$45 : 10$

$48 : 10$

$542 : 100$

$323 : 100$

$7828 : 1000$

$4146 : 1000$

Եթե ուշադիր լինես, կնկատես, որ.

Թիվը 10-ի բաժանելիս քանորդում ստացվում է այդ թվի փասնյակների քանակը:

Թիվը 100-ի բաժանելիս քանորդում ստացվում է այդ թվի հարյուրյակների քանակը:

Թիվը 1000-ի բաժանելիս քանորդում ստացվում է այդ թվի հազարյակների քանակը:

Օրինակ՝

$3240 : 10 = 324$

$5432 : 10 = 543$ (2 մն.)

$5432 : 100 = 54$ (32 մն.)

$5432 : 1000 = 5$ (432 մն.)

$6000 : 1000 = 6$

588 Հետևելով օրինակին՝ կատարիր բաժանում և ստուգիր այն:

ա) $37 : 10$

բ) $279 : 100$

գ) $2579 : 1000$

$370 : 10$

$380 : 100$

$3800 : 1000$

$548 : 10$

$2200 : 100$

$22000 : 1000$

Օրինակ՝

$520 : 100 = 5$ (20 մն.)

Ստուգում

$5 \cdot 100 + 20 = 520$

589 ա) Թիվը պարունակում է 24 տասնյակ և 5 միավոր: Ի՞նչ քանորդ և ի՞նչ մնացորդ կստացվի, եթե այդ թիվը բաժանենք 10-ի: Ո՞րն է այդ թիվը:

բ) Թիվը պարունակում է 24 հարյուրյակ և 15 միավոր: Ի՞նչ քանորդ և ի՞նչ մնացորդ կստացվի, եթե այդ թիվը բաժանենք 100-ի: Ո՞րն է այդ թիվը:

գ) Թիվը պարունակում է 24 հազարյակ և 15 միավոր: Ի՞նչ քանորդ և ի՞նչ մնացորդ կստացվի, եթե այդ թիվը բաժանենք 1000-ի: Ո՞րն է այդ թիվը:

590 Մտածիր և պատասխանիր հարցերին:

- Կարո՞ղ է արդյոք մնացորդը մեծ լինել բաժանարարից: Մեկնաբանիր պատասխանդ:
- Ի՞նչ մնացորդ կարող է ստացվել թիվը 5-ի բաժանելիս: Յուրաքանչյուր դեպքի համար ասա՛ օրինակներ:

591 Արտահայտիր նշված միավորներով:

- ա) 2 մ = ■ սմ բ) 8 կգ = ■ գ գ) 12 ժ = ■ ր
 84 մ = ■ սմ 84 ց = ■ կգ 24 ր = ■ վ
 60 մ = ■ դմ 60 տ = ■ կգ 7 օր = ■ ժ
 5 կմ = ■ մ 52 տ = ■ ց 52 տարի = ■ ամիս

592 Արտահայտիր նշված միավորներով:

Օրինակ՝

8450 մ = ■ կմ ■ մ 842 սմ = ■ մ ■ սմ
 8450 : 1000 = 8 (450 մմ.) 842 : 100 = 8 (42 մմ.)
 8450 մ = 8 կմ 450 մ 842 սմ = 8 մ 42 սմ

- ա) 2000 մ = ■ կմ բ) 80 սմ = ■ դմ գ) 20 դմ = ■ մ
 8400 մ = ■ կմ ■ մ 84 սմ = ■ դմ ■ սմ 320 դմ = ■ մ
 600 սմ = ■ մ 60 մմ = ■ սմ 623 դմ = ■ մ ■ դմ
 520 սմ = ■ մ ■ սմ 52 մմ = ■ սմ ■ մմ 52 մմ = ■ սմ ■ մմ

593 ա) Հայկն ունի 1460 դրամ: Այդ գումարով ամենաշատը քանի՞ հատ պաղպաղակ կարող է նա գնել, եթե մեկ պաղպաղակն արժե 60 դրամ: Այդքան պաղպաղակ գնելուց հետո որքան դրամ կմնա նրա մոտ:

բ) Աննան ունի 2450 դրամ: Այդ գումարով ամենաշատը քանի՞ վարդ նա կարող է գնել, եթե 1 վարդն արժե 70 դրամ: Այդքան վարդ գնելուց հետո որքան դրամ կմնա նրա մոտ:

594 ա) Աննան գնեց կարմիր, կապույտ և կանաչ ժապավեն՝ ընդամենը 7 մ 25 սմ: Կապույտը 2 մ 24 սմ էր: Կարմիրը 15 սմ-ով կարճ էր կապույտից: Որքան էր կանաչ ժապավենի երկարությունը:

բ) Զրոսաշրջիկը 3 օրում անցել է 40 կմ ճանապարհ: Նա առաջին օրն անցավ 12 կմ 500 մ, որը 5 կմ-ով քիչ էր երկրորդ օրվա անցած ճանապարհից: Որքան ճանապարհ է անցել նա երրորդ օրը:

595 Լուծիր խնդիրը՝ հետևելով օրինակին:

ա) 1 կգ երշիկն արժե 2000 դրամ: Որքան պետք է վճարել՝ այդ երշիկից 300 գ գնելու համար:

բ) 2 կգ 500 գ երշիկի ձողիկն արժե 5000 դրամ: Որքան պետք է վճարել՝ այդ երշիկից 200 գ գնելու համար:

1 կգ ընկույզի միջուկն արժե 3000 դրամ: Որքան պետք է վճարել այդ միջուկից 350 գ գնելու համար:

Նախ կիրառումը արտահայտում ենք գրամներով, ապա շարունակում լուծել խնդիրը մեզ ծանոթ եղանակներով:

1 կգ = 1000 գ
 3000 : 1000 = 3
 350 · 3 = 1050 *Պատ.՝ 1050 դրամ:*

596 ա) Աշոտի մոտ կա հավասար քանակով 50 և 20 դրամանոց մետաղադրամներ: Այդ մետաղադրամների ընդհանուր գումարը 2800 դրամ է: Աշոտը քանի՞ 50 և քանի՞ 20 դրամանոց մետաղադրամներ ունի:

բ) Արան ունի հավասար քանակով 50, 20 և 10 դրամանոց մետաղադրամներ: Այդ մետաղադրամների ընդհանուր գումարը 2400 դրամ է: Յուրաքանչյուր մետաղադրամից քանի՞ հատ ունի Արան:

597 Պարկում կա 7 կարմիր, 12 կանաչ և 14 դեղին խնձոր:

ա) Ամենաքիչը քանի՞ խնձոր պետք է վերցնես, որ համոզված լինես, որ դրանցից գոնե մեկը դեղին է:

բ) Ամենաքիչը քանի՞ խնձոր պետք է վերցնես, որ համոզված լինես, որ դրանց մեջ կա գոնե մեկական կանաչ և կարմիր խնձոր:

գ) Ամենաքիչը քանի խնձոր պետք է վերցնես, որ համոզված լինես, որ դրանց մեջ բոլոր գույներից գոնե մեկական խնձոր կա:

599 8 լ տարողությամբ դոյլը լցված է կաթով: Ունենք միայն 5 լ և 3 լ տարողությամբ դատարկ ամաններ: Ինչպես կարող ենք վերցնել 4 լ կաթ:

600 Կբավարարի արդյոք 3 մ երկարությամբ ժապավենը նվերների 30 սմ կողով խորանարդաձև տուփը փաթեթավորելու համար:

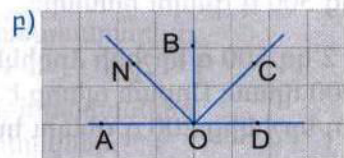
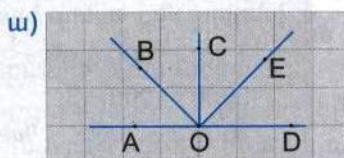
601 Կարդա՞ 182035 թիվը և սաս՛, թե այդ թվի յուրաքանչյուր կարգ քանի կարգային միավոր է պարունակում:

602 Ժամը քանի՞սը պետք է ցույց տան դեղին և կանաչ ժամացույցները:

603 1 2 3 4 5 գրության մեջ դիր թվաբանական գործողության որոշ նշաններ և փակագծեր այնպես, որ ստացված արտահայտության արժեքը լինի 84:

604 Պատկերն արտագծիր տեսրիդ մեջ: Գրառիր 3 ուղիղ, 2 բութ, 1 փռված և 4 սուր անկյուններ:

605 Կատարիր բաժանում և ստուգիր:

ա) $27 : 5$	բ) $279 : 5$	գ) $1564 : 5$
$27 : 9$	$279 : 9$	$1564 : 8$
$27 : 10$	$279 : 100$	$1564 : 1000$

606 Ստուգիր՝ ճիշտ է արդյոք կատարվել բաժանումը:

ա) $124 : 5 = 25$ (4 մն.)	բ) $279 : 5 = 25$ (4 մն.)
$312 : 10 = 31$ (1 մն.)	$320 : 100 = 3$ (20 մն.)
$270 : 20 = 13$ (10 մն.)	$3453 : 1000 = 34$ (53 մն.)

607 Արտահայտիր նշված միավորներով:

Օրինակ՝

$7430 \text{ կգ} = \text{■} \text{ տ } \text{■} \text{ կգ}$	$4512 \text{ գ} = \text{■} \text{ կգ } \text{■} \text{ գ}$
$7430 : 1000 = 7$ (430 մն.)	$4512 : 1000 = 4$ (512 մն.)
$7430 \text{ կգ} = 7 \text{ տ } 430 \text{ կգ}$	$4512 \text{ գ} = 4 \text{ կգ } 512 \text{ գ}$

ա) $4000 \text{ կգ} = \text{■} \text{ տ}$	բ) $805 \text{ կգ} = \text{■} \text{ գ } \text{■} \text{ կգ}$
$3240 \text{ կգ} = \text{■} \text{ տ } \text{■} \text{ կգ}$	$324 \text{ կգ} = \text{■} \text{ գ } \text{■} \text{ կգ}$
$7000 \text{ գ} = \text{■} \text{ կգ}$	$30 \text{ գ} = \text{■} \text{ կգ}$
$5432 \text{ գ} = \text{■} \text{ կգ } \text{■} \text{ գ}$	$523 \text{ գ} = \text{■} \text{ տ } \text{■} \text{ կգ}$

608 Կատարիր գործողությունները: Կարող ես կատարել բերված օրինակի նմանությամբ:

Օրինակ՝

$8 \text{ կգ } 450 \text{ գ} + 3 \text{ կգ } 800 \text{ գ} = 11 \text{ կգ } 1250 \text{ գ} = 12 \text{ կգ } 250 \text{ գ}$

ա) $3 \text{ կգ } 250 \text{ գ} + 3 \text{ կգ } 750 \text{ գ}$	բ) $8 \text{ կգ } 650 \text{ գ} + 6 \text{ կգ } 350 \text{ գ}$
$8 \text{ կգ } 420 \text{ գ} + 3 \text{ կգ } 950 \text{ գ}$	$5 \text{ կգ } 870 \text{ գ} + 7 \text{ կգ } 430 \text{ գ}$

609 Կատարիր գործողությունը:

ա) $14 \text{ կգ } 250 \text{ գ} - 3 \text{ կգ } 750 \text{ գ}$	բ) $18 \text{ կմ } 650 \text{ մ} - 16 \text{ կմ } 350 \text{ մ}$
$28 \text{ գ } 32 \text{ կգ} - 4 \text{ գ } 90 \text{ կգ}$	$15 \text{ մ } 25 \text{ սմ} - 7 \text{ մ } 40 \text{ սմ}$
$22 \text{ տ } 200 \text{ կգ} - 640 \text{ կգ}$	$16 \text{ դմ } 7 \text{ սմ} - 8 \text{ սմ}$

Օրինակ՝

$8 \text{ կգ } 450 \text{ գ} - 3 \text{ կգ } 800 \text{ գ} = 7 \text{ կգ } 1450 \text{ գ} - 3 \text{ կգ } 800 \text{ գ} = 4 \text{ կգ } 650 \text{ գ}$

610 Արտահայտիր նշված միավորներով:

Օրինակ՝

$135 \text{ ր} = \blacksquare \text{ Ժ } \blacksquare \text{ ր}$ $\begin{array}{r} 135 \overline{)60} \\ \underline{120} \\ 15 \end{array}$ $135 \text{ ր} = 2 \text{ Ժ } 15 \text{ ր}$	$200 \text{ վ} = \blacksquare \text{ ր } \blacksquare \text{ վ}$ $\begin{array}{r} 200 \overline{)60} \\ \underline{180} \\ 20 \end{array}$ $200 \text{ վ} = 3 \text{ ր } 20 \text{ վ}$

ա) $180 \text{ ր} = \blacksquare \text{ Ժ}$	բ) $200 \text{ տ} = \blacksquare \text{ դար}$
$190 \text{ ր} = \blacksquare \text{ Ժ } \blacksquare \text{ ր}$	$318 \text{ տ} = \blacksquare \text{ դար } \blacksquare \text{ տարի}$
$360 \text{ վ} = \blacksquare \text{ ր}$	$48 \text{ Ժ} = \blacksquare \text{ օր}$
$400 \text{ վ} = \blacksquare \text{ ր } \blacksquare \text{ վ}$	$52 \text{ Ժ} = \blacksquare \text{ օր } \blacksquare \text{ Ժ}$

611 Պատասխանիր հարցերին:

- Քանի՞ հարյուրյակ կա 3456 թվի հարյուրյակների կարգում:
- Քանի՞ հարյուրյակ է պարունակում 45234 թիվը:
- Ո՞րն է 24532 թվի նախորդ կլոր հազարյակը:
- Որքան է 2453 թվի և դրա նախորդ կլոր տասնյակի տարբերությունը:
- Որքան է 2453 թվի և դրա նախորդ կլոր հարյուրյակի տարբերությունը:

612 Նշված ասույթներից որն է ճշմարիտ:

- Թիվը 3-ի բաժանելիս մնացորդը կարող է լինել 0, 1, 2:
- Թիվը 3-ի բաժանելիս մնացորդը կարող է լինել 0, 1, 2, 3:
- Թիվը 3-ի բաժանելիս մնացորդը կարող է լինել ցանկացած թիվ:

613 Կատարիր բանավոր:

- Ո՞ր թիվն է, որ 7-ի բաժանելիս քանորդում ստանում ենք 8, մնացորդում՝ 6:
- Ո՞ր թվի վրա պետք է բաժանել 27-ը՝ մնացորդում 3 ստանալու համար:
- Ո՞ր թվի վրա պետք է բաժանել 7-ը՝ մնացորդում 3 ստանալու համար:

614 ա) Անին որոշել է օրական կարդալ 8 էջ: Քանի՞ օրում նա կվերջացնի 118 էջանոց հեքիաթների ընտրանին: Վերջին օրը այդ գրքից քանի՞ էջ նա պետք է կարդա:

բ) Աննան ունի 1450 դրամ: Այդ գումարով ամենաշատը քանի՞ տետր նա կարող է գնել, եթե մեկ տետրն արժե 70 դրամ: Այդ տետրերը գնելուց հետո որքան դրամ կմնա Աննայի մոտ:

615 ա) Անիի մտապահած թիվը 8-ի բաժանելիս առաջանում է 4 մնացորդ: Հայտնի է նաև, որ այն 90-ից մեծ երկնիշ թիվ է: Ո՞ր թիվն է մտապահել Անին:

բ) Եթե Սոնայի մտապահած թվին գումարենք 5, ապա այն առանց մնացորդի կբաժանվի 7-ի: Հայտնի է նաև, որ այն 70-ից մեծ է, իսկ 80-ից՝ փոքր: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան:

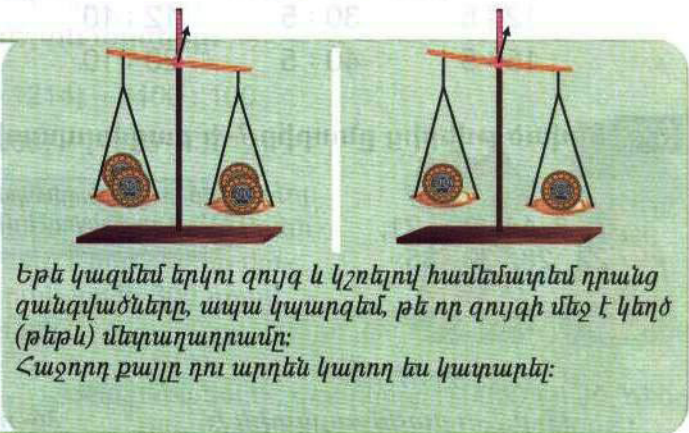
616 Հաշվիր արտադրյալը՝ օգտվելով բերված օրինակից:

ա) $2 \cdot 47$ բ) $18 \cdot 3$
 $46 \cdot 5$ $5 \cdot 34$
 $92 \cdot 6$ $7 \cdot 51$

Օրինակ՝

$2 \cdot 76 = 2 \cdot 70 + 2 \cdot 6 = 140 + 12 = 152$
 $48 \cdot 5 = 40 \cdot 5 + 8 \cdot 5 = 200 + 40 = 240$

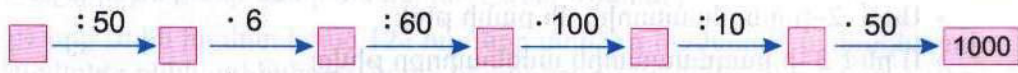
617 Անին ունի 4 հատ 500 դրամանոց մետաղադրամ, որոնցից մեկը կեղծ է: Կեղծ մետաղադրամը թեթև է մյուսներից: Տես, թե Անին ինչպես է նժարավոր կշեռքով ամենաշատը երկու կշռումով պարզում, թե որ մետաղադրամն է կեղծ: Անիի լուծման եղանակը բացատրիր ընկերներից:

Եթե կազմեն երկու զույգ և կշռելով համեմատեն դրանց զանգվածները, ապա կպարզեն, թե որ զույգի մեջ է կեղծ (թեթև) մետաղադրամը:
 Հաջորդ քայլը դու արդեն կարող ես կատարել:

618 Հայկն ունի 9 հատ 500 դրամանոց մետաղադրամներ, որոնցից մեկը կեղծ է: Կեղծ մետաղադրամը թեթև է մյուսներից: Լա ինչպես կարող է նժարավոր կշեռքով ամենաշատը երեք կշռումով պարզել, թե որ մետաղադրամն է կեղծ:

619 Մարզիկի հիշողությունը:

620 Տնօր մի քանի հարց և կռահիր ընկերոջդ մտապահած թիվը:

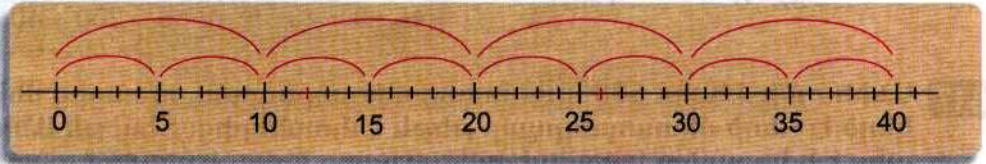
621 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 20, 30 թվերից ընտրիր այնպիսի երեք թիվ, որոնց արտադրյալը 150 է: Ընտրիր այդպիսի մի քանի եռյակ:

622 Գծիր իրար ոչ հավասար երկու ուղղանկյուն, որոնցից յուրաքանչյուրի մակերեսը 12 սմ² է:

623 Գծիր իրար ոչ հավասար երկու ուղղանկյուն, որոնցից յուրաքանչյուրի պարագիծը 14 սմ է:

624 Օգտվելով գծապատկերից՝ բանավոր կատարիր բաժանումը:

- ա) $10 : 5$ բ) $26 : 5$ գ) $10 : 10$ դ) $21 : 10$
 $12 : 5$ $30 : 5$ $12 : 10$ $33 : 10$
 $15 : 5$ $40 : 5$ $20 : 10$ $40 : 10$

625 Տրված թվերից ընտրիր 7-ի բազմապատիկները:

7, 8, 14, 20, 21,
22, 28, 30, 35:

36-ը 7-ի բազմապատիկ չէ, քանի որ 7-ի բաժանվում է մնացորդով:

$$35 : 7 = 5$$

35-ը 7-ի բազմապատիկ է:

7-ը 35-ի բաժանարար է:

35-ը 7-ի բազմապատիկ է, քանի որ այն 7-ի բաժանվում է առանց մնացորդի:

$$36 : 7 = 5 \text{ (1 մն.)}$$

36-ը 7-ի բազմապատիկ չէ:

7-ը 36-ի բաժանարար չէ:

36-ը 7-ի բազմապատիկ չէ, քանի որ այն 7-ի բաժանվում է մնացորդով:

626 Կատարիր բանավոր:

- Ասան 2-ի բազմապատիկ մի քանի թիվ:
- Ո՞րն է 3-ի բազմապատիկ ամենափոքր թիվը:
- Ասան 40-ից մեծ՝ 4-ի բազմապատիկ որևէ թիվ: Ասան այդ թվից մեծ՝ 4-ի բազմապատիկ մեկ այլ թիվ:
- Քանի՞ բազմապատիկ ունի 5-ը: Ասան այդ բազմապատիկներից մի քանիսը:

627 Կատարիր բանավոր:

- Ասան 30-ի բոլոր բաժանարարները:
- Ո՞ր թիվն է 18-ի ամենափոքր բաժանարարը:
- Ո՞ր թիվն է 21-ի ամենամեծ բաժանարարը:
- Քանի՞ բաժանարար ունի 12-ը: Ո՞ր թվերն են դրանք:
- Ասան մի քանի թիվ, որոնք 24-ի բաժանարարներ են:

628 Ստուգիր հավասարությունը և պատասխանիր հարցերին:

$15 \cdot 5 = 75$

- 75-ը արդյո՞ք 15-ի բազմապատիկ է: • 5-ը արդյո՞ք 75-ի բաժանարար է:
- 75-ը արդյո՞ք 5-ի բազմապատիկ է: • 15-ը արդյո՞ք 75-ի բաժանարար է:

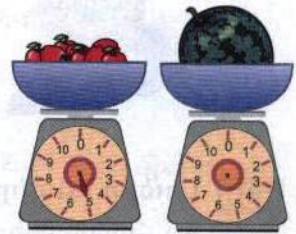
629 Կատարիր գործողությունը:

- ա) 14 կգ 250 գ – 3 կգ 750 գ բ) 18 կմ 650 մ – 16 կմ 850 մ
 28 գ 32 կգ – 4 գ 90 կգ 15 մ 25 սմ – 7 մ 40 սմ
 22 տ 200 կգ – 640 կգ 16 դմ 7 սմ – 8 սմ

630 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

- ա) $7560 : 90 + (1282 - 1214) - 8400 : 100$
 բ) $320000 : (3012 + 6988) + (4580 - 3012)$

631 Շուկայում ձմերուկ վաճառողը գնեց 6 կգ խնձոր և որոշեց վճարումը կատարել ձմերուկով: Քանի կիլոգրամ ձմերուկ նա պետք է տա խնձոր վաճառողին, եթե 1 կգ ձմերուկն արժե 300 դրամ, իսկ 1 կգ խնձորը՝ 400 դրամ:

Վաճառականը, վճարելով 150000 դրամ, գնեց 3 տ ձմերուկ վերավաճառելու նպատակով: Նա ևս 60000 դրամ վճարեց ավտոմեքենայով այն շուկա տեղափոխելու համար: 1 կգ-ը 80 դրամով վաճառելու դեպքում որքան եկամուտ կունենա վաճառականը:

633 ա) Եթե Աննան իր գնած ժապավենը բաժանի 7-ական մետր երկարությամբ կտորների, ապա կառաջանա 6 այդպիսի կտոր, և կավելանա 2 մ ժապավեն: Հաշվիր, թե քանի մետր ժապավեն է գնել Աննան:

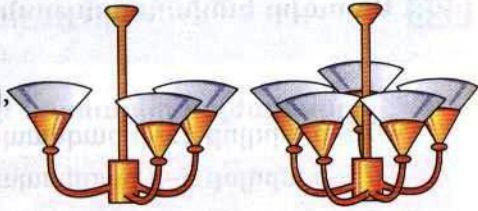
բ) Երբ Անին իր մոտ եղած 124 ուլունքը փորձեց հավասար քանակներով բաժանել ընկերուհիներին, ապա նրանցից յուրաքանչյուրին հասավ 10 ուլունք: Քանի՞ հոգու բաժանեց Անին ուլունքները: Քանի՞ ուլունք մնաց Անիին:

634 ա) Երևանից Մոսկվա ինքնաթիռի թռիչքի տևողությունը 2 ժ 30 րոպե է: Այդ թռիչքը չվացուցակով նախատեսված է ժամը 12:25-ին: Ժամը քանիսին ինքնաթիռը վայրէջք կկատարի Մոսկվայում, եթե թռիչքը տեղի ունենա ճիշտ ժամանակին:

բ) Երևանից Մոսկվա ինքնաթիռի թռիչքի տևողությունը 2 ժ 30 րոպե է: Նրա թռիչքի ժամը չվացուցակով նախատեսված էր ժամը 12:25-ին: Սակայն թռիչքը հետաձգվեց 2 ժ 20 րոպեով: Ժամը քանիսին այն վայրէջք կկատարի Մոսկվայում:

635 Զարգացրո՛ւ տրամաբանությունը:

Յուցարահում ցուցադրված էր 3 և 5 թևանի 14 լուսամփոփ: Արամը նկատեց, որ դրանք ունեն ընդամենը 54 թև: Քանի՞ եռաթև և քանի՞ հնգաթև լուսամփոփ էր ցուցադրված այդ սրահում:

Ես մտածում եմ այսպես. դու՞ ինչպես ես մտածում:

Եթե բոլոր լուսամփոփներն ունենային 3 թև, ապա ընդամենը կլինե՞ր 42 թև.

$$14 \cdot 3 = 42 \text{ (թև)}$$

Տարբերությունը կկազմե՞ր՝

$$54 - 42 = 12 \text{ (թև)}$$

Նշանակում է՝ այդ 12-ը հնգաթև լուսամփոփների մյուս երկու թևերի ընդհանուր քանակն է: Այսինքն՝ հնգաթև լուսամփոփների քանակը կլինի 6.

$$12 : 2 = 6$$

Իսկ եռաթև լուսամփոփների քանակը՝ 8.

$$14 - 6 = 8$$

Պատ.՝ հնգաթև՝ 6, եռաթև՝ 8:

636 Լուծիր խնդիրը, կազմիր դրա նման խնդիր ու առաջարկիր ընկերոջ

ա) Հեծանվահրապարակում կար երկու և երեք ականի 25 հեծանիվ: Աշտոր հաշվելով պարզեց, որ դրանք միասին ունեն 57 ակ: Յուրաքանչյուր տեսակից քանի՞ հեծանիվ կար հեծանվահրապարակում:

բ) Դաշտում արածում էին սագեր և ուլիկներ: Արամը հաշվեց և տեսավ, որ նրանք միասին ունեն 18 գլուխ և 50 ոտք: Քանի՞ սագ և քանի՞ ուլիկ էր արածում դաշտում:

637 Բերված ճշմարիտ դատողությանը համապատասխան՝ ասա՛ մի քանի օրինակ:

Եթե երկու թվեր բազմապատիկ են որևէ թվի, ապա դրանց գումարն ու տարբերությունը նույնպես բազմապատիկ են այդ թվին:

Օրինակ՝ 120 և 80 թվերը բազմապատիկ է 4-ին:

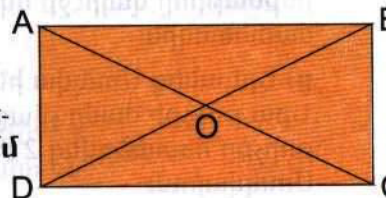
$$120 + 80 = 200, \text{ բազմապատիկ է } 4\text{-ին:}$$

$$120 - 80 = 40, \text{ բազմապատիկ է } 4\text{-ին:}$$

638 Գրիր 18-ի բոլոր բաժանարարները և 18-ի 3 բազմապատիկ:

639 Ուղղանկյունը անկյունագծերով բաժանվում է 4 այնպիսի եռանկյունների, որոնց մակերեսները հավասար են:

Հաշվիր այդ եռանկյուններից մեկի մակերեսը, եթե ուղղանկյան լայնությունը 55 մմ է, իսկ երկարությունը՝ 80 մմ:

640 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և տրված թվերից ընտրի՛ր՝

- ա) առանց մնացորդի 10-ի բաժանվող թվերը,
- բ) առանց մնացորդի 100-ի բաժանվող թվերը,
- գ) առանց մնացորդի 1000-ի բաժանվող թվերը:

7, 10, 84000, 95, 120,
200, 2800, 2030, 3000,
450000, 3003, 1000, 904:

Եթե ասում ենք առանց մնացորդի 100-ի բաժանվող, նույնն է, թե ասենք 100-ի բազմապատիկ:

$350 : 10 = 35$

350-ը բաժանվում է 10-ի առանց մնացորդի:

Որևէ թիվ առանց մնացորդի բաժանվում է 10-ի, եթե նրա գրության վերջին թվանշանը 0 է:

$4500 : 100 = 45$

4500-ը բաժանվում է 100-ի առանց մնացորդի:

Որևէ թիվ առանց մնացորդի բաժանվում է 100-ի, եթե նրա գրության վերջին երկու թվանշանները 0 են:

$32000 : 1000 = 32$

32000-ը բաժանվում է 1000-ի առանց մնացորդի:

Որևէ թիվ առանց մնացորդի բաժանվում է 1000-ի, եթե նրա գրության վերջին երեք թվանշանները 0 են:

641 Պատասխանի՛ր հարցերին:

- Ասա՛ մի այնպիսի թիվ, որը գումարելով 234-ին՝ ստացված գումարը առանց մնացորդի բաժանվի 10-ի:
- 336-ին ի՞նչ թվանշանով վերջացող թիվ պետք է գումարել, որպեսզի ստացված գումարը 10-ի բազմապատիկ լինի:
- 418-ից ի՞նչ թվանշանով վերջացող թիվ պետք է հանել, որպեսզի ստացված գումարը 10-ի բազմապատիկ լինի:
- 4516-ից հանի՛ր մի այնպիսի թիվ, որ ստացված տարբերությունը 100-ի բազմապատիկ լինի:

642 Կատարի՛ր առաջադրանքը և նմանատիպ առաջադրանքներ կազմի՛ր նաև ինքդ:

- 40-ը ներկայացրո՛ւ այնպիսի երկու գումարելիների գումարի տեսքով, որոնք 5-ի բազմապատիկ են:
- 40-ը ներկայացրո՛ւ այնպիսի երկու գումարելիների գումարի տեսքով, որոնք 5-ի բազմապատիկ չեն:

643 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) $840 \text{ վ} = \text{■} \text{ ր}$

$725 \text{ ց} = \text{■} \text{ տ} \text{ ■} \text{ ց}$

$255 \text{ սմ} = \text{■} \text{ մ} \text{ ■} \text{ սմ}$

բ) $320 \text{ ժ} = \text{■} \text{ օր} \text{ ■} \text{ ժ}$

$452 \text{ մմ} = \text{■} \text{ սմ} \text{ ■} \text{ մմ}$

$675 \text{ կգ} = \text{■} \text{ ց} \text{ ■} \text{ կգ}$

644 Կատարիր գործողությունները:

ա) $7 \text{ ժ } 30 \text{ ր} + 8 \text{ ժ } 40 \text{ ր}$

$8 \text{ օր } 17 \text{ ժ} + 3 \text{ օր } 9 \text{ ժ}$

$45 \text{ ր } 40 \text{ վ} - 30 \text{ ր } 50 \text{ վ}$

բ) $8 \text{ օր } 14 \text{ ժ} + 6 \text{ օր } 12 \text{ ժ}$

$24 \text{ ժ } 15 \text{ ր} - 6 \text{ ժ } 17 \text{ ժ}$

$5 \text{ ր } 40 \text{ վ} + 7 \text{ ր } 20 \text{ վ}$

645 Դիր փակագծեր այնպես, որ ստանաս հավասարություն:

ա) $300 : 150 : 10 = 20$

$34 - 3400 : 75 + 25 = 0$

բ) $125 - 125000 : 1540 - 540 = 0$

$7400 - 74 \cdot 85 + 15$

646 Հաշվիր արտահայտության արժեքը, եթե $a = 100$:

ա) $72 \cdot a - 2500 : a$

$a \cdot a - 689$

բ) $70 \cdot a : 1000 \cdot 62$

$70 \cdot (a : 100) \cdot 62$

647 Պատասխանիր հարցերին:

- Ի՞նչ կստանանք, եթե երկու թվերի տարբերությանը գումարենք հանելին:
- Ի՞նչ կստանանք, եթե երկու թվերի գումարից հանենք գումարելիներից որևէ մեկը:
- Ի՞նչ կստանանք, եթե երկու թվերի արտադրյալը բաժանենք արտադրիչներից որևէ մեկի վրա:
- Ի՞նչ կստանանք, եթե երկու թվերի քանորդը բազմապատկենք բաժանարարով:

648 Երկու մեքենայով շինհրապարակ բերեցին 14 տ ցեմենտ: Առաջին մեքենայում կար 2 տ ավելի, քան երկրորդում: Որքան պետք է վճարել յուրաքանչյուր մեքենայի բերած ցեմենտի համար, եթե 1 տ ցեմենտն արժե 47000 դրամ:

649 Երեք մեքենայով շինհրապարակ բերեցին 26 տ ավագ: Առաջին մեքենայում կար 2 տ ավելի, քան երկրորդում: Երրորդում կար 3 տ պակաս, քան երկրորդում: Որքան պետք է վճարել յուրաքանչյուր մեքենայի բերած ավագի համար, եթե 1 տ ավագն արժե 5000 դրամ:

650 ա) Երկու թվերի գումարը 520 է: Առաջին թիվը 30-ով մեծ է երկրորդից: Որո՞նք են այդ թվերը:

բ) Երեք թվերի գումարը 480 է: Առաջին երկուսի գումարը 20-ով մեծ է երրորդ թվից: Ո՞րն է երրորդ թիվը:

գ) Երեք թվերի գումարը 480 է: Առաջին երկուսը իրար հավասար են, և դրանց գումարը 20-ով մեծ է երրորդ թվից: Որո՞նք են այդ թվերը:

651 Եթե Սոնայի մտապահած թվին ավելացնենք նույն թիվը, ապա նաև 124, կստանանք 10-ի բազմապատիկ՝ 135-ից փոքր թիվ: Ո՞ր թիվն է մտապահել Սոնան:

652 ա) Բարձրահարկ շենքում կան երկու և չորս սենյականոց 40 բնակարան: Այդ բնակարանների սենյակների ընդհանուր քանակը 110 է: Քանի՞ երկու և քանի՞ չորս սենյականոց բնակարան կա այդ շենքում:

բ) Վարպետը 90 լ ջուրը լցրեց 30 հատ 2 լ և 5 լ տարողությամբ ամանների մեջ և ուղարկեց խանութ: Նա յուրաքանչյուր տարողությամբ քանի՞ աման ջուր ուղարկեց խանութ:

653 Պատասխանիր հարցերին:

- 2-ը բազմապատիկ է արդյոք 2-ին:
- 2-ը 2-ի քանիսապատիկն է:
- $6 \cdot 2$ արտադրյալը 2-ի քանիսապատիկն է:
- $2 + 6 \cdot 2$ գումարը բազմապատիկ է արդյոք 2-ին:
- $2 + 6 \cdot 2$ գումարը 2-ի քանիսապատիկն է:
- $2 + 6 \cdot 2$ գումարը քանի՞ անգամ է մեծ 2-ից:

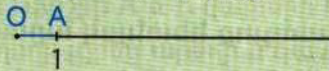
654 Խնդիրները լուծիր բանավոր:

- Հայկն ուներ 50 դրամ: Հայրիկը նրան տվեց 6 անգամ ավելի գումար, քան նա ուներ: Քանի՞ անգամ ավելացավ Հայկի ունեցած գումարը:
- Հայկն ուներ որոշ գումար: Հայրիկը նրան տվեց 6 անգամ ավելի գումար, քան նա ուներ: Քանի՞ անգամ ավելացավ Հայկի ունեցած գումարը:
- Համեմատիր առաջին և երկրորդ խնդիրները: Ինքդ նույնպես կազմիր դրանց նման խնդիրներ և առաջարկիր դասարանին:

655 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և կատարիր առաջադրանքները:

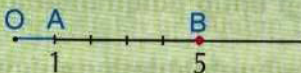
Պարկերենք **O** սկզբնակետով որևէ ճառագայթ և նշենք նրան պարկանոց **OA** միավոր հարվածը:

Այսպիսի ճառագայթն անվանում են **թվային կամ կոորդինատային ճառագայթ**:

Մեր իմացած բոլոր թվերն ունեն թվային ճառագայթին պարկանոց իրենց համապարասխան կետերը:

Օրինակ՝ 5 թվին համապարասխան կետը թվային ճառագայթի վրա նշելու համար ճառագայթի սկզբնակետից հաշվում ենք միավոր հարվածի չափով 5 միավոր և նշում համապարասխան կետը: Այդ կետն անվանենք **B**:

5-ը **B** կետի կոորդինատն է:
Գրում ենք այսպես՝ **B(5)**:

Պատկերիր թվային ճառագայթ: Միավոր հատվածն ընտրիր այնպես, որ կարողանաս նշել նրան պատկանող այն կետերը, որոնց կոորդինատներն են 4, 10, 12, 18, 25 թվերը:

ՀԱՍ
75-76

5-Ի ԲԱԺԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՆԻՇԸ

✓ 656 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և տրված թվերից ընտրիր՝

- ա) առանց մնացորդի 5-ի բաժանվող թվերը,
բ) առանց մնացորդի 10-ի բաժանվող թվերը:

5, 6, 10, 15, 17, 20, 22,
25, 28, 30, 35, 39, 40,
45, 50, 75, 100:

*Եթե առում ենք առանց մնացորդի
5-ի բաժանվող, նույնն է, թե ասենք
5-ի բազմապատիկ:*

$$355 : 5 = 71 \quad 80 : 5 = 16$$

355-ը 5-ի բաժանվում է առանց մնացորդի: 355-ը 5-ի բազմապատիկ է:
80-ը 5-ի բաժանվում է առանց մնացորդի: 5-ը 80-ի բաժանարար է:

*Որևէ թիվ առանց մնացորդի բաժանվում է 5-ի,
եթե նրա գրության վերջին թվանշանը 0 է կամ 5:*

657 Պատասխանիր հարցերին:

- Ասա՛ մի այնպիսի թիվ, որը գումարելով 234-ին՝ ստացված գումարը 5-ի բաժանվի առանց մնացորդի:
- 336-ին ինչ թվանշանով վերջացող թիվ պետք է գումարել, որպեսզի ստացված գումարը 5-ի բազմապատիկ լինի:
- 418-ից ինչ թվանշանով վերջացող թիվ պետք է հանել, որպեսզի ստացված գումարը 5-ի բազմապատիկ լինի:
- 4516-ից հանիր մի այնպիսի թիվ, որ ստացված տարբերությունը 5-ի բազմապատիկ լինի:

✓ 658 5-ի բազմապատիկ են արդյոք հետևյալ արտահայտությունների արժեքները:

ա) $336 + 1124$	բ) $7366 - 114$	գ) $4251 + 214$
$336 + 1009$	$3036 - 321$	$1326 - 196$
$336 + 25$	$3362 - 27$	$2345 - 23$

✓ 659 Գրիր 12-ի բոլոր բաժանարարները և 12-ի երեք բազմապատիկ:

660 Տրված թիվը ներկայացրո՛ւ կարգային գումարելիների գումարի տեսքով և պատասխանիր հարցերին:

- Քանի՞ միավոր կա յուրաքանչյուր թվի միավորների կարգում:
- Այդ թվերից ո՞րն է 5-ի բաժանվում առանց մնացորդի:

ա) 65, 305, 4553, 5030 բ) 25, 265, 3257, 1020

661 Կտրացրո՛ւ. ա) մետրերի ճշտությամբ բ) կիլոգրամների ճշտությամբ

35 մ 22 սմ

35 կգ 220 գ

124 մ 68 սմ

217 կգ 680 գ

234 մ 50 սմ

324 կգ 500 գ

662 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և լուծի՛ր խնդիրները:

Առաջին օրը մեքենան անցավ 20 կմ ճանապարհ, իսկ երկրորդ օրը՝ 3 անգամ ավելի: Որքա՛ն ճանապարհ անցավ մեքենան երկու օրում:

Ես ուզում եմ, որ դու կարողանաս մրատել նաև այսպես:

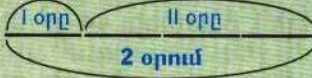

I եղանակ
I օրը – 20 կմ
II օրը – 3 · 20 կմ } ? 20 + 3 · 20 = 80

II եղանակ
I օրը – 20 կմ
II օրը – 3 · 20 կմ } ? 4 · 20 = 80

Պատ.՝ 80 կմ:

Երկու օրում անցած ճանապարհը 4 անգամ ավելի է առաջին օրվա անցած ճանապարհից:

663 ա) Երկու թվերից մեկը 75–ն է, իսկ մյուսը դրանից մեծ է 4 անգամ: Այդ թվերի գումարը քանի՞ անգամ է մեծ փոքր թվից:

բ) Երկու թվերից մեկը 75–ն է, իսկ մյուսը դրանից փոքր է 3 անգամ: Այդ թվերի գումարը քանի՞ անգամ է մեծ փոքր թվից:

664 A և B վայրերից իրար ընդառաջ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա: Հանդիպման պահին առաջինն անցել էր 60 կմ, որը 2 անգամ պակաս էր մյուսի անցած ճանապարհից: Որոշի՛ր A և B վայրերի հեռավորությունը:

665 Պապիկը 60 կգ խաղողը լցրեց արկղի և զամբյուղի մեջ: Արկղում եղավ 5 անգամ ավելի, քան զամբյուղում: Նա որքա՛ն խաղող լցրեց յուրաքանչյուրի մեջ:

666 Ուղղանկյան կողմերից մեկը 3 անգամ մեծ է մյուսից: Գտի՛ր ուղղանկյան կողմերը, եթե պարագիծը 320 մմ է:

667 180 կմ հեռավորությունից միմյանց ընդառաջ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա: Հանդիպման պահին առաջինն անցել էր 22 կմ–ով ավելի, քան երկրորդը: Քանի՞ կիլոմետր էր անցել նրանցից յուրաքանչյուրն այդ պահին:

668 Երկու տակառում կա ընդամենը 250 լ հյութ: Եթե առաջին տակառից 30 լ լցնենք երկրորդի մեջ, ապա տակառներում հյութի քանակները կհավասարվեն: Որքա՛ն հյութ կա յուրաքանչյուր տակառում:

669 Հայկը 60 մ ռետինե խողովակի համար վճարեց 1200 դրամ պակաս, քան Արան վճարել էր այդ նույն խողովակից 75 մ գնելու համար: Հայկը որքա՛ն է վճարել իր գնած խողովակի համար:

670 ա) Դպրոցի 306 աշակերտ 18 տեղանոց և 24 տեղանոց 14 ավտոբուսներով գնացին Ծաղկաձոր հանգստանալու: Յուրաքանչյուր տեսակից քանի՞ ավտոբուս էին վարձել աշակերտները:

բ) Դաշտում արածում էին սագեր և կովեր: Նրանց ընդհանուր գլխաքանակը 18 էր, իսկ ոտքերի թիվը՝ 56: Քանի՞ կով և քանի՞ սագ էր արածում դաշտում:

671 Արտագրիր և լրացրու բաց թողած թվերն ու թվանշանները:

ա) $4 \text{ հազ.} + \square \text{ տ.} + \square \text{ մ.} = *032$ բ) $20000 + \square + \square + 5 = *301*$
 $\square \text{ հազ.} + \square \text{ հ.} + \square \text{ մ.} = 72*5$ $\square \cdot 100000 + \square \cdot 100 + 2 = 3**2**$

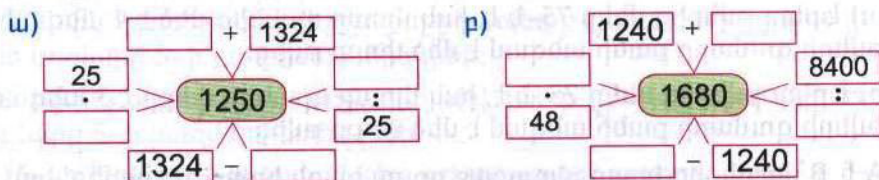
672 Նշված ասոյթներից որն է ճշմարիտ:

- Թիվը 5-ի բաժանելիս մնացորդը կարող է լինել 0, 1, 2, 3, 4:
- Թիվը 5-ի բաժանելիս մնացորդը կարող է լինել 0, 1, 2, 3, 4, 5:
- Թիվը 5-ի բաժանելիս մնացորդը կարող է լինել ցանկացած թիվ:

673 Կատարիր բանավոր:

- Գտիր այն թիվը, որը 6-ի բաժանելիս քանորդում ստանում ենք 12, մնացորդում՝ 5:
- Ո՞ր թվի վրա կարելի է բաժանել 44-ը՝ մնացորդում 2 ստանալու համար:

674 Պարզիր, թե որ թվերը պետք է գրել ազատ վանդակներում:

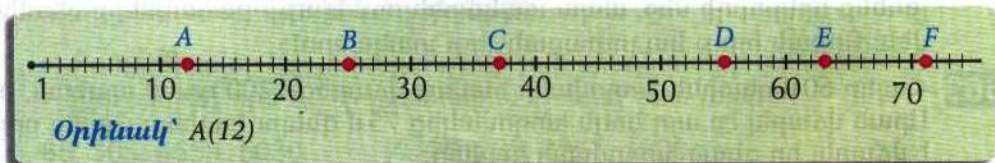

675 325, 3519, 34, 54302, 63104, 1358 թվերի բազմությունից ընտրիր այն թվերը, որոնց հարյուրյակների կարգում կա 3 կարգային միավոր:

676 5 հատ 200 դրամանոց մետաղադրամներից մեկը կեղծ է: Կեղծը թեթև է մյուսներից: Ինչպես կարելի է, օգտագործելով նժարավոր կշեռք, երկու կշռումով պարզել, թե որ մետաղադրամն է կեղծ:

677 Հետևելով օրինակին՝ յուրաքանչյուր կետի կոորդինատը գրիր համապատասխան տառի մոտ՝ փակագծերի մեջ:

678 Կարդա՛ Աննայի մեկնաբանությունները և պատասխանիր հարցերին:

Եթե թվի գրությունն ավարտվում է **0, 2, 4, 6, 8** թվանշաններից որևէ մեկով, այսպիսի թիվն անվանում ենք **զույգ թիվ**:

Եթե թվի գրությունն ավարտվում է **1, 3, 5, 7, 9** թվանշաններից որևէ մեկով, այսպիսի թիվն անվանում ենք **կենտ թիվ**:

Օրինակ՝ 6, 104, 220, 5518, 72 թվերը **զույգ** են:
1, 13, 55, 107, 2309 թվերը **կենտ** են:

- 1, 2, 5, 28, 405, 512, 1416, 1547, 15325, 152412 թվերից որո՞նք են զույգ, և որո՞նք՝ կենտ:
- 336-ին ի՞նչ պետք է գումարել կենտ թիվ ստանալու համար: Ո՞րն է ամենափոքր այդպիսի թիվը:
- Զո՞ւյգ, թե՛ կենտ կլիների կենտ թվի հաջորդ թիվը: Ասա՛ այդպիսի օրինակներ:

679 Պատասխանիր հարցերին: Պատասխանո՛ղ մեկնաբանի՛ր օրինակով:

Զո՞ւյգ, թե՛ կենտ են.

- 125 թվի նախորդ և հաջորդ թվերը: • Երկու կենտ թվերի գումարը:
- 148 թվի նախորդ և հաջորդ թվերը: • Երկու զույգ թվերի գուսարը:
- Որևէ զույգ թվի նախորդ և հաջորդ թվերը: • Երկու թվերի գումարը, որոնցից մեկը զույգ է, մյուսը՝ կենտ:

680 Ստուգիր՝ ճի՞շտ է արդյոք կատարվել բաժանումը:

ա) $1024 : 5 = 205$ (4 մն.)

բ) $2079 : 2 = 1039$ (1 մն.)

$3012 : 10 = 301$ (2 մն.)

$5020 : 100 = 5$ (20 մն.)

681 Կատարիր գործողությունը:

ա) $44 \text{ կմ} - 2 \text{ կմ } 35 \text{ մ}$

բ) $82 \text{ կգ} - 6 \text{ կգ } 650 \text{ գ}$

գ) $24 \text{ օր} - 3 \text{ օր } 6 \text{ ժ}$

$62 \text{ դմ } 2 \text{ սմ} - 5 \text{ դմ } 8 \text{ սմ}$

$62 \text{ տ } 210 \text{ կգ} - 2 \text{ տ } 280 \text{ կգ}$

$12 \text{ ժ } 20 \text{ ր} - 2 \text{ ժ } 40 \text{ ր}$

682 Կատարիր գործողությունը:

ա) $34 \text{ կմ } 85 \text{ մ} + 2 \text{ կմ } 35 \text{ մ}$

բ) $12 \text{ կգ } 650 \text{ գ} + 6 \text{ կգ } 450 \text{ գ}$

գ) $2 \text{ օր } 16 \text{ ժ} + 3 \text{ օր } 9 \text{ ժ}$

$42 \text{ դմ } 7 \text{ սմ} + 5 \text{ դմ } 8 \text{ սմ}$

$22 \text{ տ } 210 \text{ կգ} + 2 \text{ տ } 880 \text{ կգ}$

$12 \text{ ժ } 20 \text{ ր} + 2 \text{ ժ } 40 \text{ ր}$

683 Հաշվիր 34 մ 80 սմ երկարությամբ և 18 մ 40 սմ լայնությամբ ուղղանկյունաձև հողամասի մակերեսի մոտավոր արժեքը՝ նախապես չափսերը կլորացնելով մետրի ճշտությամբ:

684 Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Ստուգումը կատարիր հաշվիչով:

ա) $\square : 24 = 444$ բ) $3360 : \square = 105$ գ) $28 \cdot \square = 12320$
 $203 = 4872 : \square$ $3232 = \square : 52$ $3996 = \square \cdot 18$

685 Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Ստուգումը կատարիր հաշվիչով:

ա) $\square + 3637 = 6240$ բ) $22004 = 11233 + \square$ գ) $24002 = \square + 6230$
 $3018 = 5486 - \square$ $\square - 215 = 48001$ $54486 - \square = 5219$

686 Երկկայացրու՝ արտադրյալի տեսքով:

ա) $1 \cdot 6 + 3 \cdot 6$ բ) $24 + 3 \cdot 24$ գ) $5 + 7 \cdot 5$
 $1 \cdot 200 + 4 \cdot 200$ $300 + 4 \cdot 300$ $45 + 5 \cdot 45$

687 Պատասխանիր հարցերին:

- Քանի՞ անգամ է $5 + 3 \cdot 5$ արտահայտությունը մեծ 5-ից:
- Քանի՞ անգամ է $10 + 4 \cdot 10$ արտահայտությունը մեծ 10-ից:

688 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և լուծիր խնդիրները:

Երբ հայրիկն Արային տվեց 3 անգամ ավելի գումար, քան ուներ նա, ապա Արայի մոտ եղավ 800 դրամ: Որքան՞ դրամ ուներ Արան:

Ես ուզում եմ, որ դու կարողանաս մտածել նաև այսպես:

Լուծում

ուներ	հայրիկը տվեց
եղավ	
800 դրամ	

Հայրիկը տվեց 3 անգամ ավելի, քան նա ուներ: Դա նշանակում է, որ Արայի մոտ եղավ 4 անգամ ավելի, քան ուներ:

800 դրամը բաժանելով 4-ի՝ կստանանք, թե որքան գումար ուներ Արան:

$800 : 4 = 200$ (դրամ) Պատ.՝ 200 դրամ:

ա) Վաճառականը առաջին օրը վաճառեց 4 անգամ ավելի խնձոր, քան երկրորդ օրը: Հաշվիր, թե քանի կիլոգրամ խնձոր նա վաճառեց առաջին օրը, եթե այդ երկու օրում վաճառել է ընդամենը 150 կգ խնձոր:

բ) Երկու օրում զբոսաշրջիկներն անցան 200 կմ ճանապարհ: Երկրորդ օրը նրանք անցան 3 անգամ ավելի, քան առաջին օրը: Որքան՞ ճանապարհ անցան զբոսաշրջիկները յուրաքանչյուր օրում:

689 ա) Երկու թվերի գումարը 480 է: Այդ թվերից մեկը մյուսից մեծ է 5 անգամ: Որո՞նք են այդ թվերը:

բ) Երկու թվերի գումարը 560 է: Այդ թվերից մեկը մյուսից փոքր է 6 անգամ: Որո՞նք են այդ թվերը:

690 Եթե 0-ով վերջացող եռանիշ թվի վերջին թվանշանը դեն նետենք և ստացված թվին գումարենք այդ եռանիշ թիվը, կստանանք 264: Ո՞րն է այդ եռանիշ թիվը:

691 Գրված թվերից ասա՛ այն թվերը, որոնք տեղադրելով a -ի փոխարեն՝ երկու անհավասարություններն էլ միաժամանակ տեղի կունենան:

4593, 1240, 6000, 1184, 321, 418, 1, 1150, 1200, 324

ա) $a < 1200$
 $a > 1125$

բ) $a > 4587$
 $a < 4595$

գ) $a \geq 214$
 $a < 1800$

դ) $a < 1245$
 $a > 1200$

692 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

ա) $2 \cdot 3 : 3$

$2 \cdot 3 \cdot 4 : 4$

$2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 : 5$

բ) $2 \cdot 3 \cdot 4 : (3 \cdot 4)$

$2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 : (4 \cdot 5)$

$2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 : (3 \cdot 5)$

693 Ինչ մնացորդ կստացվի:

ա) $(30 + 1) : 3$

$(30 + 1) : 5$

$(30 + 1) : 10$

բ) $(2 \cdot 3 + 1) : 3$

$(2 \cdot 3 \cdot 4 + 1) : 4$

$(2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 + 1) : 5$

694 Այգը գրել էր մի քանի թիվ և ցանկանում էր դրանք դասավորել նվազման կարգով: Սակայն Անին այդ թվերի որոշ թվանշաններ փոխարինել է աստղանիշերով: Ինչ հերթականությամբ պետք է դասավորել Այգն այդ թվերը:

ա) 24^* , $**$, $5 \cdot 9$, 86^* , 25^* , $*$ բ) $2 \cdot 4^*$, $**$, $5 \cdot 9$, $8 \cdot 6^*$, 25^* , $*$

695 Գրիր 24-ի բոլոր բաժանարարները և երեք բազմապատիկ:

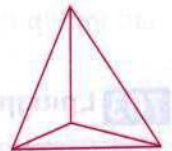
696 Մարզիր հիշողությունդ:

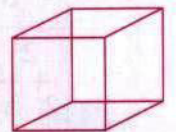
697 ա) 6 մեծ և 4 փոքր պարկերում կա 38 կգ ալյուր: 4 մեծ և 4 փոքր պարկերում 28 կգ: Որքան ալյուր կա մեծ և փոքր պարկերից յուրաքանչյուրում:

բ) 7 մեծ և 5 փոքր պարկերում կա 38 կգ բրինձ: 7 մեծ և 7 փոքր պարկերում 42 կգ: Որքան բրինձ կա մեծ և փոքր պարկերից յուրաքանչյուրում:

698 ա) Աշոտի երկրաչափական մարմինների հավաքածուի մեջ կան քառանիստեր և խորանարդներ՝ ընդհանուր թվով 14 հատ: Դրանք բոլորը միասին ունեն 68 նիստ: Քանի՞ քառանիստ և քանի՞ խորանարդ կա այդ հավաքածուի մեջ:

բ) Կարենի երկրաչափական մարմինների հավաքածուի մեջ կան քառանիստեր և խորանարդներ՝ ընդհանուր թվով 12 հատ: Դրանք բոլորը միասին ունեն 132 կող: Քանի՞ քառանիստ և քանի՞ խորանարդ կա այդ հավաքածուի մեջ:

699 Կարդա՛ Աննայի մեկնաբանությունները և ասա՛, թե տրված թվերից որոնք են 2-ի բազմապատիկ, և որոնք՝ ոչ:

5, 6, 10, 15, 18, 20, 22,
25, 28, 30, 35, 39, 40,
405, 500, 751, 1004, 1019:

Եթե ասում ենք զույգ թիվ, նույնն է, թե ասենք 2-ի բազմապատիկ կամ առանց մնացորդի 2-ի բաժանվող թիվ:

$24 : 2 = 12$ $81 : 2 = 40$ (1 մն)

Բոլոր զույգ թվերը բաժանվում են 2-ի առանց մնացորդի:
Բոլոր զույգ թվերը 2-ի բազմապատիկ են:

Կենտ թիվը 2-ի բաժանելիս մնացորդում մնում է 1:
Կենտ թիվը 2-ի բազմապատիկ չէ:

700 Տրված թիվը ներկայացրո՛ւ կարգային գումարելիների գումարի տեսքով և պատասխանիր հարցերին:

- Քանի՞ միավոր կա յուրաքանչյուր թվի միավորների կարգում:
- Այդ թվերից ո՞րն է առանց մնացորդի բաժանվում 2-ի:
- Այդ թվերից որո՞նք են կենտ, և որո՞նք՝ զույգ:

ա) 65, 72, 420, 503

բ) 28, 267, 3250, 1021

701 2-ի բազմապատիկ են արդյոք հետևյալ արտահայտությունների արժեքները:

ա) $120 + 1124$

բ) $1366 - 114$

գ) $2251 + 215 + 212$

$418 + 2109$

$2136 - 321$

$4527 - 106 - 101$

$326 + 24$

$1562 - 28$

$1575 - 24 - 24$

702 <Ետևելով օրինակին՝ կատարիր բաժանում և ստուգիր:

ա) $375 : 2$

բ) $2090 : 2$

$375 : 5$

$2794 : 5$

$375 : 10$

$2790 : 10$

$370 : 10$

$2797 : 10$

Օրինակ՝

$248 : 5 = 49$ (3 մն)

$415 : 5 = 83$

Ստուգում

$49 \cdot 5 + 3 = 248$

Ստուգում

$83 \cdot 5 = 415$

703 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)

a	5	21	212	447
$2 \cdot a$				
$2 \cdot a + 1$				

բ)

a	5	21	212	447
$2 \cdot a$				
$2 \cdot a - 1$				

704 Տրված թվերից որը հնարավոր է ներկայացրու.

30, 50, 60, 70, 90

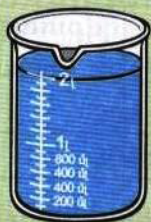
ա) 5 հավասար գումարելիների գումարի տեսքով

բ) 6 հավասար գումարելիների գումարի տեսքով:

705 Ճշմարիտ են արդյոք դատողությունները:

- Եթե թիվը ներկայացվում է 5 հավասար գումարելիների գումարի տեսքով, ապա այդ թիվը 5-ի բազմապատիկ է: Ասա՛ օրինակ:
- Եթե թիվը ներկայացվում է 6 հավասար գումարելիների գումարի տեսքով, ապա այդ թիվը 6-ի բազմապատիկ է: Ասա՛ օրինակ:

706 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

Սա չափանոթ է: Այս չափանոթով կարելի է չափել մինչև 2 լիտր տարողությունները:

Չափանոթի սանդղակը ցույց է տալիս, թե որքան ջուր կամ այլ նյութ կա չափանոթի մեջ:

Այս չափանոթի մեջ լցված է 2 լիտր ջուր:

1 լիտրը 1000 միլիլիտր է:

$1 \text{ Լ} = 1000 \text{ մլ}$

Արտահայտի՛ր միլիլիտրով:

ա) $3 \text{ Լ } 450 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

բ) $7 \text{ Լ } 700 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$42 \text{ Լ } 50 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$48 \text{ Լ } 7 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

707 Արտահայտի՛ր լիտրով և միլիլիտրով:

ա) $2500 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

բ) $4700 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$4305 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$3830 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$20020 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$4050 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

$20005 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

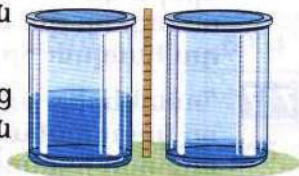
$4004 \text{ մլ} = \text{■} \text{ Լ } \text{■} \text{ մլ}$

708 ա) 1 լիտր մեղրի զանգվածը 1կգ 500 գ է: Որքան է 3 լիտր մեղրի զանգվածը:

բ) 1 կգ մեղրը արժե 2500 դրամ: Որքան պետք է վճարել 2 լ մեղր գնելու համար: Չմոռանաս, որ 1 լ մեղրի զանգվածը 1կգ 500 գ է:

709 ա) Երկու անոթներում միասին կա 1 լ ջուր: Անոթներից մեկում կա 4 անգամ ավելի ջուր, քան մյուսում: Որքան ջուր կա յուրաքանչյուր անոթում:

բ) Երկու անոթներում միասին կա 2 լ ջուր: Անոթներից մեկում կա 4 անգամ ավելի ջուր, քան մյուսում: Որքան ջուր կա յուրաքանչյուր անոթում:

710 ա) Արայի մոտ կա 50 և 20 դրամանոց ընդհանուր թվով 26 մետաղադրամ: Այդ մետաղադրամների ընդհանուր գումարը 940 դրամ է: Արան քանի 50 և քանի 20 դրամանոցներ ունի:

բ) Այգի մոտ կա 500 և 200 դրամանոց ընդհանուր թվով 25 մետաղադրամ: Այդ մետաղադրամների ընդհանուր գումարը 9200 դրամ է: Այգը քանի 500 և քանի 200 դրամանոցներ ունի:

711 Քանի տասնյակ, քանի հարյուրյակ և քանի հազարյակ է պարունակում գրված թվերից յուրաքանչյուրը:

5147, 2021, 50412, 354483

712 Ըստ աղյուսակի՝ կազմիր արտահայտություններ, հաշվիր յուրաքանչյուրի մոտ եղած գումարը և բոլորի մոտ եղած ընդհանուր գումարը:

Երեխաների անունները						Գումարը
Ջայկ	5	12	1		14	
Ջասմիկ	7		5	5		
Գոհար		8	9	15	5	
Նարեկ	11		8	20	5	
Ընդհանուր գումարը						

713 Պարզիր, թե որ թվանշանով է վերջանում արտահայտության արժեքը:

ա) $1 + 11 + 111 + 1111 + 11111$
 $6 + 16 + 26 + 36 + 46$
 $2488 - 8 - 18 - 28 - 38$
 $4104 - 107 - 32 - 10$

բ) $2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2$
 $3 \cdot 21 \cdot 42 \cdot 17$
 $1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 \cdot 5 \cdot 6 \cdot 7$
 $3 \cdot 2 \cdot 4 \cdot 15 \cdot 17$

714 Քառանիշ թվի թվանշանների գումարը 27 է: Գիտենք նաև, որ այն 2-ի և 5-ի բազմապատիկ է: Ո՞րն է այդ թիվը:

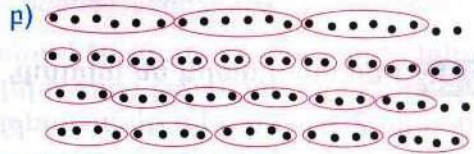
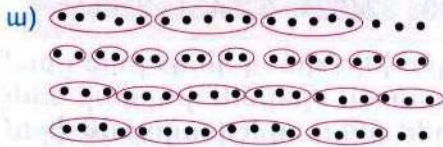
715 Հնարավոր է արդյոք, որ 3 բնականվայր գտնվեն միմյանցից 25 կմ հեռավորության վրա: Այդ դեպքում ինչպիսին կլինի դրանց դասավորվածությունը: Տոնց տուր այն գծագրի վրա:

716 Երբ Արան ասաց, որ իր պատկերած հավասարակողմ եռանկյան պարագիծը 154 մմ է, Անին մի փոքր հաշվարկ կատարելուց հետո ասաց, որ դա հնարավոր չէ: Ինչ հաշվարկ կատարեց Անին: Ինչու՞ դա հնարավոր չէր:

717 Պատկերիր թվային ճառագայթ: Միավոր հատվածն ընտրիր այնպես, որ կարողանաս նշել նրան պատկանող այն կետերը, որոնք համապատասխանում են 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 թվերին:

718 Յորաքանչյուր պատկերին համապատասխան կազմիր երկու հավասարություն:

Օրինակ՝

$$21 : 2 = 10 \text{ (1 մն.)}$$

$$2 \cdot 10 + 1 = 21$$

719 Ստուգիր՝ ճիշտ է արդյոք կատարվել բաժանումը:

ա) $304 : 5 = 60$ (4 մն.)
 $304 : 5 = 3$ (4 մն.)
 $304 : 30 = 10$ (4 մն.)

բ) $203 : 5 = 40$ (3 մն.)
 $203 : 5 = 4$ (3 մն.)
 $203 : 10 = 20$ (3 մն.)

720 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) 32 մմ = սմ մմ
 45 սմ = դմ սմ
 67 դմ = մ դմ
 6734 մ = կմ մ

բ) 425 մմ = դմ մմ
 450 սմ = մ սմ
 607 դմ = մ սմ
 6004 մ = կմ մ

գ) 2450 մլ = լ մլ
 5020 մլ = լ մլ
 6005 մլ = լ մլ
 2304 մլ = լ մլ

721 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) 980 վ = ր վ
 725 ր = ժ ր
 50 ժ = օր ժ

բ) 6005 վ = ր վ
 3601 ր = ժ ր
 80 ժ = օր ժ

722 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա) Արտադրիչ	125		55
Արտադրիչ	125	260	
Արտադրյալ		27560	30250

բ) Բաժանելի	9635		52052
Բաժանարար	47	707	
Քանորդ		505	52

723 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա) Գումարելի	478		304
Գումարելի	3547	199	
Գումար		2642	23456

բ) Նվազելի	63204		6004
Հանելի	777	564	
Տարբերություն		3254	505

724 Տրված թվերի բազմությունից առանձնացրո՛ւ այն թվերը, որոնք բազմապատիկ են.

ա) 2-ի

բ) 5-ի

գ) 10-ի

2, 5, 10, 18, 25, 40, 124, 135, 147, 160, 1245, 1457,
2020, 25641, 35695, 188220, 324524, 325421, 326555

725 Բազմապատիկ են արդյոք.

ա) 2-ի

բ) 5-ի

գ) 10-ի

$$1 + 24 + 112 + 367$$

$$22 + 51 + 215 + 212$$

$$42 + 53 + 27 + 28$$

$$418 - 109 + 104 - 10$$

$$405 + 27 - 106 - 16$$

$$452 - 7 - 106 - 4$$

$$2 \cdot 21 \cdot 43 \cdot 1256$$

$$5 \cdot 12 \cdot 4 \cdot 2414$$

$$10 \cdot 24 \cdot 23 \cdot 125$$

$$3 \cdot 21 \cdot 42 \cdot 1257$$

$$7 \cdot 12 \cdot 35 \cdot 2414$$

$$15 \cdot 71 \cdot 7 \cdot 22$$

726 Որքան մնացորդ կստացվի, եթե.

- $(12 \cdot 5 + 2)$ արտահայտության արժեքը բաժանենք 5-ի:
- $(12 \cdot 5 + 2)$ արտահայտության արժեքը բաժանենք 12-ի:

727 Զնյգ է, թե՛ կենտ 5 հատ կենտ թվերի գումարը:

728 Հասմիկը, կարդալով օրական 12 էջ, դրերորդ օրը կվերջացնի կարդալ 124 էջանոց գիրքը:

729 Վարպետը, օրական ներկելով պատի 7 մ² մակերեսով մասը, դրերորդ օրը կավարտի 145 մ² մակերեսով պատի ներկման աշխատանքները:

730 A վայրից դեպի 240 կմ հեռավորության վրա գտնվող B վայր շարժվեցին երկու ավտոմեքենա: Շարժվելուց որոշ ժամանակ անց առաջին ավտոմեքենան անցել էր 120 կմ, իսկ երկրորդը՝ 15 կմ-ով պակաս: Այդ պահին որքան էր ավտոմեքենաներից յուրաքանչյուրի հեռավորությունը B վայրից:

731 A և B քաղաքներից իրար ընդառաջ շարժվեցին երկու հեծյալ: Հանդիպման պահին առաջինն անցել էր 18 կմ, իսկ երկրորդը՝ 3 կմ-ով ավելի: Հանդիպման պահին որքան էր յուրաքանչյուր հեծյալի հեռավորությունը B քաղաքից:

732 Շինարարները առաջին օրը օգտագործեցին 3 անգամ ավելի ցեմենտ, քան երկրորդ օրը: Որքան ցեմենտ օգտագործեցին նրանք երկրորդ օրը, եթե երկու օրում օգտագործեցին 3 տ 600 կգ ցեմենտ:

733 Երկու հարևան ցանքատարածքներից մեկի մակերեսը 4 անգամ փոքր է մյուսի մակերեսից: Որքան է այդ ցանքատարածքներից յուրաքանչյուրի մակերեսը, եթե նրանց ընդհանուր մակերեսը 8500 մ² է:

734 Երկու անոթներում կա ընդամենը 2 լ 600 մլ կաթ: Եթե առաջին անոթից 200 մլ լցնենք երկրորդի մեջ, ապա կաթի քանակները անոթներում կհավասարվեն: Որքան կաթ կա յուրաքանչյուր անոթում:

735 Աննան 24 ձվի համար վճարեց 400 դրամ ավելի, քան Անին՝ 16 ձվի համար: Որքան վճարեց յուրաքանչյուրն իր գնած ձվերի համար:

736 Հետևյալ ճիշտ դատողություններին համապատասխան աստիճանները:

- Ջույգ թվին գումարելով 2՝ ստանում ենք նրա հաջորդ զույգ թիվը:
- Կենտ թվին գումարելով 2՝ ստանում ենք նրա հաջորդ կենտ թիվը:

737 Այգը գրել էր մի քանի թիվ և ցանկանում էր դրանք դասավորել նվազման կարգով: Սակայն Անին այդ թվերի որոշ թվանշաններ փոխարինել է աստղանիշերով: Ինչ հերթականությամբ պետք է դասավորեր Այգն այդ թվերը:

- ա) 51*, 6**, 54*, *, 4*, 2* բ) *1*1*, 8***, 4*2*, *, *2*, 3*

738 Եռանիշ թվի թվանշանների գումարը 26 է: Ո՞ր թիվը կարող է լինել այն:

739 ա) Ուրբաթ օրը՝ ժամը 17 : 00–ին, Կարենը գնաց տատիկի տուն: Նա տուն վերադարձավ 2 օր 10 ժամ հետո: Շաբաթվա ո՞ր օրը և ժամը քանիսի՞ն նա տուն վերադարձավ:

ա) Ուրբաթ օրը՝ ժամը 17 : 00–ին, Հայկը գնաց տատիկի տուն: Նա տուն վերադարձավ 52 ժամ հետո: Շաբաթվա ո՞ր օրը և ժամը քանիսի՞ն նա տուն վերադարձավ:

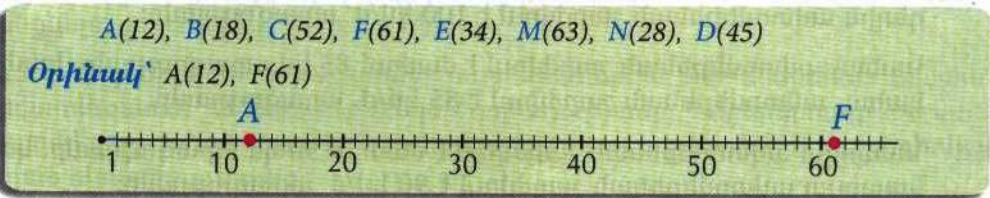
740 Երբ Արան ասաց, որ իր պատկերած հավասարակողմ հնգանկյան պարագիծը 168 մմ է, Անին անմիջապես ասաց, որ դա հնարավոր չէ: Անին ինչպե՞ս իմացավ, որ դա հնարավոր չէ:

741 Գրիր 5 այնպիսի թիվ, որոնցից առաջինը 3 է, իսկ յուրաքանչյուր հաջորդ իր նախորդից մեծ է 10 անգամ: Հաշվիր այդ թվերի գումարը:

742 Փորձիր պարզել, թե որ կենդանին որ թվանշանի տեղն է զբաղեցրել:

ա)				բ)			7
	+				+		
			3				
					1		

743 Գծիր թվային ճառագայթ և նշիր տրված կոորդինատներով կետերը:

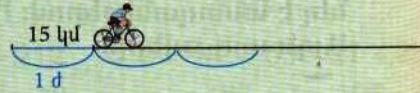

744 Համեմատիր միավոր ժամանակում հեծանվորդի անցած ճանապարհը և լուծիր խնդիրները:

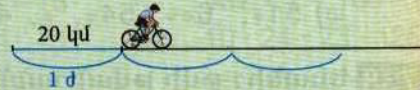
Եթե հեծանվորդը 1 ժամում անցնել 25 կմ, ապա քանի կիլոմետր նա կանցնել 3 ժամում:

Եթե հեծանվորդը 1 ժամում անցնել 15 կմ, ապա քանի կիլոմետր նա կանցնել 3 ժամում:

Իսկ եթե հեծանվորդը 1 ժամում անցնել 20 կմ, ապա քանի կիլոմետր նա կանցնել 3 ժամում:

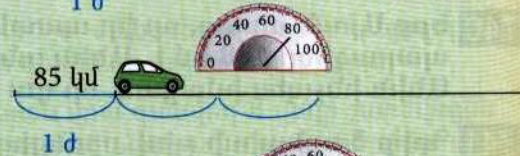

745 Համեմատիր միավոր ժամանակում մեքենաների անցած ճանապարհները:

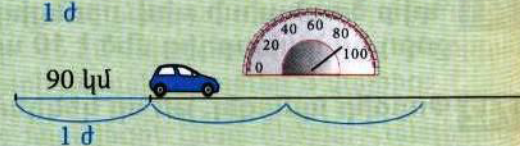
Իսկ եթե մեքենան 1 ժամում անցնել 100 կմ, այդ դեպքում քանի կիլոմետր ճանապարհ կանցնել այն 3 ժամում:

Եթե մեքենան 1 ժամում անցնում է 85 կմ, այդ դեպքում քանի կիլոմետր ճանապարհ կանցնի այն 3 ժամում:

Եթե մեքենան 1 ժամում անցնել 90 կմ, այդ դեպքում քանի կիլոմետր ճանապարհ կանցնել այն 3 ժամում:

Միավոր ժամանակում մարմնի անցած ճանապարհը նրա շարժման արագությունն է:

Կարող ե՞ք ասել, որ.

Դեղին ավտոմեքենան շարժվում է ժամում 100 կմ արագությամբ, կամ դեղին ավտոմեքենան շարժվում է 100 կմ/ժ արագությամբ:

Կանաչ ավտոմեքենան շարժվում է ժամում 85 կմ արագությամբ, կամ կանաչ ավտոմեքենան շարժվում է 85 կմ/ժ արագությամբ:

Կապույտ ավտոմեքենան շարժվում է ժամում 90 կմ արագությամբ, կամ կապույտ ավտոմեքենան շարժվում է 90 կմ/ժ արագությամբ:

746 Լուծիր խնդիրը՝ հետևելով Անիի օրինակին:

Ես մտածում եմ այսպես. դու՞ ինչպես ես մտածում:

Որքան ճանապարհ կանցնի ավտոմեքենան 4 ժամում, եթե շարժվի 80 կմ/ժ արագությամբ:

Մեքենան շարժվում է 80 կմ/ժ արագությամբ, նշանակում է, որ նա 1 ժամում անցնում է 80 կմ ճանապարհ: Պարզ է, որ 4 ժամում կանցնի.

$$4 \cdot 80 = 320 \text{ (կմ)}$$

Պատ.՝ 320 կմ:

Հիշենք, որ արագությունը միավոր ժամանակում անցած ճանապարհն է:

- ա) Ինքնաթիռը քանի՞ կիլոմետր կթռչի 3 ժամում, եթե նրա թռիչքի արագությունը լինի 800 կմ/ժ:
- բ) Որքան ճանապարհ կանցնի կրիան 10 րոպեում, եթե նրա շարժման արագությունը 12 մ/ր է:
- գ) Որքան ճանապարհ անցած կլինի արբանյակը թռիչքի պահից 15 վ հետո, եթե նրա թռիչքի արագությունն 8 կմ/վ է:

747 Հաշվիր ավտոմեքենայի և գնացքի՝ 4 ժ-ում անցած ճանապարհները և լրացրո՛ւ աղյուսակը՝ գիտենալով, որ ավտոմեքենան այդ ժամանակահատվածում անցել է 90 կմ/ժ արագությամբ, իսկ գնացքը՝ 85 կմ/ժ:

Անվանումը	Ժամանակ	Արագություն	Ճանապարհ
Ավտոմեքենա			
Գնացք			

Մարմնի անցած ճանապարհը հավասար է նրա շարժման արագության և ժամանակի արտադրյալին:
Ճանապարհ = արագություն · ժամանակ

- 748** ա) Ավտոմեքենան 90 կմ/ժ արագությամբ A քաղաքից գնում է դեպի 360 կմ հեռավորության վրա գտնվող B քաղաքը: A քաղաքից դուրս գալուց 3 ժամ հետո որքան կլինի նրա հեռավորությունը B քաղաքից:
- բ) Հեծյալը 130 մ/ր արագությամբ A վայրից գնում է նրանից 5 կմ 300 մ հեռավորության վրա գտնվող B վայրը: Որքան ճանապարհ նա դեռ կունենա անցնելու շարժվելուց 30 րոպե հետո:

749 A և B վայրերից իրար ընդառաջ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա: Առաջին ավտոմեքենան շարժվում էր 85 կմ/ժ արագությամբ, իսկ երկրորդը՝ 90 կմ/ժ: Շարժվելուց 2 ժամ հետո նրանք հանդիպեցին: Հաշվիր A և B վայրերի միջև եղած հեռավորությունը:

750 A վայրից հակադիր ուղղություններով շարժվեցին երկու մեքենա: Որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը շարժվելուց 2 ժամ հետո: Մեքենաներից մեկի արագությունը 60 կմ/ժ է, իսկ մյուսինը՝ 75 կմ/ժ:

751 A և B վայրերից իրար ընդառաջ շարժվեցին ավտոբուսն ու մարդասար ավտոմեքենան: Հանդիպման պահին պարզվեց, որ ավտոբուսը, որը մեկնում էր A վայրից, ավելի քիչ ճանապարհ է անցել, քան մարդասարը: Հանդիպման պահին ո՞րն էր ավելի հեռու գտնվում B վայրից:

752 ա) Կովը մեկ օրում ուտում է 20 կգ խոտ: Որքան խոտ է անհրաժեշտ անասնապահին՝ մեկ կովը մեկ շաբաթ կերակրելու համար:

բ) Կովը մեկ օրում ուտում է 20 կգ խոտ: Որքան խոտ է անհրաժեշտ անասնապահին 5 կով մեկ շաբաթ կերակրելու համար:

753 ա) Հաշվիր, թե որքան ջուր է հոսում ծորակից 4 ժամում, գիտենալով, որ 1 ժամում հոսում է 245 լ:

բ) Եթե ծորակից 1 ժամում հոսում է 210 լ ջուր, ապա քանի՞ ժամում կլցվի 3150 լ տարողությամբ ջրավազանն այդ ծորակով:

754 Անիի մտապահած թիվը բազմապատիկ է 4-ին: Այն միաժամանակ 24-ի բաժանարար է: Ո՞ր թիվը կարող է լինել այն:

755 Քանի եղանակով կարող է վաճառողը 48 գրիչը հավասար քանակություններով փաթեթավորել:

756 Քանի հավասար քանակությամբ կոնֆետ պարունակող խմբերի կարելի է բաժանել 42 կոնֆետը:

757 Արտագրիր և լրացրո՛ւ բաց թողած թվերն ու թվանշանները:

ա) $2 \text{ հազ.} + \square \text{ հ.} + \square \text{ մ.} = *3*1$

բ) $3000 + \square + \square + 5 = *16*$

$\square \text{ հազ.} + 8 \text{ հ.} + 3 \text{ տ.} + \square \text{ մ.} = 4**8$

$\square \cdot 10000 + \square \cdot 10 + 2 \cdot 1 = 3**5*$

758 Կատարիր բաժանում և ստուգիր:

Չմոռանաս, որ բաժանումը կարող է լինել նաև մնացորդով:

ա) $425 : 2$

$425 : 10$

բ) $3225 : 2$

$3225 : 10$

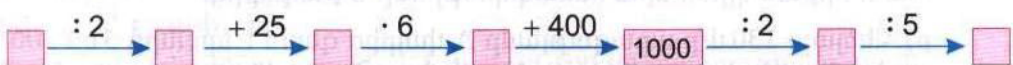
$425 : 5$

$425 : 25$

$3225 : 5$

$3225 : 25$

759 Մարզիր հիշողությունդ:

760 Մարզիր ուշադրությունդ:

Դիպիր, ծածկիր և պարկերիր՝ պահպանելով կետերի դիրքերը:

761 Մեկնաբանիր արագաչափերի ցույց տված ցուցանիշերը և համեմատիր մեքենաների արագությունները:

Մարմնի շարժման արագությունը միավոր ժամանակում նրա անցած ճանապարհն է:

Միավոր ժամանակը կարող է լինել
1 վայրկյանը, 1 րոպեն, 1 ժամը, 1 օրը,
1 շաբաթը, 1 ամիսը, 1 տարին, 1 դարը և այլն:

762 Հաշվիր ավտոմեքենայի և ավտոբուսի արագությունները և լրացրո՛ւ աղյուսակը՝ գիտենալով, որ 240 կմ ճանապարհն ավտոմեքենան անցել է 3 ժամում, իսկ ավտոբուսը՝ 4 ժամում:

Անվանումը	Ժամանակ	Արագություն	Ճանապարհ
Ավտոմեքենա			
Ավտոբուս			

Մարմնի շարժման արագությունը հավասար է անցած ճանապարհի և ծախսած ժամանակի քանորդին:

$$\text{Արագություն} = \text{Ճանապարհ} : \text{Ժամանակ}$$

763 ա) Ավտոմեքենան առաջին 2 ժամում անցավ 80 կմ/ժ արագությամբ, իսկ հաջորդ 2 ժամում՝ 20 կմ/ժ-ով արագ: Որքան ճանապարհ անցավ ավտոմեքենան այդ 4 ժամում:

բ) Հեծանվորդը առաջին 2 ժամում անցավ 18 կմ/ժ արագությամբ, հետո արագությունը 3 կմ/ժ-ով փոքրացրեց և գնաց ևս 2 ժամ: Որքան ճանապարհ նա անցավ այդ 4 ժամում:

764 Զբոսաշրջիկը 3 ժամ գնաց ավտոբուսով 80 կմ/ժ արագությամբ, այնուհետև՝ 2 ժամ գնաց ձիով 10 կմ/ժ արագությամբ: Դրանից հետո նրան մնաց անցնելու ևս 7 կմ: Որքան ճանապարհ էր նախատեսել անցնել զբոսաշրջիկը:

765 Գնացքը երկու օրում միևնույն արագությամբ անցավ 1400 կմ ճանապարհ: Առաջին օրը նա գնաց 8 ժամ, իսկ երկրորդ օրը՝ 4 ժամ ավելի: Որքան ճանապարհ նա անցավ երկրորդ օրում:

766 ա) A վայրից մինևույն ուղղությամբ շարժվեցին երկու մեքենա: Որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը շարժվելուց 2 ժամ հետո, եթե նրանցից մեկի արագությունը 70 կմ/ժ է, իսկ մյուսինը՝ 80 կմ/ժ:

բ) Գյուղից դեպի սար միաժամանակ շարժվեցին երկու հեծյալ: Որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը շարժվելուց 40 րոպե հետո, եթե նրանցից մեկի արագությունը 130 մ/ր է, իսկ մյուսինը՝ 145 մ/ր:

767 ա) Կովը մեկ օրում ուտում է 20 կգ խոտ: Որքան խոտ է անհրաժեշտ անասնապահին՝ 1 կովը ամբողջ փետրվար ամսվա ընթացքում կերակրելու համար:

բ) Կովը մեկ օրում ուտում է 20 կգ խոտ: Որքան խոտ է անհրաժեշտ անասնապահին՝ 5 կով ամբողջ հունվար ամսվա ընթացքում կերակրելու համար:

768 ա) Ջրի ծորակից 1 ժամում հոսում է 180 լ ջուր: 4000 լ տարողությամբ դատարկ ջրավազանը այդ ծորակով 5 ժամ անընդհատ ջուր լցվեց: Դեռ որքան ջուր կարելի է լցնել այդ ջրավազանը:

բ) Առաջին ծորակից 1 ժ-ում հոսում է 150 լ ջուր, իսկ երկրորդից՝ 120 լ: 5000 լ տարողությամբ դատարկ ջրավազանը այդ երկու ծորակներից միաժամանակ 4 ժամ անընդհատ ջուր լցվեց: Դեռ քանի լիտր ջուր է անհրաժեշտ ջրավազանը ամբողջապես լցնելու համար:

769 ✓ Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

ա) $756 \cdot 92 - 18040 : (2202 - 2114) - 8424 \cdot 0$

բ) $320000 : (6104 - 69 \cdot 88) + (4580 - 4260) \cdot 1000$

770 Ստուգիր՝ ճիշտ է արդյոք կատարվել բաժանումը:

ա) $416 : 3 = 138$ (2 մն)

բ) $815 : 4 = 203$ (3 մն)

$416 : 20 = 20$ (16 մն)

$815 : 5 = 163$

$416 : 10 = 41$ (6 մն)

$815 : 10 = 81$ (5 մն)

771 ✓ Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) $3023 \text{ մ} = \blacksquare \text{ կմ } \blacksquare \text{ մ}$

բ) $60220 \text{ գ} = \blacksquare \text{ կգ } \blacksquare \text{ գ}$

$452 \text{ սմ} = \blacksquare \text{ մ } \blacksquare \text{ սմ}$

$4052 \text{ կգ} = \blacksquare \text{ ց } \blacksquare \text{ կգ}$

$324 \text{ մմ} = \blacksquare \text{ սմ } \blacksquare \text{ մմ}$

$3004 \text{ կգ} = \blacksquare \text{ տ } \blacksquare \text{ կգ}$

772 Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Ստուգումը կատարիր հաշվիչով:

ա) $\blacksquare : 32 = 1024$

բ) $7550 : \blacksquare = 25$

գ) $28 \cdot \blacksquare = 8484$

$25 = 50500 : \blacksquare$

$2211 = \blacksquare : 18$

$3636 = \blacksquare \cdot 36$

773 ✓ Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Ստուգումը կատարիր հաշվիչով:

ա) $\blacksquare + 2456 = 7848$

բ) $55878 = 21547 + \blacksquare$

գ) $100001 = \blacksquare + 5555$

$2156 = 8978 - \blacksquare$

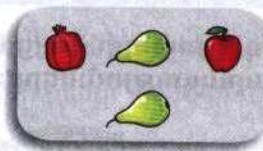
$\blacksquare - 345 = 36004$

$20002 - \blacksquare = 5252$

774 Ակարում բերված տվյալներով որոշիր մրգերից յուրաքանչյուրի գինը:

310 դրամ

270 դրամ

260 դրամ

775 Լրացրո՛ւ նախադասությունը:

- Անհայտ արտադրիչը գտնելու համար
- Անհայտ բաժանելին գտնելու համար
- Որևէ թիվ 100-ով բազմապատկելու համար

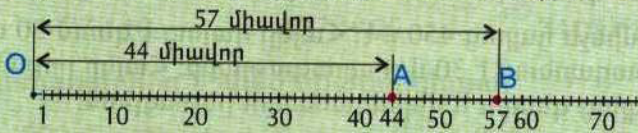
776 Ուղղանկյունաձև հողամասի երկարությունը 42 մ է, որը 12 մ-ով ավելի է լայնությունից: Քանի՞ սյուն է անհրաժեշտ այդ հողամասը ցանկապատելու համար, եթե դրանք պետք է դրվեն միմյանցից 3 մ հեռավորության վրա:

777 Գրիր բոլոր այն եռանիշ թվերը, որոնց թվանշանների գումարը 4 է:

778 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

Թվային ճառագայթի միջոցով համեմատենք 44 և 57 թվերը:

44 թվին համապատասխան **A** կետի հեռավորությունը ճառագայթի սկզբնակետից 44 միավոր հատվածի չափ է:

57 թվին համապատասխան **B** կետի հեռավորությունը ճառագայթի սկզբնակետից 57 միավոր հատվածի չափ է:

B կետը A կետից աջ է:

Երկու թվերից մեծ է այն, որին համապատասխան կետը թվային ճառագայթի վրա մյուսից աջ է գտնվում:

Թվային ճառագայթի միջոցով համեմատիր թվերը և մեկնաբանիր ընկերոջդ համար:

ա) 27 և 32

բ) 42 և 36

38 և 24

47 և 56

779 Մեկնաբանիր արագաչափերի ցույց տված ցուցանիշերը և համեմատիր մեքենաների արագությունները:

780 360 կմ ճանապարհը ավտոմեքենան անցել է 90 կմ/ժ արագությամբ, իսկ ավտոբուսը՝ 60 կմ/ժ արագությամբ: Հաշվիր, թե նրանք որքան ժամանակ են ծախսել այդ ճանապարհի վրա, և լրացրու աղյուսակը:

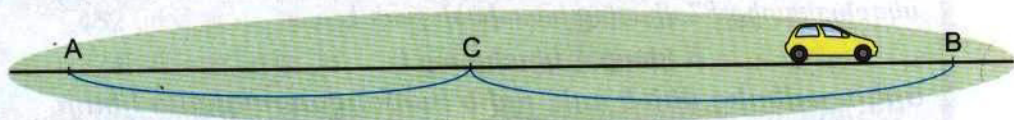
Անվանումը	Ժամանակ	Արագություն	Ճանապարհ
Ավտոմեքենա			
Ավտոբուս			

Մարմնի ծախսած ժամանակը հավասար է նրա անցած ճանապարհի և արագության քանորդին:
 $\text{Ժամանակ} = \text{Ճանապարհ} : \text{արագություն}$

781 ա) Ավտոմեքենան գյուղից քաղաք ճանապարհին անցավ 4 ժամում 60 կմ/ժ արագությամբ: Քանի՞ ժամում նա կգնար այդ ճանապարհը, եթե արագությունը մեծացներ 20 կմ/ժ-ով:

բ) Հայկենց տնից մինչև դպրոց 450 մ է: Հայկը դպրոց է գնում 50 մ/ր արագությամբ, իսկ վերադառնում է 30 մ/ր արագությամբ: Հայկը որքան ժամանակ է ծախսում դպրոց գնալու և վերադառնալու ընթացքում:

782 Ավտոմեքենան A վայրից հասավ B վայրը 5 ժամում: Հաշվիր, թե նա քանի ժամում է անցել A-ից C ճանապարհը՝ գիտենալով, որ A-ից C ճանապարհը 140 կմ է, իսկ C-ից B ճանապարհը՝ 210 կմ:

783 Իրարից 450 կմ հեռավորության վրա գտնվող երկու վայրերից միաժամանակ միմյանց ընդառաջ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա և հանդիպեցին 3 ժամ հետո: Ավտոմեքենաներից մեկի արագությունը 80 կմ/ժ էր: Հաշվիր մյուս ավտոմեքենայի արագությունը:

784 A և B վայրերից իրար ընդառաջ շարժվեցին երկու հեծյալ: Հանդիպման պահին պարզվեց, որ A վայրից մեկնողն անցել է 25 կմ ճանապարհ: Կարո՞ղ ես հաշվել, թե այդ պահին որքան էր մյուս հեծյալի հեռավորությունը A վայրից:

785 Լրացրո՛ւ նախադասությունները:

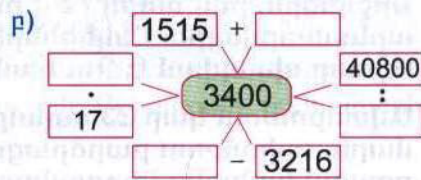
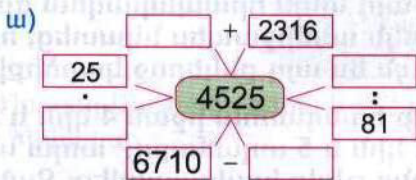
- Եթե գումարելիներից մեկը մեծացնենք մի քանի միավորով, ապա
- Եթե արտադրիչներից մեկը մեծացնենք մի քանի անգամ, ապա
- Եթե նվազելին մեծացնենք մի քանի միավորով, ապա
- Եթե հանելին փոքրացնենք մի քանի միավորով, ապա

786 Կատարի՛ր գործողությունները:

ա) $4 \text{ կգ } 600 \text{ գ} + 12 \text{ կգ } 500 \text{ գ} + 3 \text{ կգ } 400 \text{ գ} + 500 \text{ գ}$
 $2 \text{ օր } 18 \text{ ժ} + 3 \text{ օր } 12 \text{ ժ} + 6 \text{ ժ} + 12 \text{ ժ}$

բ) $5 \text{ կմ } 250 \text{ մ} + 4 \text{ կմ } 600 \text{ մ} + 6 \text{ կմ } 400 \text{ մ}$
 $8 \text{ լ } 250 \text{ մլ} + 6 \text{ լ } 400 \text{ մլ} + 3 \text{ լ } 750 \text{ մլ} + 600 \text{ մլ}$

787 Պարզի՛ր, թե որ թվերը պետք է գրել ազատ վանդակներում:

788 Կատարի՛ր բաժանում և ստուգի՛ր արդյունքը:

ա) $38 : 6$ բ) $316 : 5$ գ) $1647 : 3$
 $95 : 5$ $459 : 9$ $2347 : 8$
 $77 : 10$ $327 : 100$ $3415 : 1000$

789 Արտահայտի՛ր նշված միավորներով:

ա) $220 \text{ վ} = \blacksquare \text{ ր } \blacksquare \text{ վ}$ բ) $3600 \text{ վ} = \blacksquare \text{ ր}$
 $840 \text{ ր} = \blacksquare \text{ ժ}$ $8000 \text{ ր} = \blacksquare \text{ ժ } \blacksquare \text{ ր}$
 $62 \text{ ժ} = \blacksquare \text{ օր } \blacksquare \text{ ժ}$ $74 \text{ ժ} = \blacksquare \text{ օր } \blacksquare \text{ ժ}$
 $384 \text{ տարի} = \blacksquare \text{ դար } \blacksquare \text{ տարի}$ $216 \text{ տարի} = \blacksquare \text{ դար } \blacksquare \text{ տարի}$

790 Տրված թվերի բազմությունից ընտրի՛ր այն թվերը, որոնք՝

- ա) 2-ի բազմապատիկ են, գ) 10-ի բազմապատիկ են,
 բ) 5-ի բազմապատիկ են, դ) ն 5-ի, ն 2-ի բազմապատիկ են:
 2, 5, 7, 10, 50, 75, 124, 280, 315, 1452, 5213, 4000, 5551, 5552

791 Կա՞մ արդյոք 8-ի բազմապատիկ թիվ, որի գրությունը վերջանա 7 թվանշանով:

792 Ո՞ր թվանշաններով կարող են վերջանալ 4-ի բազմապատիկ թվերը:

793 Աննան ապրիլի 7-ին գնել էր կարմիր, կապույտ և կանաչ ժապավեններ և ցանկանում էր դրանցից երկուսը նվիրել Անիին ու Մանեին: Քանի տարբեր եղանակներով նա կարող է դա անել:

794 Մարզիր հիշողությունդ:

ա) $218 + 22$	բ) $560 : 7$	գ) $3 \cdot 42$	դ) $83 - 19$
: 2	: 8	- 36	: 8
- 39	+ 60	- 18	: 31
: 9	: 2	: 8	- 28
: 80	: 50	- 80	: 2

795 4, 15, 60 թվերով կազմիր բոլոր հնարավոր հավասարությունները:

796 Աշոտը ընկերներին պատմում էր, որ երեկոյան ժամը 10 : 00-ին հարիկի հետ Հանրապետության հրապարակում զբոսնելիս անձրևից թրջվեցին, իսկ ուղիղ 72 ժ հետո այդ նույն հրապարակում զբոսնելիս արևահարվեցին: Ընկերներից մեկն անմիջապես նկատեց, որ Աշոտը սխալվում է: Դու համաձայն ես այդ ընկերոջ կարծիքին:

797 Ավտոբուսում կար 23 ուղևոր: Երբ կանգառում իջան 4 կին և 2 տղամարդ, ավտոբուս բարձրացան 2 կին և 5 տղամարդ, ապա ավտոբուսում կանանց և տղամարդկանց թիվը հավասարվեց: Քանի կին և քանի տղամարդ կար ավտոբուսում նախքան կանգառը:

798 Գրիր բոլոր այն երկնիշ թվերը, որոնց թվանշանների գումարը 9-ի բազմապատիկ է:

799 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և կատարիր առաջադրանքները:

Թվային ճառագայթի միջոցով հաշվենք $57 - 14$ տարբերությունը և $57 + 14$ գումարը:

Եթե 57 թվին համապարասխան կերից 14 միավոր հատվածի չափով հաշվենք դեպի ձախ, ապա կտրանանք $57 - 14$ տարբերությունը համապարասխան կերը:

Եթե 57 թվին համապարասխան կերից 14 միավոր հատվածի չափով հաշվենք դեպի աջ, ապա կտրանանք $57 + 14$ գումարին համապարասխան կերը:

$$57 - 14 = 43, \quad 57 + 14 = 71, \quad 57 + 14 + 12 = 83, \quad 57 - 14 - 12 = 31$$

Պատկերի թվային ճառագայթ: Այդ ճառագայթի միջոցով հաշվիր արտահայտությունների արժեքները:

ա) $22 + 12$	$22 - 12$	բ) $34 + 11$	$34 - 11$
$22 + 12 + 6$	$22 - 12 - 6$	$34 + 11 + 5$	$34 - 11 - 5$

800 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և պատասխանիր հարցերին:

Տես, թե ինչպես են հաշվում տարիքները:

Քրիստոսի ծննդյան տարեթիվը մարդիկ համարել են 1 թվական և տարիների, դարերի հաշվարկները կատարում են՝ սկսելով 1 թվականից:

1 թվականի սկզբից՝ հունվարի 1-ից, մինչև 1 թվականի ավարտը՝ դեկտեմբերի 31-ը, 1 տարի է: Մինչև 2 թվականի ավարտը 2 տարի է: Մինչև 2010 թվականի ավարտը 2010 տարի է:

Եթե տարեթիվը 4-ի բազմապատիկ է, ապա այդ տարին ունի 366 օր, և այն համարվում է նահանջ տարի: Այդ թվականի փետրվար ամիսն ունենում է 29 օր:

Եթե տարեթիվը 4-ի բազմապատիկ չէ, ապա այդ տարին ունի 365 օր, իսկ փետրվար ամիսը՝ 28 օր:

- Մեսրոպ Մաշտոցը ծնվել է 362 թվականին: Քրիստոսից քանի՞ տարի հետո է ծնվել նա:
- Ո՞ր թվականին ես ծնվել դու: Քրիստոսից քանի՞ տարի հետո ես ծնվել դու:
- Նահանջ տարի է արդյոք 2010 թվականը:

801 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և պատասխանիր հարցերին:

Աննան ծնվել է 1999 թվականին: Նրա տարիքը 2019 թվականին տարիների ճշտությամբ հաշվելու համար պետք է 2019-ից հանել նրա ծննդյան թվականը:

$$2019 - 1999 = 20 \text{ (տարի)}$$

Ասում ենք, որ 2019 թվականին կլրանա Աննայի 20 տարին կամ 20-ամյակը:

- Մեսրոպ Մաշտոցը ծնվել է 362 թվականին: Այս տարի Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդյան ո՞ր ամյակն է լրանում:
- Հայերը քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունել են 301 թվականին: Դա Քրիստոսից քանի՞ տարի հետո է տեղի ունեցել:
- Այս տարի քո ծննդյան ո՞ր ամյակն է լրանում: Քանի՞ տարի հետո է լրանալու քո ծննդյան 15-ամյակը:

802 Նշանավոր մատենագիր Գրիգոր Նարեկացին ծնվել է 951 թվականին: Նա մահացել է 1003 թվականին: Քանի՞ տարի է ապրել Նարեկացին: Այս տարի Գրիգոր Նարեկացու ծննդյան ո՞ր ամյակն է լրանում:

803 ա) Գանձասարի վանքի կառուցման աշխատանքները սկսվել են 1216 թվականին և ավարտվել 1238 թվականին: Քանի տարում է կառուցվել վանքը:
 բ) Երևանի Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու կառուցման աշխատանքները սկսվել են 1995 թվականին և ավարտվել 2004 թվականին: Քանի տարում է կառուցվել եկեղեցին:

804 ա) Երևանը հիմնադրվել է 782 թվականին: Ե՞րբ է լրանալու Երևանի հիմնադրման 3000-ամյակը:
 բ) 1991 թվականին հռչակվեց Հայաստանի Հանրապետության անկախությունը: Քանի տարեկան է անկախ Հայաստանի Հանրապետությունը: Ե՞րբ է լրանալու Հայաստանի Հանրապետության անկախության 50-ամյակը:

805 ա) Գրիգորը ծնվել է 2002 թվականի ապրիլի 12-ին, դրանից 2 տարի 22 օր հետո ծնվել է նրա քույրը: Գտիր քրոջ ծննդյան թվականն ու ամսաթիվը:
 բ) Լևոնը քրոջից փոքր է 3 տարի 15 օրով: Ե՞րբ է ծնվել քույրը, եթե Լևոնը ծնվել է 1998 թվականի օգոստոսի 22-ին:

806 Մեկնաբանիր դարի իմաստը և պատասխանիր հարցերին:

1 դարը 100 տարի է:

1-ից 100 թվականները 1-ին դարն են:

101-ից 200 թվականները 2-րդ դարն է:

- Քանի դար է անցել Քրիստոսից հետո:
- Այժմ ո՞րերորդ դարն է:
- 1865 թվականը ո՞ր դարին է պատկանում:
- Ո՞րերորդ դարում են ծնվել դու: Ո՞րերորդ դարում է ծնվել քո պապիկը:

807 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և լուծիր խնդիրը:

2009 թվականի օգոստոսի 15-ը եղել է շաբաթ:
 Ի՞նչ օր կլինի 2010 թվականի օգոստոսի 15-ը:

Նախ պարզենք 2010 թվականը նահանջ է, թե ոչ:

$$2010 : 4 = 502 \text{ (2 մն.)}$$

2010-ը 4-ի բազմապատիկ չէ, ուստի այդ տարին նահանջ չէ և բաղկացած է 365 օրից:

Պարզ է, որ 2009 թվականի օգոստոսի 15-ից մինչև 2010 թվականի օգոստոսի 15-ը 365 օր է:

$$365 : 7 = 52 \text{ (1 մն.)}, 52 \text{ շաբաթ և 1 օր:}$$

Քանի որ 2009 թ. օգոստոսի 15-ը շաբաթ էր՝ ուստի 52 շաբաթ և 1 օր հետո կլինի կիրակի:

Պատ.՝ կիրակի:

2009 թ. սեպտեմբերի 1-ը երեքշաբթի էր: Ի՞նչ օր կլինի՝

- ա) 2010 թ. սեպտեմբերի 1-ը,
- բ) 2012 թ. սեպտեմբերի 1-ը:

808 Լրացրո՛ւ նախադասությունները:

- a թիվը b թվի բազմապատիկ է, եթե այն
- Եթե որևէ թիվ 2-ի և 5-ի բազմապատիկ է, ապա այն բազմապատիկ է նաև

809 Բերված դատողությանը համապատասխան ասա՛ օրինակներ:

Եթե արտադրիչներից որևէ մեկը տրված թվին բազմապատիկ է, ապա արտադրյալը նույնպես բազմապատիկ է այդ թվին:

810 a-ն մի թիվ է, որը 7-ի բաժանելիս քանորդում ստանում ենք 12, իսկ մնացորդում մնում է 3: Ո՞ր թիվն է a-ն:

811 60 մ երկարություն ունեցող գնացքը որքան ժամանակում կանցնի լուսացույցի սյան մոտով, եթե ընթանա 20 մ/վ արագությամբ:

812 Փայտահատը գերանը մեկ տեղից կտրում է 40 րոպեում: Հաշվիր, թե նա որքան ժամանակում այդ գերանը կբաժանի 7 մասի, եթե յուրաքանչյուր կտրումից հետո հանգստանում է 12 րոպե:

813 Այգը գրել էր մի քանի թիվ և ցանկանում էր դրանք դասավորել նվազման կարգով: Սակայն Անին այդ թվերի որոշ թվանշաններ փոխարինել է աստղանիշերով: Ի՞նչ հերթականությամբ պետք է դասավորեր Այգն այդ թվերը:

ա) $6*1*$, $8***$, $2*3*$, $*$, $***$, $5*$, $*2*0**$

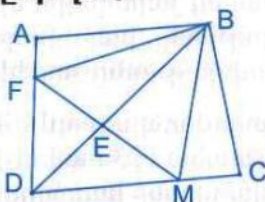
բ) $*6*1*$, $3***$, $5*3*$, $*$, $*29***$, $60**$, $**$

814 Մարզիր ուշադրությունդ:

Դիտիր, ծածկիր և պատկերիր՝ պահպանելով կետերի դիրքերը:

815 ա) Նշիր 6 տարբեր բազմանկյուններ, որոնց համար BC հատվածը կողմ է:

բ) Նշիր 8 տարբեր բազմանկյուններ, որոնց համար BC հատվածը կողմ չէ:

Օրինակ՝
BE կողմով բազմանկյուններ են՝
BEF, BEFA, BEM և BEMC:

816 Լրացրո՛ւ նախադասությունը:

- Մարմնի շարժման նրագությունը միավոր ժամանակահատվածում
- Մարմնի շարժման արագությունը հաշվելու համար
- Մարմնի անցած ճանապարհը հաշվելու համար
- Մարմնի ծախսած ժամանակը հաշվելու համար

817 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Անվանումը	Ժամանակ	Արագություն	Ճանապարհ
Ավտոմեքենա	4 ժ	80 կմ/ժ	300 կմ
Ինքնաթիռ	3 ժ	900 կմ/ժ	270 կմ
Հեծյալ	4 ժ	12 կմ/ժ	12 կմ

818 Բեռնատար ավտոմեքենան 3 ժամում անցավ 180 կմ: Այդ նույն ճանապարհը մարդատար ավտոմեքենան անցավ 2 ժամում: Որքան էր դրանց արագությունների տարբերությունը:

819 Ավտոմեքենան 3 ժամում անցավ 180 կմ: Այդ նույն արագությամբ նա գնաց նա 2 ժամ: Որքան ճանապարհ անցավ ավտոմեքենան այդ 5 ժամում:

820 A և B վայրերից միաժամանակ իրար ընդառաջ դուրս եկան երկու ընկերներ և հանդիպեցին 10 րոպե հետո: Հաշվիր A-ից B հեռավորությունը՝ իմանալով, որ նրանցից մեկի արագությունը 40 մ/ր էր, իսկ մյուսինը՝ 30 մ/ր:

821 Միմյանցից 80 կմ հեռավորության վրա գտնվող A և B վայրերից միաժամանակ իրար ընդառաջ շարժվեցին երկու հեծանվորդ: Առաջինն ընթանում էր 12 կմ/ժ արագությամբ, իսկ երկրորդը՝ 14 կմ/ժ արագությամբ: Հաշվիր, թե որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը շարժվելուց 2 ժամ հետո:

822 A վայրից հակադիր ուղղություններով միաժամանակ շարժվեցին երկու հետիոտն: Որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը շարժվելուց 30 րոպե հետո, եթե մեկի արագությունը 55 մ/ր է, իսկ մյուսինը՝ 10 մ/ր-ով պակաս:

823 A վայրից միննույն ուղղությամբ միաժամանակ շարժվեցին երկու հեծյալ: Նրանցից մեկը շարժվում էր 8 կմ/ժ արագությամբ, իսկ մյուսը՝ 10 կմ/ժ արագությամբ: Որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը շարժվելուց 3 ժ հետո:

824 Տպագրիչը տպագրական հաստոցով 1 ժամում տպագրում է 4000 տպագրական թերթ: Նրա օրվա պլանը 32000 թերթ տպելն է: 3 ժամ աշխատելուց հետո դեռ քանի՞ թերթ նա պետք է տպագրի՝ օրվա պլանը կատարելու համար:

825 Կապույտ մեքենան ընթանում է 70 կմ/ժ արագությամբ, իսկ դեղինը՝ 10 կմ/ժ-ով ավելի արագ: Այժմ նրանց միջև հեռավորությունը 380 կմ է: Որքան կլինի նրանց միջև հեռավորությունը 2 ժ հետո:

826 Պատասխանիր բանավոր:

- Պապիկի և թոռնիկի ծննդյան թվականների տարբերությունը 45 տարի է: Քանի տարով է պապիկը մեծ թոռնիկից:
- Աշոտի և Գագիկի տարիքների տարբերությունը 5 տարի է: Որքան է նրանց ծննդյան թվականների տարբերությունը:
- Հայկը ծնվել է 2000 թվականին, իսկ նրա քույրը՝ 1997 թվականին: Նրանցից ով է տարիքով մեծը և քանի տարով:

827 Լրացրո՛ւ նախադասությունը:

- Զանգվածի չափման միավորներ են՝
- Տարողության չափման միավորներ են՝
- Երկարության չափման միավորներ են՝
- Ժամանակի չափման միավորներ են՝
- Մակերեսի չափման միավորներ են՝

828 Կատարիր գործողությունները:

ա) $12 \text{ կմ } 450 \text{ մ} + 44 \text{ կմ } 650 \text{ մ} - 11 \text{ կմ } 305 \text{ մ}$ բ) $24 \text{ օր } 14 \text{ ժ} + 2 \text{ օր } 16 \text{ ժ} - 2 \text{ օր } 6 \text{ ժ}$
 $24 \text{ դմ } 8 \text{ սմ} + 14 \text{ դմ } 6 \text{ սմ} - 5 \text{ դմ } 8 \text{ սմ}$ $11 \text{ ժ } 28 \text{ ր} - 3 \text{ ժ } 42 \text{ ր} - 3 \text{ ժ } 40 \text{ ր}$

829 Հաշվիր արտահայտության արժեքը, եթե $a = 600$:

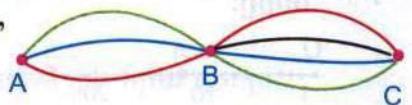
ա) $a - (a - 264 : 3)$ բ) $7 \cdot (a - 405 : 9)$
 $(3000 - a \cdot 5) : a + 2800$ $7 \cdot (a + a : 5) - 780$

830 Հաշվիր բանավոր:

- $215 : (2451 - 2450) - 125 \cdot (422 - 422) - 215$ • $198 + 298 + 398 + 498$
- $3 \cdot 425 + 2 \cdot 425 + 5 \cdot 425$ • $345 + 652 - 652$
- $18 \cdot 364 - 12 \cdot 364 + 6 \cdot 364 - 12 \cdot 364$ • $425 \cdot 312 - 425 \cdot 312$

831 Ընտրիր միավոր հատված այնպես, որ կողորդինատային ճառագայթի վրա կարողանաս պատկերել 0, 20, 40, 60, 80 թվերը:

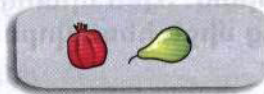
832 A վայրից դեպի B վայր կա 3 ճանապարհ, իսկ B վայրից C վայր՝ 4 ճանապարհ: Քանի եղանակով կարելի է A վայրից գնալ C:

833 Նկարում բերված տվյալներով որոշիր մրգերից յուրաքանչյուրի գինը:

210 դրամ

160 դրամ

110 դրամ

834 Երեք տակառում կա 480 լ ջուր: Առաջին և երկրորդ տակառներում միասին կա 300 լ, իսկ երկրորդ և երրորդ տակառներում միասին՝ 320 լ: Որքան ջուր կա տակառներից յուրաքանչյուրում:

835 Գրիր 32-ի բոլոր բաժանարարները և երեք բազմապատիկ:

836 Շաբաթ օրը՝ ժամը 20:15-ին, Կարենը գնաց տատիկի տուն: Նա տուն վերադարձավ 3 օր 12 ժամ հետո: Շաբաթվա որ օրը և ժամը քանիսին նա տուն վերադարձավ:

837 7 լ տարողությամբ ամանը լցված է կաթով: Ոնենք նաև 3 լ և 4 լ տարողությամբ դատարկ ամաններ: Ինչպես կարող ենք վերցնել 2 լ կաթ:

838 Զարգացրո՛ւ դատողություններ անելու կարողությունդ:

Երեքով փոխարինեք Անիին, Սոնային ու Հայկին և բերված տվյալների հիման վրա արված դատողությունները հիմնավորեք օրինակներով:

Անին, Սոնան ու Հայկը թղթի վրա գրել են մեկական թիվ այնպես, որ Անիի գրած թիվը հավասար է Սոնայի ու Հայկի գրած թվերի գումարին:

- Անիի թիվը հավասար է բոլոր երեք թվերի գումարի կեսին:
- Սոնայի թիվը հավասար է Անիի և Հայկի թվերի տարբերությանը:
- Եթե Անիի թվից հանենք Սոնայի թիվը, կստանանք Հայկի թիվը:
- Անիի թիվը իմանալու համար բավական է իմանալ երեք թվերի գումարը:
- Սոնայի ու Հայկի թվերի գումարը հավասար է այդ երեք թվերի գումարի կեսին:

839 25 մ երկարությամբ մետաղալարից քանի՞ հատ 2 մ երկարությամբ շրջանաձև օղ կարելի է պատրաստել:

840 Գծիր թվային ճառագայթ և նշիր տրված կոորդինատներով կետերը: A(14), B(19), C(33), F(54), E(71), M(62), N(48), D(55)

841 Գրիր թվային ճառագայթին պատկանող նշված կետերի կոորդինատները:

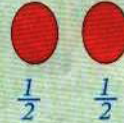

842 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

Տես, թե ինչպես են կարդում ամբողջի մասերը:

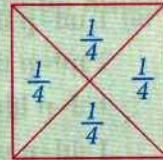

Եթե խնձորը բաժանենք 2 հավասար մասերի, ապա այդ մասերից յուրաքանչյուրը կարելի է նկարագրել այսպես՝ $\frac{1}{2}$ մաս:

Կարդում ենք՝ խնձորի մեկ երկրորդ մասը:

Կամ՝ եթե քառակուսին բաժանենք չորս հավասար մասերի, ապա այդ մասերից յուրաքանչյուրը կնկարագրվի այսպես՝ $\frac{1}{4}$ մաս:

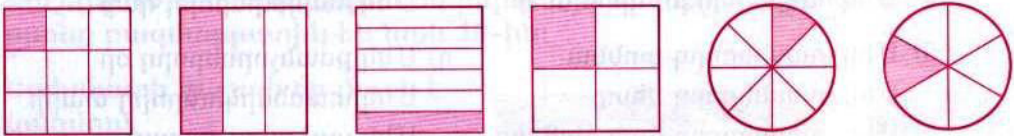

Կարդում ենք այսպես՝ քառակուսու մեկ չորրորդ մասը:

Կարդա՛ և մեկնաբանի՛ր, թե ինչ են ցույց տալիս հետևյալ գրառումները.

$\frac{1}{4}$ խնձոր, $\frac{1}{2}$ ձմերուկ, $\frac{1}{10}$ տարի, $\frac{1}{8}$ շրջան:

843 Պատկերներից յուրաքանչյուրի նշված մասը արտահայտիր թվերով:

844 Պատկերի՛ր 8 սմ երկարությամբ երկու հատված և նշի՛ր առաջինի $\frac{1}{2}$ մասը, իսկ երկրորդի՝ $\frac{1}{4}$ մասը: Կարո՞ղ ես ասել, թե քանի սանտիմետր են այդ մասերի երկարությունները:

$\frac{1}{2}$ մասը կարդում են նաև այսպես՝ կեսը:
 $\frac{1}{4}$ մասը կարդում են նաև այսպես՝ քառորդ մասը:

845 Պատկերի՛ր 4 սմ և 3 սմ կողմերով ուղղանկյուն և նշի՛ր նրա քառորդ մասը:

846 Պատկերի՛ր 4 սմ շառավիղով որևէ շրջան և նշի՛ր նրա կեսը:

847 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

Տես, թե ինչպես են հաշվում մեծ միավորների մասերը:

1 կգ այլուրը եթե բաժանենք 1000 հավասար մասերի, ապա յուրաքանչյուր մասի զանգվածը կլինի 1 գ:

Ուրեմն՝ $1 \text{ կգ} = \frac{1}{1000} \text{ կգ}$

1 մ լարը եթե բաժանենք 100 հավասար մասերի, ապա յուրաքանչյուր մասի երկարությունը կլինի 1 սմ:

Ուրեմն՝ $1 \text{ մ} = \frac{1}{100} \text{ մ}$

1 օրը եթե բաժանենք 24 հավասար մասերի, ապա յուրաքանչյուր մաս կլինի 1 ժամ:

Ուրեմն՝ $1 \text{ օր} = \frac{1}{24} \text{ օր}$

Արտահայտի՛ր.

ա) 1 սմ-ը մետրով	բ) 1 կգ-ը տոննայով	գ) 1 ժ-ը օրով
1 դմ-ը մետրով	1 ց-ը տոննայով	1 ր-ն ժամով
1 մ-ը կիլոմետրով	1 կգ-ը ցենտներով	1 վ-ը րոպեով
1 մմ-ը սանտիմետրով	1 գ-ը կիլոգրամով	1 տարին դարով

848 Պարզի՛ր՝ ինչի է հավասար նշված մասը, և գրի՛ր հավասարության տեսքով:

ա) Մեկ հազարերորդ տոննա Մեկ հազարերորդ լիտր Մեկ հազարերորդ կիլոգրամ Մեկ հազարերորդ կիլոմետր	բ) Մեկ հարյուրերորդ կիլոգրամ Մեկ հարյուրերորդ մետր Մեկ հարյուրերորդ դեցիմետր Մեկ հարյուրերորդ դար
գ) Մեկ տասներորդ տոննա Մեկ տասներորդ մետր Մեկ տասներորդ սանտիմետր Մեկ տասներորդ դեցիմետր	դ) Մեկ քսանչորսերորդ օր Մեկ տասներկուերորդ տարի Մեկ յոթերորդ շաբաթ Մեկ վաթսուներորդ ժամ

849 Կատարի՛ր գործողությունները:

ա) $12 \text{ կգ } 50 \text{ գ} + 41 \text{ կգ } 640 \text{ գ} - 11 \text{ կգ } 300 \text{ գ}$ բ) $18 \text{ լ } 80 \text{ մլ} + 10 \text{ լ } 980 \text{ մլ} - 5 \text{ լ } 250 \text{ մլ}$
 $24 \text{ տ } 80 \text{ կգ} + 12 \text{ տ } 960 \text{ կգ} - 5 \text{ տ } 80 \text{ կգ}$ $24 \text{ լ } 240 \text{ մլ} - 5 \text{ լ } 600 \text{ մլ} + 8 \text{ լ } 405 \text{ մլ}$

850 ա) Երկու հաջորդական թվերի գումարը 243 է: Որո՞նք են այդ թվերը:

բ) Երկու հաջորդական զույգ թվերի գումարը 442 է: Որո՞նք են այդ թվերը:

գ) Երկու հաջորդական կենտ թվերի գումարը 212 է: Որո՞նք են այդ թվերը:

851 Քանի՞ որ գիտես և՛ այսօրվա ամաթիվը, և՛ այն, թե շաբաթվա որ օրն է այսօր, ուստի քեզ համար հեշտ կլինի հաշվել, թե ինչ օր է լինելու քո ծննդյան օրը: Հաշվի՛ր և այն ստուգի՛ր օրացույցով:

852 Լրացրո՛ւ նախադասությունը:

- Թիվը բազմապատիկ է 2-ին, եթե նրա գրության :
- Թիվը բազմապատիկ է 5-ին, եթե նրա գրության :
- Թիվը բազմապատիկ է 10-ին, եթե նրա գրության :

853 Երկու հայր և երկու որդի բաժանեցին 3 խնձոր իրար միջև այնպես, որ նրանցից յուրաքանչյուրին հասավ մեկ ամբողջ խնձոր: Ինչպե՞ս դա կատարվեց:

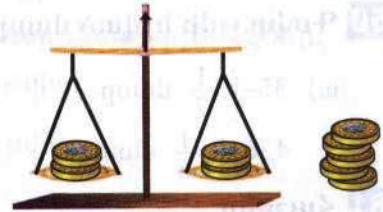
854 Պատկերների մեջ նշիր 7 կես այնպես, որ յուրաքանչյուր շրջանին պատկանի 3 կես:

855 Ինչ թվով պետք է փոխարինենք a-ն, որպեսզի ստանանք հավասարություն:

ա) $a : 7 = 0$ բ) $a - 728 = 0$ գ) $(a - 425) \cdot 7 = 0$
 ա · 23 = 0 ա + 0 = 418 ա : 6 + 241 = 241

856 9 հատ 500 դրամանոց մետաղադրամներից մեկը կեղծ է: Կեղծը թեթև է մյուսներից: Ինչպե՞ս կարելի է նժարավոր կշեռքի երկու կշռումով պարզել, թե որ մետաղադրամն է կեղծ:

857 Հաշվիր 15-ին բազմապատիկ բոլոր այն երկնիշ թվերի գումարը, որոնք բազմապատիկ են նաև 10-ին:

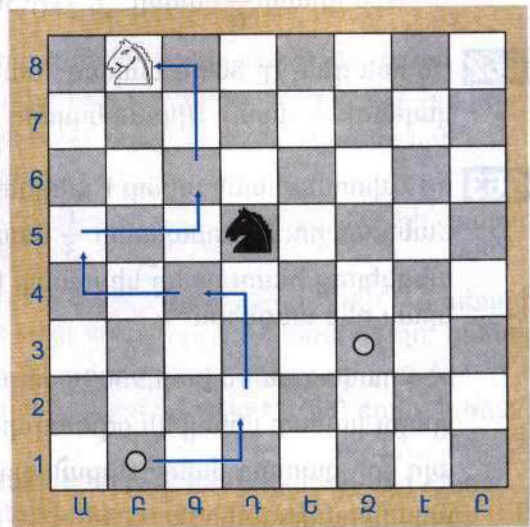
858 Շախմատի դաշտի դր մասն է կազմում.

- 1 վանդակը,
- բոլոր սև վանդակները միասին,
- բոլոր սպիտակ վանդակները միասին:

Արդեն գիտես, որ ձին կարող է շարժվել 2 վանդակ առաջ կամ հետ և 1 վանդակ աջ կամ ձախ:

Տես, թե ինչպես է սպիտակ ձին հասնում **Բ1** վանդակից **Բ8** վանդակ: Գրիր այդ քայլաշարը:

Կազմիր քայլաշար սև ձին **Ձ3** վանդակից **Դ5** վանդակ հասցնելու համար:

859 Կարդա Անիի մեկնաբանությունները և կատարիր առաջադրանքները:

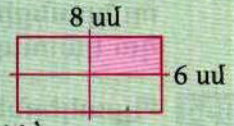

Հայկը գծել է 8 սմ և 6 սմ կողմերով ուղղանկյուն և այն բաժանել 4 հավասար մասերի: Որքան է այդ մասերից յուրաքանչյուրի մակերեսը:

Ուղղանկյան մակերեսը կլինի՝
 $8 \cdot 6 = 48$ (սմ²)

Ուղղանկյան $\frac{1}{4}$ մասի մակերեսը կլինի՝
 $48 : 4 = 12$ (սմ²)

Պատ.՝ 12 սմ²:

- Հաշվիր 6 սմ կողմով քառակուսու $\frac{1}{3}$ մասի մակերեսը:
- 1 արկղ խնձորը 24 կգ է: Հաշվիր այդ խնձորի քառորդ մասի զանգվածը:

860 Գտիր թվի նշված մասը:

- ա) 35-ի $\frac{1}{7}$ մասը
- 426-ի $\frac{1}{6}$ մասը

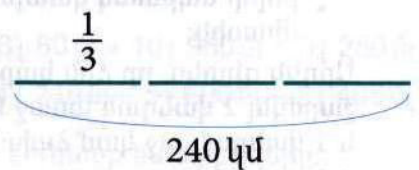
- բ) 162-ի $\frac{1}{9}$ մասը
- 2000-ի $\frac{1}{10}$ մասը

861 Հաշվիր:

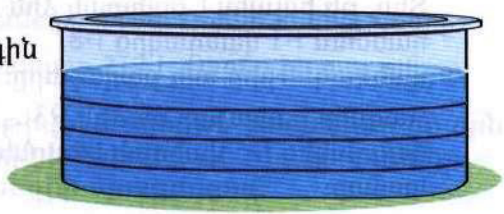
- ա) 245 կգ-ի $\frac{1}{5}$ մասը
- բ) 18 ժ-ի $\frac{1}{3}$ մասը
- գ) 510 մ²-ի $\frac{1}{17}$ մասը
- 420 դրամի $\frac{1}{6}$ մասը
- 360 լ-ի $\frac{1}{12}$ մասը
- 480 կմ-ի $\frac{1}{16}$ մասը

862 Աննան գնել էր 800 գ կարագ: Նա թխվածքի համար օգտագործեց այդ կարագի $\frac{1}{5}$ մասը: Որքան կարագ նա օգտագործեց թխվածքի համար:

863 ա) Ավտոմեքենան պետք է անցներ 240 կմ ճանապարհ: Ճանապարհի $\frac{1}{3}$ մասն անցնելուց հետո քանի՞ կիլոմետր կմնա նրան դեռ անցնելու:

- բ) Ջրավազանում կար 9600 լ ջուր: Այգին ջրելու համար պապիկն օգտագործեց այդ ջրի քառորդ մասը: Որքան ջուր մնաց ջրավազանում:

864 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

Պարզենք, թե քանի սանդիվներ է $\frac{1}{4}$ մետրը:

1 մետրը 100 սմ է: Ուարի $\frac{1}{4}$ մետրը կլինի՝

$$100 : 4 = 25 \text{ (սմ)}$$

Պատ.՝ 25 սմ:

Այժմ պարզենք, թե քանի ժամ է $\frac{1}{8}$ օրը:

1 օրը 24 ժ է: Ուարի $\frac{1}{8}$ օրը կլինի՝

$$24 : 8 = 3 \text{ (ժ)}$$

Պատ.՝ 3 ժ:

865 Արտահայտի՛ր նշված միավորներով:

ա) $\frac{1}{5}$ մ = սմ

բ) $\frac{1}{5}$ կգ = գ

գ) $\frac{1}{5}$ ր = վ

$\frac{1}{20}$ մ = սմ

$\frac{1}{8}$ տ = կգ

$\frac{1}{20}$ ժ = ր

$\frac{1}{25}$ կմ = մ

$\frac{1}{4}$ գ = կգ

$\frac{1}{12}$ օր = ժ

866 Բերված դատողությանը համապատասխան ասա՛ օրինակներ:

- Թ-վի $\frac{1}{5}$ մասը 5 անգամ փոքր է այդ թվից:
- Թ-վի $\frac{1}{8}$ մասը 8 անգամ փոքր է այդ թվից:

867 Արտահայտի՛ր նշված միավորներով:

ա) 316 դմ = մ դմ

բ) 2405 մլ = լ մլ

505 սմ = մ սմ

7006 մլ = լ մլ

6007 սմ = մ սմ

7041 մլ = լ մլ

868 Միմյանցից 90 կմ հեռավորության վրա գտնվող երկու վայրերից իրար ընդառաջ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա: Երբ նրանք հանդիպեցին, պարզվեց, որ առաջինը անցել է ճանապարհի $\frac{1}{5}$ մասը: Որքան ճանապարհ էր անցել նրանցից յուրաքանչյուրը մինչև հանդիպումը:

869 20 լիտր բենզինն արժե 7600 դրամ: Վարորդը որքան պետք է վճարի՝ ավտոմեքենան 35 լ բենզին լցնելու համար:

870 Աննան 24 տետրի համար վճարեց 560 դրամով ավելի, քան Անին՝ 16 տետրի համար: Արան որքան պետք է վճարի՝ այդ տետրերից 12 հատ գնելու համար:

871 Գիրքը գրիչից թանկ է 5 անգամ: Որքան արժե գիրքը, և որքան՝ գրիչը, եթե Աննան մեկ գրիչ և մեկ գիրք գնելու համար վճարել է 1000 դրամ և հետ ստացել 40 դրամ մանր:

872 Ավտոբուսը 4 ժ–ում անցավ 240 կմ ճանապարհ: Ավտոմեքենան այդ ճանապարհը քանի՞ ժամում կանցնի, եթե գնա ավտոբուսից 20 կմ/ժ–ով արագ:

873 Զարգացրո՛ւ տրամաբանությունը:

Արտադրամասում 1550 լ ծիրանի հյութը լցրեցին 5 լ և 2 լ տարողությամբ 400 ամանների մեջ: 5 լ տարողությամբ ամաններով հյութն ուղարկեցին պահեստ, իսկ 2 լ տարողությամբ ամաններովը՝ խանութ: Քանի՞ լիտր հյութ ուղարկեցին պահեստ և քանի՞ լիտր՝ խանութ:

874 Գայլը, գառն ու խոտը Աշոտը պետք է նավակով անցկացնի գետի մի ափից մյուսը: Նավակով Աշոտն իր հետ կարող է տանել դրանցից միայն մեկը, ապա վերադառնալ և տանել մյուսը: Բայց եթե գայլն ու գառը մնան իրար հետ, ապա գայլը կուտի գառանը, իսկ եթե գառն ու խոտը մնան, ապա գառը կուտի խոտը: Ինչպե՞ս պետք է վարվի Աշոտը:

875 400 մ երկարությամբ թունելը 60 մ երկարությամբ գնացքը որքան ժամանակում կանցնի, եթե ընթանա 20 մ/վ արագությամբ:

876 Ուրբաթ օրը՝ ժամը 20 : 15-ին, Հայկը գնաց տատիկի տուն: Նա տուն վերադարձավ 62 ժամ հետո: Շաբաթվա ճիշտ օրը և ժամը քանիսին նա տուն վերադարձավ:

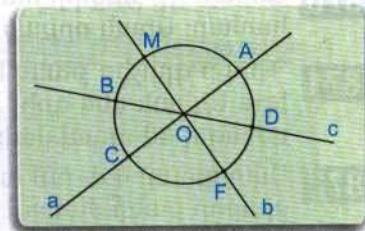
877 Կան արդյոք 10-ի բազմապատիկ թիվ, որը 5-ի բազմապատիկ չէ:

878 Ըստ աղյուսակի՝ հաշվիր յուրաքանչյուրի մոտ եղած գումարը և բոլորի մոտ եղած ընդհանուր գումարը:

Երեխաների անունները						Գումարը
Գոռ	14		1	3	12	
Անահիտ		5	5	15	9	
Սուսաննա	7	4	6		14	
Գևորգ	11		8	18	5	
Ընդհանուր գումարը						

879 Գծիր տրվածին նման գծագիր և գրառիր՝

- a ուղիղի և շրջանագծի հատման կետեր,
- O գագաթով 6 ճառագայթ,
- O գագաթով 8 անկյուն:

880 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

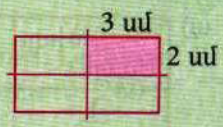
Տես, թե ինչպես են հաշվում ամբողջը:

Հայկը գծել է մի ուղղանկյուն և քաժանել 4 հավասար մասերի: Այնուհետև չափելով նրա $\frac{1}{4}$ մասի կողմերի երկարությունները՝ նա հաշվել է այդ մասի մակերեսը՝ 6 սմ²: Հաշվենք ամբողջ ուղղանկյան մակերեսը:

Քանի որ ուղղանկյան $\frac{1}{4}$ մասի մակերեսը 6 սմ² է, ուստի ամբողջ ուղղանկյան մակերեսը կլինի.

$$4 \cdot 6 = 24 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Պատր.՝ 24 սմ²:

- Հաշվի՛ր հատվածի երկարությունը՝ գիտենալով, որ նրա $\frac{1}{5}$ մասը 12 սմ է:
- Որքա՛ն է ամբողջ ճանապարհի երկարությունը, եթե նրա կեսը 125 կմ է:

881 Գտի՛ր ամբողջ թիվը, եթե հայտնի է, որ՝

- ա) թվի $\frac{1}{7}$ մասը 14 է, բ) թվի $\frac{1}{9}$ մասը 22 է,
 թվի $\frac{1}{6}$ մասը 20 է, թվի $\frac{1}{10}$ մասը 18 է,

882 Արտահայտի՛ր նշված միավորներով:

- ա) $\frac{1}{5}$ սմ = մմ բ) $\frac{1}{50}$ կգ = գ գ) $\frac{1}{15}$ ր = վ
 $\frac{1}{20}$ դմ = մմ $\frac{1}{2}$ տ = ց $\frac{1}{30}$ ժ = ր
 $\frac{1}{25}$ մ = մմ $\frac{1}{40}$ ց = գ $\frac{1}{8}$ օր = ժ

883 Ջրավազանի ջրից օգտագործելուց հետո նրանում մնաց 1200 լ, որը կազմում է ամբողջ ջրի $\frac{1}{6}$ մասը: Որքա՛ն ջուր կար ջրավազանում նախքան օգտագործելը:

- 884** ա) Ծիրանի այգին կազմում է ամբողջ հողատարածքի $\frac{1}{6}$ մասը: Որքա՛ն է հողատարածքի մակերեսը, եթե ծիրանի այգու մակերեսը 1600 մ² է:
- բ) Խանութում եղած ձմերուկի $\frac{1}{4}$ մասը, որը կազմում է 2 տ 450 կգ, վաճառվեց: Որքա՛ն ձմերուկ կար խանութում:

885 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Մասը \ Թիվը	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{24}$
48							
72							

886 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)

Մասը \ Թիվը		34		22
$\frac{1}{2}$	15		50	

բ)

Մասը \ Թիվը	150		125	
$\frac{1}{5}$		40		16

887 Արան ունի 4 անգամ ավելի ընկույզ, քան Հայկը: Որքան ընկույզ ունի նրանցից յուրաքանչյուրը, եթե նրանք ընդամենն ունեն 150 ընկույզ:

888 Երկու կից հողամասերից մեկի մակերեսը 3 անգամ մեծ է մյուսի մակերեսից: Այդ հողամասերի ընդհանուր մակերեսը 2800 մ² է: Որքան է հողամասերից յուրաքանչյուրի մակերեսը:

889 7 տուփի մեջ կա 84 մատիտ: Քանի՞ այդպիսի տուփ է օգտագործվել 1500 մատիտ տեղավորելու համար:

890 Դպրոցից 105 աշակերտ պետք է մեկնեն շրջագայության: Ամենաքիչը քանի՞ 11 տեղանոց ավտոբուս պետք է վարձեն նրանք: Քանի՞ ազատ նստատեղ կունենան նրանք:

891 450 կմ երկարությամբ ճանապարհի $\frac{1}{3}$ մասը ավտոմեքենան անցավ 50 կմ/ժ արագությամբ, իսկ մնացած մասը՝ 75 կմ/ժ արագությամբ: Որքան ժամանակ նա ծախսեց այդ ճանապարհը անցնելու համար:

892 Ավտոմեքենան 2 ժամ գնաց 60 կմ/ժ արագությամբ, այնուհետև արագությունը ավելացրեց $\frac{1}{3}$ մասի չափով և գնաց ևս 2 ժամ: Որքան ճանապարհ անցավ նա այդ 4 ժամում:

893 Վերականգնի՛ր հավասարությունը:

ա) $2 \text{ կմ } 120 \text{ մ} = \square + 1 \text{ կմ } 220 \text{ մ}$

բ) $3 \text{ կգ } 350 \text{ գ} + \square = 22 \text{ կգ } 250 \text{ գ}$

$825 \text{ մ } 48 \text{ սմ} = \square + 42 \text{ մ } 90 \text{ սմ}$

$7 \text{ տ } 550 \text{ կգ} + \square = 72 \text{ տ } 550 \text{ կգ}$

$206 \text{ մ } 4 \text{ դմ} = \square - 2 \text{ մ } 8 \text{ դմ}$

$220 \text{ տ } 5 \text{ գ} - \square = 12 \text{ տ } 8 \text{ գ}$

$12 \text{ սմ } 6 \text{ մմ} = \square - 10 \text{ սմ } 6 \text{ մմ}$

$21 \text{ գ } 2 \text{ կգ} - \square = 18 \text{ գ } 45 \text{ կգ}$

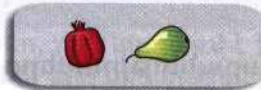
$14 \text{ դմ } 58 \text{ մմ} = \square - 10 \text{ դմ } 70 \text{ մմ}$

$2 \text{ տ } 700 \text{ կգ} - \square = 2 \text{ տ } 700 \text{ կգ}$

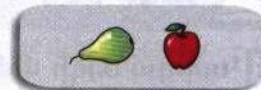
894 Ակարում բերված տվյալներով որոշիր մրգերից յուրաքանչյուրի գինը:

150 դրամ

160 դրամ

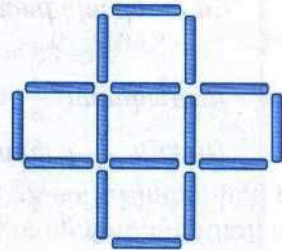

110 դրամ

895 ա) Առաջին և երկրորդ դասարանների աշակերտները միասին 40 հոգի են: Երկրորդ և երրորդ դասարանների աշակերտները միասին՝ 47 հոգի, իսկ առաջին և երրորդ դասարանցիները միասին՝ 43 հոգի: Քանի՞ աշակերտ կա յուրաքանչյուր դասարանում:

բ) Առաջին և երկրորդ տակառներում միասին կա 280 լ հյութ: Երկրորդ և երրորդ տակառներում՝ 300 լ: Առաջին և երրորդ տակառներում՝ 260 լ: Որքան՞ հյութ կա տակառներից յուրաքանչյուրում:

896 Հաշվեճողիկներով պատրաստիր պատկերվածին նման պատկեր: Տեղաշարժիր 4 հաշվեճողիկ այնպես, որ ստանաս 3 քառակուսի:

897 Աստղանիշերը փոխարինիր այնպիսի թվանշաններով, որ ստանաս ճշմարիտ անհավասարություն:

ա) $298 < 2**$

բ) $5792 < 57**$

գ) $649* < 64*1$

$7205 > 72**$

$72307 > 723**$

$409*54 < 40**154$

898 Կազմիր բոլոր այն թվերի եռյակները, որոնց արտադրյալը 36 է, իսկ գումարը՝ 13:

899 Աստղանիշերը փոխարինիր համապատասխան թվանշաններով:

ա)
$$\begin{array}{r} .6** \\ .*** \\ + .*** \\ \hline *3* \\ **4 \\ **** \end{array}$$

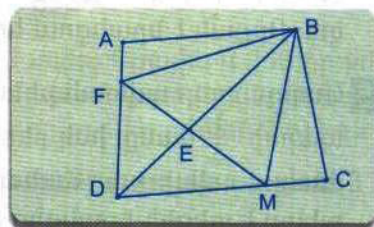
բ)
$$\begin{array}{r} .4*3 \\ .2* \\ + .*** \\ \hline *** \\ ***** \end{array}$$

գ)
$$\begin{array}{r} .5* \\ *8 \\ + 2*64 \\ \hline 1*3* \\ *718* \end{array}$$

900 Ուշադիր դիտիր գծագիրը և գրիր՝

ա) 3 տարբեր բազմանկյուններ, որոնց համար BDC-ն անկյուն է,

բ) 6 տարբեր բազմանկյուններ, որոնց համար BAD-ն անկյուն է:

901 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և այն քննարկիր ընկերոջդ հետ:

Տես, թե ինչպես են համեմատում անբողջի մասերը:

Հաշվենք 12 սմ կողմով քառակուսու մակերեսը:

$$12 \cdot 12 = 144 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Հաշվենք այդ քառակուսու $\frac{1}{4}$ մասի մակերեսը:

$$144 : 4 = 36 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Հաշվենք այդ քառակուսու $\frac{1}{8}$ մասի մակերեսը:

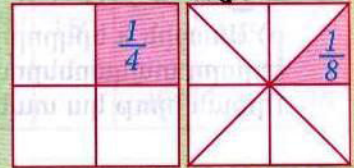
$$144 : 8 = 18 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Քառակուսու $\frac{1}{8}$ մասի մակերեսը փոքր է $\frac{1}{4}$ մասի մակերեսից:

Ուրեմն $\frac{1}{8}$ -ը փոքր է $\frac{1}{4}$ -ից:

$$\frac{1}{8} < \frac{1}{4}$$

Որքան շար մասերի ենք բաժանում թիվը, այնքան մասը փոքրանում է:

902 Համեմատիր:

ա) $\frac{1}{5} > \frac{1}{4}$ բ) $\frac{1}{12} > \frac{1}{16}$ գ) $\frac{1}{123} > \frac{1}{124}$ դ) $\frac{1}{18} > \frac{1}{18}$

$\frac{1}{7} > \frac{1}{9}$ $\frac{1}{28} > \frac{1}{16}$ $\frac{1}{143} > \frac{1}{143}$ $\frac{1}{19} > \frac{1}{27}$

903 Թվերը դասավորիր.

ա) աճման կարգով

բ) նվազման կարգով

$\frac{1}{16}, \frac{1}{143}, \frac{1}{9}, \frac{1}{24}, \frac{1}{142}, \frac{1}{14}$ $\frac{1}{12}, \frac{1}{216}, \frac{1}{8}, \frac{1}{9}, \frac{1}{220}, \frac{1}{16}$

904 8400 լ տարողությամբ երկու ջրավազաններից առաջինի $\frac{1}{4}$ մասն է լցված ջրով, իսկ երկրորդի՝ $\frac{1}{5}$ մասը: Ջրավազաններից որո՞նք ավելի շատ ջուր կա: Որքան է նրանցում եղած ջրի քանակների տարբերությունը:

905 Մարդատար ավտոմեքենան 1 ժամում անցավ 240 կմ երկարությամբ ճանապարհի $\frac{1}{3}$ մասը, իսկ բեռնատարը՝ $\frac{1}{4}$ մասը: Ավտոմեքենաներից որո՞նք է 1 ժամում ավելի շատ ճանապարհ անցել: Քանի՞ կիլոմետր ճանապարհի դեռ պետք է անցնի նրանցից յուրաքանչյուրը:

906 Ջրավազանում կար 1250 լ ջուր, որը կազմում է նրա տարողության $\frac{1}{4}$ մասը: Որքան է այդ ջրավազանի տարողությունը:

907 Ջրավազանում կար 2400 լ ջուր, որը կազմում է նրա տարողության $\frac{1}{3}$ մասը: Դեռ որքան ջուր կարելի է լցնել այդ ջրավազանի մեջ:

908 Գծիր 12 սմ երկարությամբ երկու հատված: Կարմիր գույնով նշիր առաջին հատվածի $\frac{1}{4}$ մասը և երկրորդ հատվածի $\frac{1}{3}$ մասը: Համեմատիր այդ մասերը: Որքան է այդ մասերի երկարությունների տարբերությունը:

909 Գծիր մի հատված՝ իմանալով, որ նրա $\frac{1}{3}$ մասը 4 սմ է: Կարմիր գույնով նշիր այդ հատվածի $\frac{1}{6}$ մասը: Քանի սանտիմետր է այդ մասի երկարությունը:

910 Գտիր անհայտ բաղադրիչը: *Ստուգումը կատարիր հաշվիչով:*

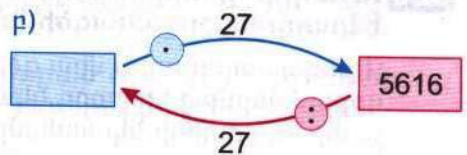
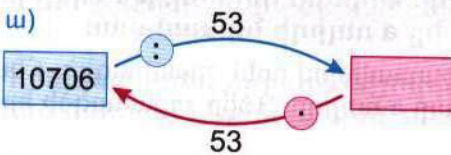
ա) $\blacksquare + 2142 = 7070$ բ) $21021 = 18018 + \blacksquare$ գ) $24042 = \blacksquare + 7233$
 2014 = 3535 - \blacksquare $\blacksquare - 8507 = 32328$ $54045 - \blacksquare = 5225$

911 Լուծիր խնդիրը և լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Ավտոմեքենան առաջին օրը գնաց 5 ժամ 80 կմ/ժ արագությամբ, իսկ երկրորդ օրը՝ 3 ժամ 85 կմ/ժ արագությամբ: Որքան ճանապարհ անցավ ավտոմեքենան այդ երկու օրում:

Անվանումը	Ժամանակ	Արագություն	Ճանապարհ
I օր			
II օր			
Ընդամենը			

912 Կատարիր բաժանում և արդյունքը ստուգիր բազմապատկումով:

913 9 կգ ձմերուկն արժե այնքան, որքան 6 կգ սեխը: Հաշվիր, թե Հայկը որքան է վճարել 5 կգ ձմերուկի համար, եթե Աշոտը 4 կգ սեխի համար վճարել է 480 դրամ:

914 Երբ Հայկն իր ունեցած գումարից 150 դրամ տվեց Արային և 250 դրամ՝ Գագիկին, ապա նրանց ունեցած գումարները հավասարվեցին: Որքան դրամ ուներ տղաներից յուրաքանչյուրը, եթե նրանք միասին ունեին 2400 դրամ:

915 Ո՞րն է ավելի թանկ, եթե 4 կգ ձմերուկն արժե այնքան, որքան 3 կգ սեխը:

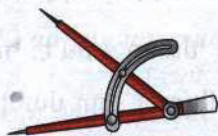
916 Համեմատիր առանց արտահայտությունների արժեքները հաշվելու:

ա) $316 + 228 + 535$ \ominus $215 + 432 + 288$ բ) $340 + 260 + 550$ \ominus $400 + 300 + 450$
 $490 + 380 - 575$ \ominus $500 + 400 - 600$ $890 + 380 - 570$ \ominus $800 + 300 - 400$

917 Հայկը, Արան ու Անին գնացին խանութ՝ գնումների: Որքան դրամ ուներ նրանցից յուրաքանչյուրը նախքան գնումներ կատարելը, եթե.

2400 դրամ

420 դրամ

600 դրամ

1250 դրամ

750 դրամ

- ա) Հայկն իր ունեցած գումարի $\frac{1}{3}$ մասը ծախսեց 1 ժամացույց և 1 հաշվիչ գնելու համար,
 բ) Արան իր ունեցած գումարի $\frac{1}{4}$ մասը ծախսեց 2 կարկին և 1 մկրատ գնելու համար,
 գ) Անին իր ունեցած գումարի $\frac{1}{2}$ մասը ծախսեց 1 նոթատետր գնելու համար:

918 Մարզի ր հիշողությունդ:

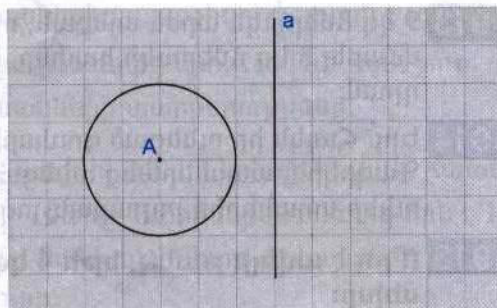
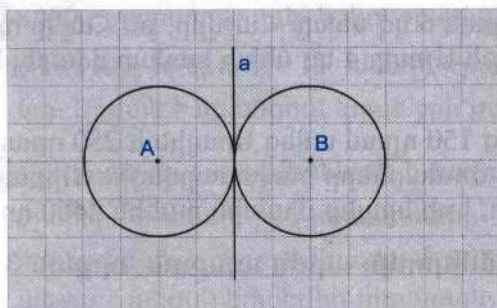

919 Պատասխանիր արագ:

Երկու ձեռքը ունի 10 մատ: Քանի՞ մատ ունի 10 ձեռքը:

920 Ուշադիր դիտիր առաջին գծագիրը: Փորձիր կռահել, թե Այգը ինչպես է կառուցել շրջանագծի համաչափը a ուղիղի նկատմամբ:

Վանդակավոր թղթի վրա գծիր 2 սմ շառավիղով որևէ շրջանագիծ: Հետևելով գրքում բերված երկրորդ նկարին՝ տար a ուղիղը: Գծիր շրջանագծի համաչափը այդ ուղիղի նկատմամբ:

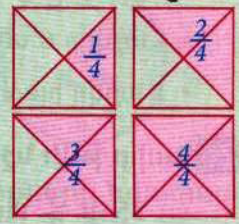

921 Մինչ այսօր մեր անցած բոլոր թվերը, բացի 0-ից, անվանվում են **բնական թվեր**: Կան նաև այլ տեսակի թվեր, որոնցից են կոտորակները: Հիմա մենք կժանոթանանք նաև այդ թվերի հետ:

Տես, թե ինչպես են գրում ամբողջի մասերը:

Քառակուսին բաժանենք չորս հավասար մասերի:
 Մասերից յուրաքանչյուրը գրվում է այսպես՝ $\frac{1}{4}$ մաս:
 Մասերից երկուսը միասին գրվում է այսպես՝ $\frac{2}{4}$ մաս:
 Մասերից երեքը միասին գրվում է այսպես՝ $\frac{3}{4}$ մաս:
 Մասերից չորսը միասին գրվում է այսպես՝ $\frac{4}{4}$ մաս:

$\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$ տեսքի թվերին անվանում են **կոտորակներ**:

Կոտորակի մեջ գիծը կոչվում է **կոտորակի գիծ**:

Կոտորակի գծից վերև գրված թիվը կոչվում է **համարիչ**:

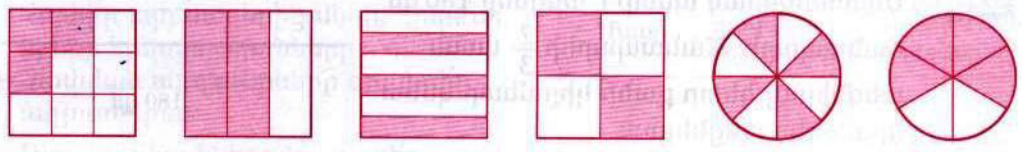
Կոտորակի գծից ներքև գրված թիվը կոչվում է **հայրամասը**:

Ի՞նչ է ցույց տալիս ամբողջի $\frac{3}{7}$ մասը: Ո՞րն է $\frac{3}{7}$ կոտորակի համարիչը, և որը հայտարարը:

Ամբողջի $\frac{3}{8}$ մասը ամբողջը 8 հավասար մասերի բաժանելուց առաջացած 8 մասերից 3-ն է:

922 Պատկերներից յուրաքանչյուրի գունավորած մասերն ու չգունավորած մասերը ներկայացրո՛ւ առանձին կոտորակների տեսքով:

923 Ամբողջը բաժանված է 50 հավասար մասերի: Կոտորակի տեսքով ներկայացրո՛ւ այդ մասերից 5-ը, 12-ը, 24-ը, 35-ը, 48-ը, 50-ը:

924 Ամբողջը բաժանված է 60 հավասար մասերի: Կոտորակի տեսքով ներկայացրո՛ւ այդ մասերից 1-ը, 12-ը, 24-ը, 35-ը, 48-ը:

925 Կարդա՛ Անիի մեկնաբանությունները և կատարի՛ր առաջադրանքները:

Տես, թե ինչպես են հաշվում ամբողջի $\frac{3}{4}$ մասը:

Հայկը գծել է 8 սմ և 6 սմ կողմերով ուղղանկյուն և բաժանել 4 հավասար մասերի: Որքան է այդ մասերից 3-ի ընդհանուր մակերեսը:

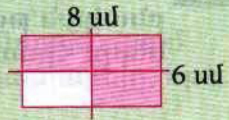
Ուղղանկյան մակերեսը կլինի՝

$$8 \cdot 6 = 48 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Ուղղանկյան $\frac{3}{4}$ մասի մակերեսը կլինի՝

$$(48 : 4) \cdot 3 = 36 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Պատ.՝ 36 սմ²:

- Հաշվի՛ր 6 սմ կողմով քառակուսու $\frac{2}{3}$ մասի մակերեսը:
- 1 արկղ խնձորը 24 կգ է: Հաշվի՛ր այդ խնձորի $\frac{4}{6}$ մասի զանգվածը:

926 Գտի՛ր թվի նշված մասը:

ա) 35-ի $\frac{3}{7}$ մասը

բ) 180-ի $\frac{5}{9}$ մասը

գ) 140-ի $\frac{5}{7}$ մասը

420-ի $\frac{5}{6}$ մասը

2000-ի $\frac{9}{10}$ մասը

100-ի $\frac{5}{5}$ մասը

927 Հաշվի՛ր:

ա) 415 կգ-ի $\frac{2}{5}$ մասը

բ) 18 ժ-ի $\frac{2}{3}$ մասը

գ) 510 մ²-ու $\frac{2}{17}$ մասը

480 դրամի $\frac{5}{6}$ մասը

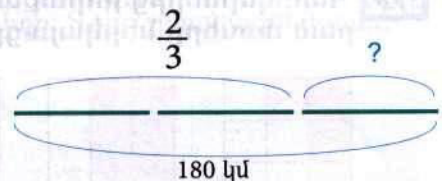
320 լ-ի $\frac{6}{8}$ մասը

480 կմ-ի $\frac{5}{16}$ մասը

928 ա) Աննան գնել էր 800 գ կարագ: Նա տորթի համար օգտագործեց այդ կարագի $\frac{3}{5}$ մասը: Որքան կարագ նա օգտագործեց տորթի համար:

բ) Սոնան կարդացել է 126 էջանոց գրքի $\frac{5}{6}$ մասը: Քանի՞ էջ է այդ գրքից կարդացել Սոնան:

929 ա) Ավտոմեքենան պետք է անցնե՛ր 180 կմ ճանապարհ: Ճանապարհի $\frac{2}{3}$ մասն անցնելուց հետո քանի՞ կիլոմետր կմնա նրան դեռ անցնելու:

բ) Ջրավազանում կար 8000 լ ջուր: Այգին ջրելու համար պապիկն օգտագործեց այդ ջրի երեք քառորդ մասը: Որքան ջուր մնաց ջրավազանում:

930 1 ժամում ծորակից լցվում է 6000 լ տարողությամբ ջրավազանի $\frac{1}{4}$ մասը: Նույն ծորակից որքան ջուր կլցվի ջրավազանը 2 ժամում:

931 Մայրիկը գնեց 12 կգ շաքարավազ: Նա այդ շաքարավազի $\frac{1}{3}$ մասն օգտագործեց ծիրանի հյութ պատրաստելու համար, իսկ մնացած մասը՝ ելակի մուրաբայի համար: Մայրիկը որքան շաքարավազ օգտագործեց ելակի մուրաբա պատրաստելու համար:

932 Գծիր 10 սմ երկարությամբ մի հատված: Այդ հատվածի $\frac{2}{5}$ մասը նշիր կարմիր, $\frac{1}{5}$ մասը՝ դեղին, իսկ մնացած մասը՝ կանաչ գույներով: Ամբողջի ո՞ր մասը կլինի կանաչը: Որքան է կանաչ մասի երկարությունը:

933 Ուրբաթ օրը՝ ժամը 16 : 00-ին, Աննան մեկնեց շրջագայության և վերադարձավ 4 օր 20 ժամ հետո: Շաբաթվա ո՞ր օրը և ժամը քանիսին նա վերադարձավ տուն:

934 Աղջիկները անունները դասավորիր նրանց տարիքների նվազման կարգով:

Գրետան մեծ է Նունեից, սակայն փոքր է Մարինեից և Կարինեից: Կարինեն մեծ է Նունեից, սակայն փոքր է Մարինեից և Անիից: Անին մեծ է Մարինեից:

935 Երկու թվերի գումարը 650 է, իսկ տարբերությունը՝ 0: Որոնք են այդ թվերը:

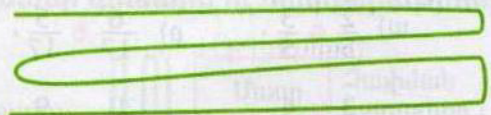
936 Հաշվեճողիկներով պատրաստիր պատկերվածին նման պատկեր: Հեռացրո՛ւ 1 հաշվեճողիկ այնպես, որ ստանաս 5 քառակուսի:

937 Գործնական աշխատանք

Վերցրո՛ւ 2 սմ երկարությամբ թել, այն ծալիր այնպես, որ ստանաս 4 հավասար մասեր: Չափիր այդ մասերից մեկի, երկուսի, երեքի երկարությունները: Չափման արդյունքները գրանցիր աղյուսակում:

Այժմ հաշվարկները կատարիր զուտ մաթեմատիկորեն: Հաշվիր 2 ս-ի $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$ և $\frac{3}{4}$ մասերը, գրանցիր աղյուսակում և համեմատիր արդյունքները նախորդ արդյունքների հետ:

Մասը	Չափման արդյունքը	Հաշվարկման արդյունքը
$\frac{1}{4}$		
$\frac{2}{4}$		
$\frac{3}{4}$		

Չնոռանաս 2 մեդրը դարձնել սանդիսները:

938 Կարդա՛ւ Այգի մեկնաբանությունները և քննարկի՛ր ընկերներիդ հետ:

Տես, թե ինչպես ենք համեմատում կոտորակները:

Հաշվենք 6 սմ կողմով քառակուսու մակերեսը.

$$6 \cdot 6 = 36 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Այդ քառակուսու $\frac{3}{4}$ մասի մակերեսը կլինի.

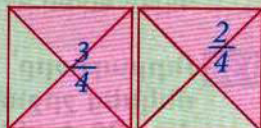
$$(36 : 4) \cdot 3 = 27 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Այդ քառակուսու $\frac{2}{4}$ մասի մակերեսը կլինի.

$$(36 : 4) \cdot 2 = 18 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Քառակուսու $\frac{3}{4}$ մասի մակերեսը մեծ է նրա $\frac{2}{4}$ մասի մակերեսից.

հետևաբար նաև $\frac{3}{4}$ կոտորակը մեծ է $\frac{2}{4}$ կոտորակից: $\frac{3}{4} > \frac{2}{4}$

$$\frac{3}{4} > \frac{2}{4}$$

Հավասար հայտարար ունեցող կոտորակներից մեծ է այն, որի համարիչը մեծ է:

$$\frac{3}{4} > \frac{2}{4}, \quad \frac{5}{8} < \frac{7}{8}, \quad \frac{6}{7} = \frac{6}{7}$$

939 Համեմատի՛ր:

- ա) $\frac{2}{5} \circ \frac{3}{5}$, բ) $\frac{6}{17} \circ \frac{5}{17}$, գ) $\frac{7}{123} \circ \frac{7}{123}$, դ) $\frac{14}{18} \circ \frac{17}{18}$
- $\frac{3}{7} \circ \frac{4}{7}$, $\frac{11}{28} \circ \frac{9}{28}$, $\frac{24}{143} \circ \frac{21}{143}$, $\frac{18}{19} \circ \frac{18}{19}$

940 Դասավորի՛ր կոտորակները.

- ա) աճման կարգով բ) նվազման կարգով
- $\frac{6}{17}, \frac{12}{17}, \frac{4}{17}, \frac{15}{17}, \frac{17}{17}, \frac{3}{17}$ $\frac{31}{35}, \frac{17}{35}, \frac{4}{35}, \frac{22}{35}, \frac{19}{35}, \frac{35}{35}$

941 Համեմատի՛ր:

- ա) $\frac{3}{5}$ ս և $\frac{4}{5}$ ս բ) $\frac{7}{10}$ կգ և $\frac{4}{10}$ կգ գ) $\frac{3}{20}$ Լ և $\frac{6}{20}$ Լ դ) $\frac{2}{15}$ ժ և $\frac{4}{15}$ ժ

942 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Մասը \ Թիվը	$\frac{1}{8}$	$\frac{2}{8}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{4}{8}$	$\frac{5}{8}$	$\frac{6}{8}$	$\frac{7}{8}$	$\frac{8}{8}$
40								
80								

943 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)

Մասը \ Թիվը		126		234
$\frac{1}{6}$	15		45	

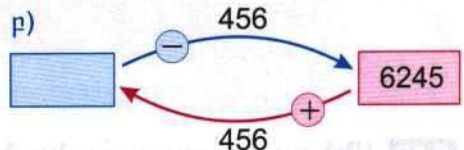
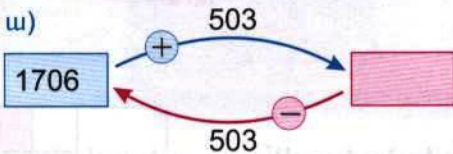
բ)

Մասը \ Թիվը	140		287	
$\frac{1}{7}$		70		50

944 ա) 4500 լ տարողությամբ ջրավազանը ամբողջությամբ լցված էր ջրով: Այգեպանը այդ ջրի $\frac{2}{3}$ մասը օգտագործեց այգին ջրելու համար: Քանի՞ լիտր ջուր օգտագործեց այգեպանը այգին ջրելու համար:

բ) 4500 լ տարողությամբ ջրավազանը ամբողջությամբ լցված էր ջրով: Այգեպանը այդ ջրի $\frac{2}{3}$ մասն օգտագործեց այգին ջրելու համար: Քանի՞ լիտր ջուր մնաց ավազանում:

945 Կատարի՛ր գումարում և արդյունքը ստուգի՛ր հանումով:

946 Հաշվի՛ր 100-ի և նրա երեք քառորդ մասի գումարն ու տարբերությունը:

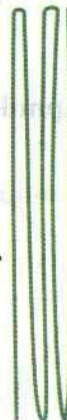
947 Գործնական աշխատանք

Վերցրո՛ւ որևէ երկարությամբ թել: Այն ծալի՛ր այնպես, որ ստանաս 5 հավասար մասեր: Չափի՛ր այդ մասերից մեկի, երկուսի, երեքի երկարությունները: Չափման արդյունքները գրանցի՛ր աղյուսակում:

Այժմ օգտվելով աղյուսակից՝ համեմատի՛ր.

$$\frac{1}{5} \text{ մ և } \frac{2}{5} \text{ մ} \quad \frac{4}{5} \text{ մ և } \frac{2}{5} \text{ մ}$$

$$\frac{4}{5} \text{ մ և } \frac{4}{5} \text{ մ} \quad \frac{5}{5} \text{ մ և } \frac{3}{5} \text{ մ}$$

Մասը	Չափման արդյունքը
$\frac{1}{5}$	
$\frac{2}{5}$	
$\frac{3}{5}$	
$\frac{4}{5}$	
$\frac{5}{5}$	

948

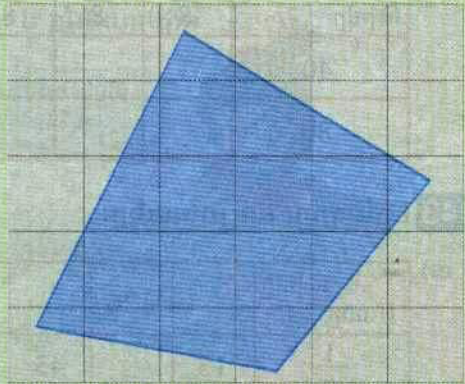
Տես, թե ինչպես կարելի է հաշվել որևէ պատկերի մակերեսի մոտավոր արժեքը և հաշվիր տրված պատկերի մակերեսը:

Պալետը թափանցիկ թաղանթ է, որի վրա նշված են 1 սմ^2 մակերեսով քառակուսիներ:

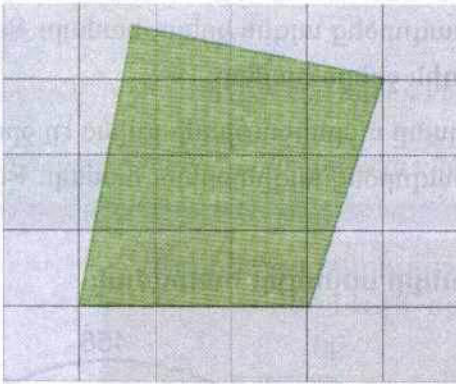
Պատկերի մակերեսի մոտավոր արժեքը հաշվելու համար կարելի է օգտվել պալետից: Այն տեղադրելով պատկերի վրա՝ հաշվում ենք լրիվ քառակուսիների թիվը և դրան գումարում ոչ լրիվ քառակուսիների թվի կեսը:

$$7 + 14 : 2 = 14 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

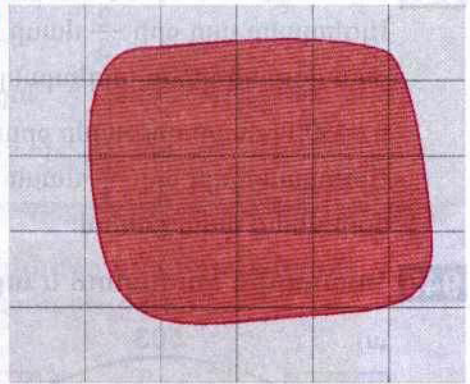
Պատ.՝ 14 սմ^2 :

ա)

բ)

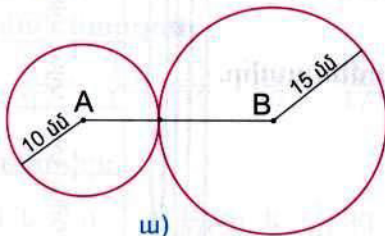
949

Մեծ քառակուսու իր մասն է ներկված: Հաշվիր ներկված մասի մակերեսը՝ գիտենալով, որ ամբողջ պատկերի մակերեսը՝ 64 սմ^2 է:

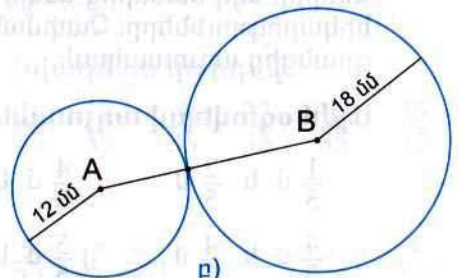

950

Օգտվելով գծագրում բերված տվյալներից՝ հաշվիր AB հատվածի երկարությունը:

ա)

բ)

951 Կարդա՛ւ Այգի մեկնաբանությունները և քննարկի՛ր ընկերներիդ հետ:

Տես, թե ինչպես ենք համեմատում կոտորակները:

Հաշվենք 6 սմ կողմով քառակուսու մակերեսը.

$$6 \cdot 6 = 36 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Այդ քառակուսու $\frac{3}{4}$ մասի մակերեսը կլինի.

$$(36 : 4) \cdot 3 = 27 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Այդ քառակուսու $\frac{3}{9}$ մասի մակերեսը կլինի.

$$(36 : 9) \cdot 3 = 12 \text{ (սմ}^2\text{)}$$

Քառակուսու $\frac{3}{4}$ մասի մակերեսը մեծ է նրա $\frac{3}{9}$ մասի մակերեսից,

հետևաբար նաև $\frac{3}{4}$ կոտորակը մեծ է $\frac{3}{9}$ կոտորակից. $\frac{3}{4} > \frac{3}{9}$

$$\frac{3}{4} > \frac{3}{9}$$

Հավասար համարիչ ունեցող կոտորակներից մեծ է այն, որի հայտարարը փոքր է:

$$\frac{3}{4} > \frac{3}{7}, \quad \frac{5}{11} < \frac{5}{8}, \quad \frac{4}{7} = \frac{4}{7}$$

952 Համեմատիր:

ա) $\frac{3}{4} \circ \frac{3}{5}$

բ) $\frac{6}{17} \circ \frac{6}{15}$

գ) $\frac{7}{123} \circ \frac{7}{103}$

դ) $\frac{17}{18} \circ \frac{17}{18}$

$\frac{4}{7} \circ \frac{4}{5}$

$\frac{9}{29} \circ \frac{9}{28}$

$\frac{25}{142} \circ \frac{25}{142}$

$\frac{14}{19} \circ \frac{14}{16}$

953 Դասվորիր կոտորակները.

ա) աճման կարգով

$$\frac{6}{17}, \frac{6}{7}, \frac{6}{8}, \frac{6}{18}, \frac{6}{10}, \frac{6}{11}$$

ա) նվազման կարգով

$$\frac{7}{35}, \frac{7}{15}, \frac{7}{8}, \frac{7}{24}, \frac{7}{31}, \frac{7}{9}$$

954 Համեմատիր:

ա) $\frac{3}{5}$ մ և $\frac{3}{4}$ մ

բ) $\frac{7}{20}$ կգ և $\frac{7}{10}$ կգ

գ) $\frac{2}{5}$ Լ և $\frac{2}{10}$ Լ

դ) $\frac{4}{30}$ ժ և $\frac{4}{15}$ ժ

955 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Մասը Թիվը	$\frac{3}{4}$	$\frac{3}{6}$	$\frac{3}{8}$	$\frac{3}{16}$	$\frac{3}{24}$	$\frac{3}{48}$
48						
96						

956 Ի՞նչ սխալներ կան խնդիրների տվյալների մեջ:

ա) Հայկն իր ունեցած դրամի $\frac{4}{5}$ մասն օգտագործեց ձմերուկ գնելու, իսկ $\frac{3}{5}$ մասը՝ սեխ գնելու համար: Այդ գնումներից հետո որքա՞ն դրամ մնաց Հայկի մոտ, եթե նա ուներ 1000 դրամ:

բ) Աննան իր ունեցած գումարի $\frac{4}{7}$ մասն օգտագործեց ժապավեն գնելու համար, իսկ $\frac{5}{7}$ մասը՝ ուլունքներ գնելու համար: Որքա՞ն դրամ մնաց Աննայի մոտ այդ գնումներից հետո, եթե նա ուներ 1400 դրամ:

957 Արան իր ունեցած դրամի $\frac{3}{5}$ մասը ծախսեց գրքեր գնելու համար, իսկ $\frac{1}{5}$ մասը՝ տետր գնելու համար: Որքա՞ն դրամ մնաց Արայի մոտ այդ գնումներից հետո, եթե նա ուներ 1000 դրամ:

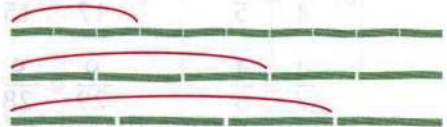
958 Վարորդը ձմերուկի $\frac{3}{5}$ մասը դատարկեց առաջին խանութում, իսկ մնացած 2500 կգ-ը՝ երկրորդ խանութում: Վարորդը որքա՞ն ձմերուկ դատարկեց առաջին խանութում:

959 Այգին ունի 1200 մ² մակերես: Այգու $\frac{2}{3}$ մասը զբաղեցնում են խնձորենիները, իսկ մնացած մասը՝ տանձենիները: Որքա՞ն մակերես են զբաղեցնում խնձորենիները, և որքա՞ն՝ տանձենիները:

960 Երկու թվերի գումարը 200 է: Դրանցից մեկը 4 անգամ մեծ է մյուսից: Որո՞նք են այդ թվերը:

961 Գործնական աշխատանք

Վերցրո՛ւ երեք հատ 2 մ երկարությամբ թել: Առաջինը բաժանիր 10 հավասար մասերի, երկրորդը՝ 5, երրորդը՝ 4:

Հաշվիր առաջին թելի $\frac{3}{10}$ մասի, երկրորդի՝ $\frac{3}{5}$ մասի, երրորդի՝ $\frac{3}{4}$ մասի երկարությունները և լրացրո՛ւ աղյուսակը:

Համեմատիր $\frac{3}{10}$, $\frac{3}{5}$ և $\frac{3}{4}$ կոտորակները:

Չմոռանաս 2 մ-ը դարձնել սանտիմետր:

Մասը	Երկարությունը
$\frac{3}{10}$	
$\frac{3}{5}$	
$\frac{3}{4}$	

962 Հաշվիր, թե քանի տարեկան է Լուսինեն՝ գիտենալով, որ նա ծնվել է 1992 թվականին: Քանի՞ տարեկան կլինի նա 5 տարի հետո: Քանի՞ տարեկան կլինի նա 2040 թվականին: Ո՞ր թվականին է լրանալու նրա ծննդյան 30-ամյակը:

963 Հայեր ծնվել է 2002 թվականին: Հայրիկը ծնվել է Հայկից 25 տարի շուտ: Պապիկը ծնվել է հայրիկից 26 տարի շուտ: Ո՞ր թվականին է ծնվել Հայկի հայրիկը: Ո՞րերորդ դարում է ծնվել պապիկը, և քանի՞ տարեկան է նա հիմա:

964 Անահիտը ծնվել է 1997 թվականի փետրվարի 12-ին, դրանից 3 տարի 18 օր հետո ծնվել է նրա քույրը: Գտիր քրոջ ծննդյան տարեթիվն ու ամսաթիվը:

965 Լրացրո՛ւ մոզական քառակուսին:

ա)

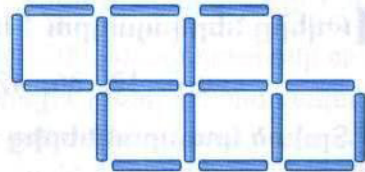
690		676
	700	
724		

բ)

450		850
	1000	
		1550

966 Ասա՛ մի թիվ, որը գումարելով 231-ին՝ ստացված գումարը լինի զույգ թիվ և միաժամանակ՝ 5-ի բազմապատիկ:

967 Հաշվեճողիկներով պատրաստիր պատկերվածին նման պատկեր: Հեռացրո՛ւ 2 հաշվեճողիկ այնպես, որ ստանաս 4 քառակուսի:

968 Բերված գրառման մեջ դիր գործողության նշաններ այնպես, որ ստանաս արտահայտություն, որի արժեքը լինի 100:

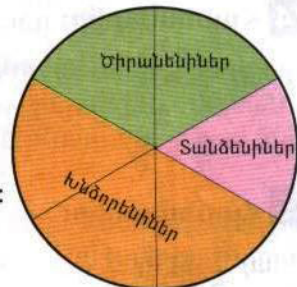
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Օրինակ՝

1 2 3 + 4 5 - 6 7 + 8 - 9

969 Շրջանային տրամագրի միջոցով ցույց է տրված այգում խնձորենիների, տանձենիների և ծիրանենիների բաշխվածությունը: Ուշադիր ուսումնասիրիր այն և լրացրո՛ւ նախադասությունները:

- Ամենաշատ տարածքը զբաղեցնում են
- Ծիրանենիները զբաղեցնում են ամբողջ այգու մասը:
- Տանձենիների զբաղեցրած տարածքի մակերեսը անգամ փոքր է
- Խնձորենիները զբաղեցնում են ամբողջ այգու մասը:

970 Կարդա՛ Այգի մեկնաբանությունները և քննարկի՛ր ընկերոջդ հետ:

Տես, թե ինչպիսի կոտորակներ կան:

$\frac{3}{5}$ կոտորակի համարիչը 3-ն է, իսկ հայրարարը՝ 5-ը:

Այս կոտորակի համարիչը փոքր է հայրարարից: Այսպիսի կոտորակն անվանում են **կանոնավոր կոտորակ**:

Իսկ եթե կոտորակի համարիչը մեծ է հայրարարից կամ հավասար է, այդպիսի կոտորակն անվանում են **անկանոն կոտորակ**:

Օրինակ՝ $\frac{5}{4}$, $\frac{7}{7}$:

Եթե կոտորակի հայրարարը մեկ է, ապա նրա արժեքը հավասար է համարիչին:

Օրինակ՝ $\frac{5}{1} = 5$, $\frac{8}{1} = 8$, $\frac{9}{1} = 9$

971 Թվերը ներկայացրո՛ւ 1 հայտարարով կոտորակի տեսքով:

ա) 5, 12, 36, 47 բ) 3, 15, 32, 55

✓ **972** Տրված կոտորակներից որո՞նք են կանոնավոր, և որո՞նք՝ անկանոն:

$\frac{6}{7}$, $\frac{12}{17}$, $\frac{4}{5}$, $\frac{8}{7}$, $\frac{17}{18}$, $\frac{3}{3}$, $\frac{6}{6}$, $\frac{4}{1}$

973 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)

Մասը \ Թիվը	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{4}$	$\frac{4}{8}$
16			
32			

բ)

Մասը \ Թիվը	$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{6}$	$\frac{4}{12}$
24			
48			

974 Համեմատի՛ր:

ա) $\frac{4}{7} \bullet \frac{3}{7}$

բ) $\frac{8}{14} \bullet \frac{7}{14}$

գ) $\frac{11}{25} \bullet \frac{5}{25}$

դ) $\frac{7}{15} \bullet \frac{7}{15}$

$\frac{6}{7} \bullet \frac{6}{9}$

$\frac{21}{24} \bullet \frac{21}{24}$

$\frac{22}{31} \bullet \frac{22}{23}$

$\frac{3}{14} \bullet \frac{3}{14}$

975 Համեմատի՛ր:

ա) $\frac{1}{5}$ սմ և $\frac{4}{5}$ սմ

բ) $\frac{7}{10}$ տ և $\frac{4}{10}$ տ

գ) $\frac{3}{20}$ ր և $\frac{6}{20}$ ր

դ) $\frac{2}{12}$ օր և $\frac{4}{12}$ օր

976 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) $\frac{3}{5}$ դմ = սմ բ) $\frac{2}{5}$ կգ = գ գ) $\frac{3}{6}$ ր = վ

$\frac{4}{5}$ սմ = մմ $\frac{3}{25}$ տ = կգ $\frac{4}{10}$ ժ = ր

$\frac{1}{20}$ կմ = դմ $\frac{3}{50}$ տ = ց $\frac{7}{8}$ օր = ժ

977 Տատիկը իր պատրաստած գաթայի $\frac{1}{7}$ մասը տվեց Աշոտին, $\frac{2}{7}$ մասը՝ Սուրենին, $\frac{4}{7}$ մասը՝ Հայկին: Ու՞մ բաժին գաթան էր ամենաշատը:

978 Երկու թվերի գումարը 780 է: Առաջին թիվը կազմում է գումարի $\frac{3}{5}$ մասը: Որո՞նք են այդ թվերը:

979 Ճանապարհի $\frac{1}{5}$ մասն անցնելուց հետո զբոսաշրջիկներին մնաց անցնելու ևս 50 կմ: Որքան՞ ճանապարհ պետք է անցնեին զբոսաշրջիկները:

980 Գրքի $\frac{2}{3}$ մասը կարդալուց հետո Աննային մնաց կարդալու ևս 30 էջ: Քանի՞ էջից է բաղկացած այդ գիրքը:

981 Երևանից Վայք ճանապարհը կազմում է Երևան-Գորիս ճանապարհի $\frac{1}{2}$ մասը: Քանի՞ կիլոմետր է Երևանից Գորիս, եթե Երևանից Վայք 128 կմ է:

982 Մինչև կեսօր հնարավոր եղավ ջրով լցնել 5500 լ տարողությամբ ջրավազանի $\frac{3}{5}$ մասը: Քանի՞ լիտր ջուր դեռ կարելի է լցնել այդ ջրավազանը:

983 Մինչև կեսօր ջրավազանի մեջ ծորակից լցվեց 2400 լ ջուր, որը կազմում է ջրավազանի ամբողջ տարողության $\frac{3}{4}$ մասը: Որքան է ջրավազանի տարողությունը:

984 ա) A և B քաղաքներից միմյանց ընդառաջ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա և 3 ժամ հետո հանդիպեցին: Առաջին ավտոմեքենան 1 ժամում անցնում է 80 կմ, իսկ երկրորդը՝ 70 կմ: Հաշվիր A և B քաղաքների հեռավորությունը:

բ) A կետից հակադիր ուղղություններով դուրս եկան երկու ավտոմեքենա: 3 ժամ հետո որքան՞ կլինի նրանց միջև հեռավորությունը, եթե առաջին ավտոմեքենան 1 ժամում անցնում է 70 կմ, իսկ երկրորդը՝ 80 կմ:

գ) A վայրից միևնույն ուղղությամբ դուրս եկան երկու ավտոմեքենա: 3 ժամ հետո որքան՞ կլինի նրանց միջև հեռավորությունը, եթե առաջին մեքենան 1 ժամում անցնում է 70 կմ, իսկ երկրորդը՝ 80 կմ:

985 550 կգ խնձորը հավասարաչափ լցրին 4 կգ զանգվածով դատարկ արկղերի մեջ և ուղարկեցին խանութ: Խանութում կշռելով պարզեցին, որ խնձորով լցված արկղերի ընդհանուր զանգվածը 638 կգ է: Քանի՞ կիլոգրամ խնձոր կար յուրաքանչյուր արկղում:

986 Հայ նշանավոր նկարիչ Մարտիրոս Սարյանը ծնվել է 1880 թվականին: Նա մահացել է 1972 թվականին: Քանի՞ տարի է ապրել Մարտիրոս Սարյանը: Այս տարի Մարտիրոս Սարյանի ծննդյան ո՞ր ամյակն է լրանում:

987 Լրացրո՛ւ նախադասությունը:

- Հավասար հայտարար ունեցող կոտորակներից մեծ է այն,
- Հավասար համարիչ ունեցող կոտորակներից փոքր է այն,

988 Ուրբաթ օրը՝ ժամը 17 : 00-ին, Հայկը մեկնեց շրջագայության և վերադարձավ կիրակի օրը՝ ժամը 18 : 00-ին: Որքան ժամանակ տևեց Հայկի շրջագայությունը:

989 Ծանր, փիսիկին ու ճուտիկին Աշոտը պետք է նավակով անցկացնի գետի մի ափից մյուսը: Նավակով Աշոտն իր հետ կարող է տանել դրանցից միայն մեկին և վերադառնալ ու տանել մյուսին: Բայց եթե շունն ու փիսիկը մենակ մնան իրար հետ, ապա շունը կգզի փիսիկին, իսկ եթե փիսիկն ու ճուտիկը մնան միասին, ապա փիսիկը կուտի ճուտիկին: Ինչպե՞ս պետք է վարվի Աշոտը:

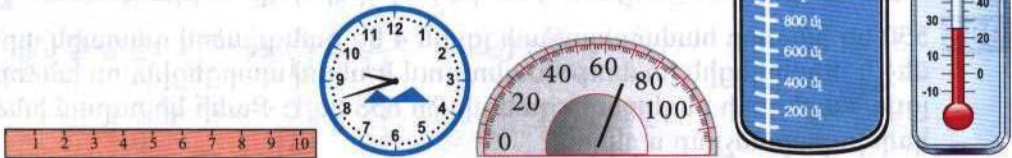
990 Կատարիր առաջադրանքը: Կազմիր նմանատիպ խնդիր և առաջարկիր ընկերոջդ:

Անին Այգին առաջարկեց մտապահել որևէ եռանիշ թիվ և այդ թվին գումարել նախ 2250, ապա՝ 1750: Այնուհետև խնդրեց վերջից ջնջել 3 թվանշան: Ո՞ր թիվն էր ստացվել արդյունքում:

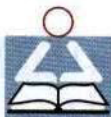

991 Դիտիր տարբեր մեծությունների չափման համար նախատեսված սանդղակավոր այս գործիքները և պատասխանիր հարցերին:

- Դրանցից յուրաքանչյուրը ո՞ր մեծությունների չափման համար է նախատեսված:
- Որո՞նք են այդ մեծությունների չափման միավորները:
- Ժամացույցի սանդղակի յուրաքանչյուր բաժանում սանդղակի ո՞ր մասն է: Ի՞նչ է ցույց տալիս այն:
- Չափանոթի սանդղակի յուրաքանչյուր բաժանում սանդղակի ո՞ր մասն է կազմում: Ի՞նչ է ցույց տալիս այն: Ո՞ր թվին է համապատասխանում գծիկներից յուրաքանչյուրը:
- Ասա՛ սանդղակներից յուրաքանչյուրի ցուցմունքը:

992 Երկու թվերի գումարը 45 է: Եթե առաջին թիվը բազմապատկենք 2-ով, իսկ երկրորդը բաժանենք 2-ի, կստանանք հավասար թվեր: Որո՞նք են այդ երկու թվերը:

993 Թիվը գրիր կոտորակի տեսքով:

- ա) Չորս տասներորդ
Երեք քառորդ
Հինգ
- բ) Վեց յոթերորդ
Մեկ քառորդ
Տասներկու

994 Գրիր մի քանի կոտորակ, որոնց համարիչները 3-ով փոքր լինեն հայտարարներից: Ինչ են անվանում այդպիսի կոտորակները:

995 Լրացրու աղյուսակը:

ա)

Թիվը \ Մասը		120	200
$\frac{1}{4}$	20	30	

բ)

Թիվը \ Մասը	70		140	
$\frac{1}{7}$		40		50

996 Լրացրու աղյուսակը:

ա)

Թիվը \ Մասը	$\frac{2}{3}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{1}{10}$
60			
90			

բ)

Թիվը \ Մասը	$\frac{3}{8}$	$\frac{2}{6}$	$\frac{4}{10}$
240			
480			

997 Գտիր թվի նշված մասը:

- ա) 35-ի $\frac{3}{7}$ մասը
428-ի $\frac{5}{6}$ մասը
- բ) 162-ի $\frac{4}{9}$ մասը
2000-ի $\frac{3}{20}$ մասը

998 Հաշվիր.

- ա) 245 կգ-ի $\frac{2}{5}$ մասը
420 դրամի $\frac{5}{6}$ մասը
- բ) 18 ժ-ի $\frac{2}{3}$ մասը
360 լ-ի $\frac{3}{12}$ մասը
- գ) 510 մ²-ու $\frac{10}{17}$ մասը
480 կմ-ի $\frac{10}{16}$ մասը

999 Արտահայտիր նշված միավորներով:

- ա) $\frac{2}{5}$ սմ = մմ
 $\frac{3}{20}$ դմ = մմ
 $\frac{4}{50}$ մ = մմ
- բ) $\frac{7}{50}$ կգ = գ
 $\frac{2}{5}$ տ = ց
 $\frac{3}{100}$ ց = գ
- գ) $\frac{3}{20}$ ր = վ
 $\frac{5}{30}$ ժ = ր
 $\frac{3}{8}$ օր = ժ

1000 Համեմատիր:

$$\text{ա) } \frac{3}{5} \circ \frac{4}{5} \quad \text{բ) } \frac{8}{19} \circ \frac{5}{19} \quad \text{գ) } \frac{12}{215} \circ \frac{12}{215} \quad \text{դ) } \frac{11}{18} \circ \frac{13}{18}$$

$$\frac{7}{9} \circ \frac{7}{8} \quad \frac{11}{24} \circ \frac{11}{19} \quad \frac{22}{30} \circ \frac{22}{40} \quad \frac{18}{19} \circ \frac{18}{19}$$

1001 Դասավորիր կոտորակները.

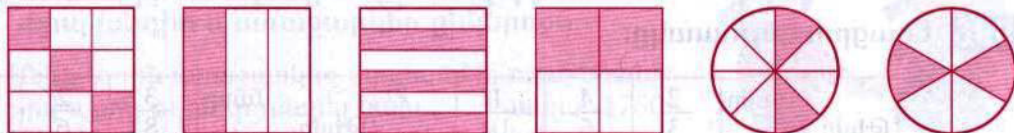
ա) աճման կարգով

բ) նվազման կարգով

$$\frac{7}{20}, \frac{11}{20}, \frac{4}{20}, \frac{15}{20}, \frac{19}{20}, \frac{3}{20} \quad \frac{5}{12}, \frac{5}{8}, \frac{5}{7}, \frac{5}{14}, \frac{5}{20}, \frac{5}{30}$$

1002 Համեմատիր:

$$\text{ա) } \frac{3}{4} \text{ մ և } \frac{1}{4} \text{ մ} \quad \text{բ) } \frac{5}{10} \text{ կգ և } \frac{4}{10} \text{ կգ} \quad \text{գ) } \frac{4}{20} \text{ և } \frac{3}{20} \text{ և} \quad \text{դ) } \frac{2}{20} \text{ և } \frac{7}{20}$$

1003 Պատկերներից յուրաքանչյուրի նշված մասն արտահայտիր թվերով:

1004 Երեք ծառից քաղեցին 127 կգ դեղձ: Առաջին ծառից քաղեցին 12 կգ–ով ավելի, քան երկրորդից, իսկ երրորդից՝ 8 կգ–ով պակաս, քան երկրորդից: Որքան դեղձ քաղեցին յուրաքանչյուր ծառից:

1005 Երկու հավասար մակերես ունեցող ուղղանկյուններից մեկի լայնությունը 4 սմ–ով մեծ է մյուսի փոքր կողմից: Հաշվիր երկրորդ ուղղանկյան երկարությունը, եթե առաջինի կողմերն են 12 սմ և 18 սմ:

1006 54 մ ջրատար խողովակը ներկելու համար վարպետին անհրաժեշտ է 108 և ներկ: Որքան ներկ է հարկավոր 120 մ այդպիսի խողովակ ներկելու համար:

1007 ա) Երկու արկղում կար 37 կգ խաղող: Երբ վաճառողը առաջին արկղից 5 կգ վաճառեց և 3 կգ լցրեց երկրորդի մեջ, ապա արկղերում խաղողի քանակները հավասարվեցին: Քանի կիլոգրամ խաղող կար յուրաքանչյուր արկղում:

բ) Երբ Սոնան կարդա ևս 8 էջ, ապա կարդացած և չկարդացած էջերի քանակները կհավասարվեն: Հաշվիր, թե դեռ քանի էջ ունի կարդալու Սոնան, եթե գիրքը բաղկացած է 112 էջից:

1008 Էջմիածնի Սուրբ Հռիփսիմն եկեղեցին կառուցվել է 618 թ.: Քրիստոսից քանի տարի հետո է այն կառուցվել: Քանի տարի է, որ այն կառուցվել է: Ո՞ր երրորդ դարում է այն կառուցվել:

1009 Հաշվիր 30 մ 30 սմ լայնությամբ և 42 մ 50 սմ երկարությամբ ուղղանկյունաձև հողամասի մակերեսի մոտավոր արժեքը՝ նախապես չափերը կլորացնելով մետրի ճշտությամբ:

1010 Լրացրո՛ւ նախադասությունը:

- Եթե կոտորակի համարիչը փոքր է հայտարարից, այդպիսի կոտորակն անվանում են
- Եթե կոտորակի համարիչը մեծ է հայտարարից,
- Եթե կոտորակի համարիչը հավասար է հայտարարին,
- Եթե կոտորակի համարիչն ու հայտարարը հավասար են, ապա այդ կոտորակի արժեքը
- Եթե կոտորակի հայտարարը մեկ է, ապա այդ կոտորակի արժեքը

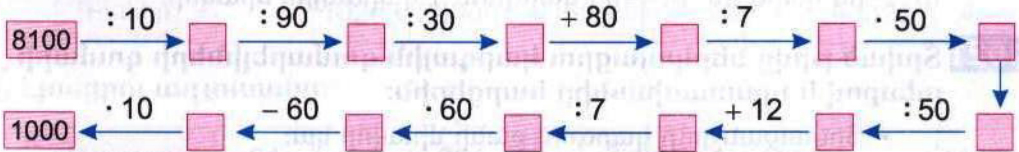
1011 Կազմիր արտահայտություն, որի արժեքը հավասար լինի 1000-ի:

1012 Հաշվիր 5-ի բազմապատիկ այն երկնիշ թվերի գումարը, որոնց թվանշանների գումարը 9 է:

1013 Եռանիշ թվի թվանշանների գումարը 18 է: Գիտենք նաև, որ այն 10-ի բազմապատիկ է: Ո՞րն է այդ եռանիշ թիվը:

1014 Երկու թվերի գումարը 400 է: Եթե առաջին թիվը բազմապատկենք 3-ով, իսկ երկրորդը բաժանենք 3-ի, կստանանք հավասար թվեր: Որո՞նք են այդ երկու թվերը:

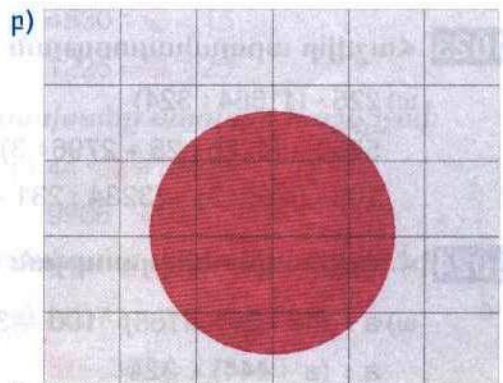
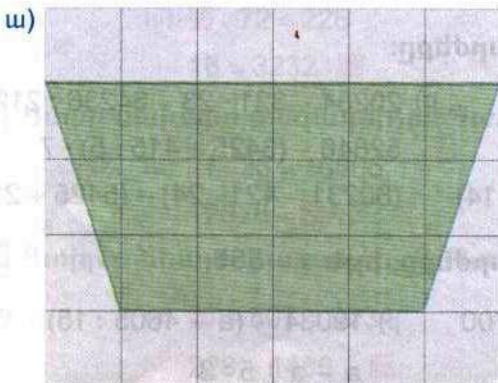
1015 Մարզիր հիշողությունդ:

1016 Կլորացրո՛ւ թվերը.

- ա) մինչև տասնյակներ բ) մինչև հարյուրյակներ գ) մինչև հազարյակներ
 56397, 24, 78955 589, 68044, 44553 3880, 9508, 209265

1017 Հաշվիր պատկերի մակերեսը՝ ընդունելով, որ յուրաքանչյուր վանդակի մակերես 1 սմ² է:

1018 Կարդա՛ 850242 թիվը և այն բնութագրիր հարցաշարին համապատասխան:

- Քանի՞ նիշ ունի: 6 *կարգ*
- Քանի՞ իրարից տարբեր թվանշանով է գրված: 5
- Քանի՞ հազարյակ է պարունակում: 2
- Քանի՞ հազարյակ կա հազարյակների կարգում: 85
- Քանի՞ միավոր է պարունակում: 2
- Քանի՞ միավոր կա միավորների կարգում:
- Ո՞րն է այդ թվի հարյուրավորը:
- Քանի՞ կարգային միավոր կա յուրաքանչյուր կարգում:

1019 Տեղափոխիր 253870 թվի IV և VI կարգերում գրված թվանշանների տեղերը և հաշվիր տրված ու ստացված թվերի գումարը:

1020 Գրիր այն թիվը, որը միայն պարունակում է.

- ա) 1-ին կարգում՝ 6, 4-րդ կարգում՝ 5 կարգային միավոր,
- բ) 3-րդ կարգում՝ 9, 5-րդ կարգում՝ 2 կարգային միավոր,
- գ) 2-րդ կարգում՝ 8, 4-րդ կարգում՝ 1 կարգային միավոր:

1021 Տրված թիվը ներկայացրո՛ւ կարգային գումարելիների գումարի տեսքով և պատասխանիր հարցերին:

- Յուրաքանչյուր կարգում քանի՞ միավոր կա:
- Յուրաքանչյուր կարգում քանի՞ կարգային միավոր կա:

ա) 234, 4052, 60025

բ) 982, 3054, 30204

1022 Արտագրիր և լրացրո՛ւ բաց թողած թվերն ու թվանշանները:

ա) 5 հազ. + \square հ. + \square մ. = *702

բ) 50000 + \square + \square + 2 = *406*

\square հազ. + \square հ. + 2 տ. + \square մ. = 12*0

$\square \cdot 1000 + \square \cdot 100 + 3 \cdot 1 = 6*2*$

1023 Հաշվիր արտահայտության արժեքը:

ա) $225 \cdot (11664 : 324)$

բ) $20234 - 321 \cdot 23 - 64236 : 212$

$5250 - (4225 : 25 + 2796 : 3)$

$52846 - (3425 + 415 : 5) \cdot 7$

$105 \cdot (426 : 3) - (3234 : 231 - 14)$

$(80231 - 421 \cdot 24) - (5425 + 215 : 5)$

1024 Հաշվիր արտահայտության արժեքը, եթե $a = 555$:

ա) $a : (48 \cdot 25 - 1185) \cdot 100 - 3700$

բ) $19034 - (a - 4605 : 15) \cdot 62$

$a : (a - 444) \cdot 324$

$a - a : 5 : 3$

1025 Փակագծերը դիր այնպես, որ ստանաս ճշմարիտ հավասարություն:

ա) $4500 : 300 - 40 \cdot 5 - 45 = 0$ բ) $3200 : 40 + 20 \cdot 8 - 800 = 0$
 $5600 : 700 - 40 \cdot 7 - 280 = 8$ $7200 : 90 - 40 \cdot 7 - 200 = 0$

1026 Աստղանիշը փոխարինիր այնպիսի թվանշանով, որ ստանաս անհավասարություն:

ա) $384 < 3 * 2$ $3712 < 37 * 02$ բ) $6412 > 64 * 9$ $42785 < 42 * 14$
 $5148 > 5 * 49$ $635428 > 635 * 65$ $518 > 51 *$ $106753 < 106 * 53$

1027 Աստղանիշերը փոխարինիր այնպիսի թվանշաններով, որ ստացված թվերը դասավորված լինեն աճման կարգով:

ա) $7 * 6$, 787 , $* 05$ գ) $47 * 65$, $471 * 5$, $4 * 81 *$
բ) 3048 , $30 * 5$, $302 * 0$ դ) $2 * 4878$, $214 * 72$, $2148 * 4$

1028 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)	Գումարելի	55647		3265	բ)	Նվազելի	30003		2020
	Գումարելի	4235	5432			Հանելի	555	4325	
	Գումար		10208	20000		Տարբերություն		320	456

1029 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)	Արտադրիչ	34		324	բ)	Բաժանելի	1890		50025
	Արտադրիչ	42	202			Բաժանարար	35	88	
	Արտադրյալ		12726	10296		Քանորդ		55	25

✓ **1030** Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Պատասխանը ստուգիր հաշվիչով:

ա) $\square : 72 = 226$ բ) $4530 : \square = 15$
 $16 = 3232 : \square$ $1225 = \square : 25$

✓ **1031** Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Պատասխանը ստուգիր հաշվիչով:

ա) $\square \cdot 33 = 16665$ բ) $44 \cdot \square = 8888$
 $12928 = \square \cdot 32$ $9966 = 33 \cdot \square$

✓ **1032** Գտիր անհայտ բաղադրիչը: Պատասխանը ստուգիր հաշվիչով:

ա) $\square + 507 = 2234$ բ) $85072 = 71230 + \square$
 $228 = 1486 - \square$ $\square - 307 = 223415$

1033 Ստուգիր՝ ճիշտ է արդյոք կատարվել բաժանումը:

ա) $706 : 8 = 88$ (2 մն.)

բ) $128 : 3 = 42$ (2 մն.)

$202 : 5 = 4$ (2 մն.)

$203 : 4 = 5$ (3 մն.)

$202 : 5 = 40$ (2 մն.)

$203 : 4 = 50$ (3 մն.)

1034 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) 20 մմ = սմ

բ) 500 մմ = դմ

գ) 5000 մլ = լ

54 սմ = դմ սմ

540 սմ = մ սմ

2050 մլ = լ մլ

76 դմ = մ դմ

706 դմ = մ սմ

5006 մլ = լ մլ

3467 մ = կմ մ

4006 մ = կմ մմ

3204 մլ = լ մլ

1035 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) 240 վ = ր

բ) 1500 վ = ր

275 ր = ժ ր

3604 ր = ժ ր

55 ժ = օր ժ

70 ժ = օր ժ

1036 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)

	Թիվը		18		36
Մասը					
	$\frac{1}{3}$	8		40	

բ)

	Թիվը	120		72	
Մասը					
	$\frac{1}{6}$		10		7

1037 Լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ա)

	Մասը	$\frac{2}{3}$	$\frac{4}{8}$	$\frac{3}{10}$
Թիվը				
	240			
	240			

բ)

	Մասը	$\frac{5}{8}$	$\frac{2}{5}$	$\frac{7}{10}$
Թիվը				
	40			
	80			

1038 Արտահայտիր նշված միավորներով:

ա) $\frac{3}{5}$ սմ = մմ

բ) $\frac{3}{50}$ կգ = գ

գ) $\frac{5}{20}$ ր = վ

$\frac{7}{20}$ դմ = մմ

$\frac{4}{5}$ տ = ց

$\frac{3}{30}$ ժ = ր

$\frac{5}{20}$ մ = մմ

$\frac{7}{100}$ գ = գ

$\frac{3}{4}$ օր = ժ

1039 Կատարիր գործողությունը:

ա) 77 կմ – 35 մ

բ) 15 կգ – 670 գ

գ) 18 օր – 8 ժ

42 դմ 2 սմ – 7 սմ

22 տ 210 կգ – 240 կգ

18 ժ 20 ր – 35 ր

1040 ա) 2012 թվականին լրանում է հայերեն առաջին տպագիր գրքի հրատարակման 1500-ամյակը: Ո՞ր թվականին է հրատարակվել հայերեն առաջին տպագիր գիրքը:

բ) 2025 թվականին լրանում է հայ նշանավոր գրող Ավետիք Իսահակյանի ծննդյան 150-ամյակը: Ո՞ր թվականին է ծնվել Ավետիք Իսահակյանը: Այժմ նրա ծննդյան ո՞ր ամյակն է:

✓ **1041** Խանութում կար կարմիր և կանաչ ծապավեն՝ ընդամենը 450 մ: Երբ վաճառվեց 53 մ կարմիր և 35 մ կանաչ ծապավեն, ապա նրանց քանակները հավասարվեցին: Յուրաքանչյուր գույնից քանի՞ մետր ծապավեն կար խանութում:

1042 «Զանգակ-97» հրատարակչության 24 աշխատակիցներ կիրակի օրը գնացին Իջևան՝ արշավի: Արշավախմբի անդամների $\frac{5}{8}$ մասը աղջիկներ էին: Քանի՞ տղա էր մասնակցում այդ արշավին:

1043 Չորս պարկերից առաջինում կար 156 ընկույզ: Երբ առաջինից 10 ընկույզ լցրեցին երկրորդի մեջ, 8-ը՝ երրորդի մեջ, իսկ 12-ը՝ չորրորդի մեջ, ապա պարկերում ընկույզների քանակները հավասարվեցին: Ընդամենը քանի՞ ընկույզ կար այդ 4 պարկերում:

1044 A վայրից հակադիր ուղղություններով շարժվեցին հեծանվորդն ու մոտոցիկլավարը: Շարժվելուց որոշ ժամանակ անց նրանց միջև հեռավորությունը 36 կմ էր: Հաշվիր, թե այդ պահին նրանցից յուրաքանչյուրը որքան ճանապարհ էր անցել, եթե մոտոցիկլավարը անցել էր 3 անգամ ավելի, քան հեծանվորդը:

1045 A և B վայրերից իրար ընդառաջ միաժամանակ շարժվեցին երկու հեծանվորդ: Նրանցից մեկի արագությունը 20 կմ/ժ էր, մյուսինը՝ 22 կմ/ժ: Նրանք հանդիպեցին շարժվելուց 2 ժ հետո: Հաշվիր A-ից B ճանապարհի երկարությունը:

1046 A վայրից հակադիր ուղղություններով միևնույն արագությամբ շարժվեցին երկու գնացք: Քանի՞ ժամ հետո նրանց միջև հեռավորությունը կլինի 480 կմ, եթե նրանք շարժվում են 60 կմ/ժ արագությամբ:

1047 A վայրից միևնույն ուղղությամբ շարժվեցին երկու հեծյալ: Քանի՞ րոպե հետո նրանց միջև հեռավորությունը կլինի 600 մ, եթե նրանցից մեկի արագությունը 20 մ/ր-ով մեծ է մյուսի արագությունից:

1048 Արան, Հայկն ու Կարենը գնեցին միատեսակ փուչիկներ: Արան 15 փուչիկի համար վճարեց 120 դրամով ավելի, քան Հայկը՝ II փուչիկի համար: Կարենը որքան վճարեց 12 փուչիկի համար:

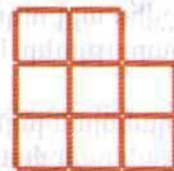
1049 Ուղղանկյան լայնությունը կազմում է երկարության երկու երրորդ մասը: Հաշվիր այդ ուղղանկյան մակերեսն ու պարագիծը՝ գիտենալով, որ երկարությունը 12 սմ է:

1050 Ուղղանկյան լայնությունը կազմում է երկարության քառորդ մասը: Հաշվիր ուղղանկյան մակերեսն ու պարագիծը՝ գիտենալով, որ լայնությունը 12 սմ է:

- 1051** Անին գնեց գիրք և տետր: Նա գրքի համար վճարեց 3 անգամ ավելի, քան տետրի համար, քանի որ տետրը 300 դրամով էժան էր գրքից: Անին որքան վճարեց տետրի և որքան՝ գրքի համար:
- 1052** Երբ Աննան ցանկանում էր իր քաղաձ վարդերը տեղավորել ծաղկամանների մեջ 4-ական, ապա 2 վարդ ավելանում էր: Իսկ 5-ական տեղավորելու դեպքում 2 վարդ պակասում էր: Քանի՞ ծաղկաման ուներ Աննան:
- 1053** Երկու զամբյուղում կա հավասար քանակությամբ նարինջ: Եթե առաջին զամբյուղից վերցնենք 4 նարինջ, ապա նրանում կլինի երկու անգամ քիչ, քան երկրորդում: Որքան նարինջ կա յուրաքանչյուր զամբյուղում:
- 1054** Անին որոշեց իր ծննդյան օրը 28 դասընկերներին կոնֆետ հյուրասիրել: Նա հաշվեց և տեսավ, որ եթե աղջիկներից յուրաքանչյուրին տա 5 կոնֆետ, իսկ տղաներից յուրաքանչյուրին՝ 3, ապա ընդամենը պետք է գնի 108 կոնֆետ: Քանի՞ աղջիկ և քանի՞ տղա է սովորում այդ դասարանում:
- 1055** Հայկն ունի կարմիր, դեղին և սպիտակ փուչիկներ: Կարմիր ու դեղին փուչիկները միասին 20 հատ են, դեղին ու սպիտակ փուչիկները միասին՝ 13 հատ, իսկ կարմիր ու սպիտակ փուչիկները միասին՝ 17 հատ: Յուրաքանչյուր գույնից քանի՞ փուչիկ ունի Հայկը:
- 1056** Կա 3 կողպեք և 3 բանալի: Ամենաքիչը քանի՞ փորձով կարելի է ստանալ կողպեք-բանալի ձիշտ զույգեր:
- 1057** Սոնան գնեց գրիչ, մատիտ ու քանոն և վճարեց 750 դրամ: Աննան գնեց գրիչ ու քանոն և վճարեց 550 դրամ: Անին գնեց գրիչ ու մատիտ և վճարեց 500 դրամ: Ի՞նչ արժե այդ իրերից յուրաքանչյուրը:
- 1058** Դաշտում կովեր էին արածում: Արամը նկատեց, որ դրանց ոտքերի թիվը 24-ով ավելի է գլուխների թվից: Քանի՞ կով էր արածում դաշտում:
- 1059** Ավտոսրահում կային ավտոմեքենաներ և հեծանիվներ՝ ընդամենը 24 հատ: Հայկը հաշվեց և տեսավ, որ դրանք միասին ունեն 80 ակ: Քանի՞ ավտոմեքենա և քանի՞ հեծանիվ կար ավտոսրահում:
- 1060** Փորձիր պարզել, թե որ կենդանին որ թվանշանի տեղն է զբաղեցրել:

- 1061** Լուցկու հատիկներով կատարիր նկարին համապատասխան կառուցում: Տեղափոխիր 2 հատիկ այնպես, որ ստանաս 7 իրար հավասար քառակուսիներ:

ՊԱՏԱՍԻԱՆՆԵՐ

6. ա) 3660 դրամ, բ) 3120 դրամ: 7. ա) 7250 դրամ, բ) 3750 դրամ: 11. ա) 45 տարով, բ) 4 անգամ: 16. ա) 60007, բ) 9080: 17. ա) 606662, բ) 223202, գ) 774277: 21. ա) 1450 դրամ, բ) 3600 դրամ: 32. 73008, 2202, 505050: 34. 400–ով, 3000–ով: 37. 120 կմ: 38. 2175 լ: 39. 3000: 45. ա) 23 տարով, բ) 7 անգամ: 51. ա) 64 էջ, բ) 80 էջ: 52. ա) 2 կգ, բ) այո: 53. 700–ով, 60–ով: 66. ա) 11100 դրամ, բ) 1250 դրամ: 67. 30 մ²: 69. 300 դրամ: 70. 570 դրամ: 72. 6: 73. ա) 0–ն 10, մյուսները՝ 20 անգամ, բ) 900 անգամ: 85. ա) 25 կգ, բ) 200 գ: 86. ա) 480 կգ, բ) 50 շիշ: 90. ա) 7804, 4238, բ) 43025, 7052: 99. 328: 103. 60–ով: 104. 220–ով: 110. ա) 162 մմ², բ) 333 մմ²: 114. ա) 270, բ) 2 տ 400 կգ: 121. ա) 23001, 800031, բ) 2005, 4208: 125. Պարագիծը՝ 132 մմ, մակերեսը՝ 645 մմ²: 126. 41443, 30323, 91499: 127. 50000–ով, 3000–ով, 400–ով: 136. ա) 10825, բ) 6435: 137. ա) 148 մմ, բ) 93 մմ: 138. 63000 դրամ: 139. 200 լ: 140. ա) 6023, բ) 20380: 151. ա) Այո, բ) այո: 152. ա) Ոչ, բ) այո: 153. ա) 3600 լ, բ) 8100 լ: 154. Այո, անհրաժեշտ է 210 սալիկ, գումարը՝ 136500 դրամ: 167. ա) 1335 մ², 1110 մ², բ) 1550 դրամ, 1100 դրամ: 168. ա) 2271, 1946, բ) 1426, 1791: 169. ա) 852, 1492, բ) 1197, 1152: 170. 2252, 2231: 172. Ձեռնառու են 5 լիտրանոց շշերը: 175. 400, 0, 0, ոչ: 178. 1800 թվանշան: 185. 219 աղջիկ, 231 տղա: 186. 6025, 6475: 187. 600 դրամ: 188. 16 կգ: 189. 16 կգ: 190. 90 000 դրամ: 193. Նուռը՝ 100 դրամ, տանձը՝ 60 դրամ, խնձորը՝ 50 դրամ: 196. ա) Երկարությունը՝ 132 մ, մակերեսը՝ 684 մ², բ) երկարությունը՝ 140 մ, մակերեսը՝ 852 մ²: 200. 168 կմ 400 մ, 183 կմ 800 մ, 249 կմ: 204. ա) 51 կգ, 48 կգ, 36 կգ, բ) 134, 164, 142: 205. Արամ՝ 190 դրամ, Հայկ՝ 220 դրամ, Հակոբ՝ 240 դրամ: 207. 72972: 215. 19 լ, 27 լ: 217. ա) 7, բ) 7: 220. 60 գ: 222. 0: 231. 19 ուղևոր: 232. ա) 615 կմ, բ) 152 մստարան: 233. 70 մմ, 70 մմ, 90 մմ: 234. 8800 դրամ: 235. ա) 2280, բ) 87003: 246. 1732, 2065, 1621: 247. 1178, 833, 1445: 248. Կարմիր՝ 43 մ, կապույտ՝ 68 մ, սպիտակ՝ 29 մ: 249. Առաջինը՝ 51 կգ, երկրորդը՝ 36 կգ, երրորդը՝ 48 կգ: 250. 12 կգ: 251. Մասուր՝ 122 շիշ, ծիրան՝ 128 շիշ: 252. 5 տարեկան: 253. ա) 324, 47, բ) 168, 58, գ) 542, 56: 269. ժ. 15 : 30: 270. ա) 995, 1415, բ) 1151, 701: 271 ա) 1985, 1465, բ) 1725, 1725: 272. ա) 378, 420, 432, բ) 796, 848, 736: 273. 331, 286, 235: 274. Կարմիր 21, կանաչ՝ 23: 275. ա) 24000, բ) 30000: 290. ա) 330, բ) 310: 292. ա) 60, 32, 58, բ) 215, 160, 165: 304. ա) 640 դրամ, բ) 3600 դրամ, գ) 5100 դրամ: 305. 520 դրամ: 306. Այո: 308. Անիմ 26, Սոնան 29, Աննան 17: 311. ա) 31, բ) 29, գ) 34: 319. ա) 35 լ, 25 լ, բ) 6 լ, գ) 8 դուլլ, դ) 8 դուլլ: 321. ա) Հայկ՝ 700, Կարեն՝ 300, բ) Սուրեն՝ 270, Արամ՝ 230: 322. ա) 140, բ) 250: 323. 160 կմ: 324. Արամ՝ 41 կգ 800 գ, Կարեն՝ 41 կգ 600 գ, Հայկ՝ 38 կգ, Սուրեն՝ 36 կգ 600 գ, Գագիկ՝ 36 կգ 300 գ: 325. 9 լ: 338. ա) 2360 դ, բ) 5տ 200 կգ: 339. ա) 25մ, բ) 400 դրամ: 340. 4 տ 750 կգ, 4 տ 50 կգ: 341. Առաջինում 21, երկրորդում 27, երրորդում 26, չորրորդում 22: 343. 500 դրամ, 700 դրամ: 349. ա) 3333, բ) 57200: 355. 39 կգ: 356. ա) 6 ժ 15 ր, բ) 15 ժ 25 ր: 357. ա) 80 լ, բ) 360 լ: 358 ա) Կարեն՝ 860 դրամ, Հայկ՝ 620 դրամ, բ) Սոնան՝ 1100 դրամ, Եղբայրը՝ 1400 դրամ: 359. Աննա՝ 22, Սոնա՝ 26: 373. 60, 61, 62: 374. 40, 41, 42, 43: 375. ա) 2880, բ) 50 ր: 376. ա) 21000 դրամ, բ) 300 դրամ: 389. 110: 390. 500: 392. 296 մմ: 393. 450 մմ: 394. 1950 դրամ: 398. 570: 401. 360 մմ²: 412. 65 մմ: 413. ա) 65 մմ, բ) 91 մմ, 115 մմ, գ) 8025 մմ: 414. 4800 դրամ, 415. 528: 416. Առաջինում 90 ընկույզ, երկրորդում 30 ընկույզ, երրորդում 35 ընկույզ, չորրորդում 45 ընկույզ: 419. Արամ՝ 200 դրամ, Հայկ՝ 400 դրամ, Կարեն՝ 800 դրամ: 435. 6240, 5760, 6000: 436. ա) 40 սմ, բ) 80 սմ: 437. 8 կգ: 438. 22 800 դրամ: 457. Սոնա՝ 2380 դրամ, Աննա՝ 1700 դրամ: 458. Հայկ՝ 1800 դրամ, Արա՝ 1440 դրամ: 459. 1320 կգ: 460. 640 դրամ: 461. ա) I օրը՝ 480 կգ, II օրը՝ 400 կգ, բ) 1128 կգ, 888 կգ: 462. 9: 469. 82 մմ: 471. 560 մ: 472. 4 կմ, II հեծանվորդը: 473. 48 կմ: 474. 20 կմ 300 մ: 475. 650 մ: 476. 80 լ: 477. 1 կգ 700 գ: 484. Կողպեքը՝ 1400 դրամ, լամպը՝ 600 դրամ, մետրը՝ 1200 դրամ: 488. ա) 5006, բ) 20900: 490. ա) 2 մ 88 սմ, բ) 2 մ 40 սմ: 496. ա) 10 սմ, 16 սմ, բ) 513 սմ²,

գ) 252 սմ²: 502. ա) 8208, 4624, բ) 50243, 700002: 507. Արամ՝ 33 կգ, Աշոտ՝ 35 կգ, Նարեկ՝ 37 կգ: 508. 55 կմ: 517. 238 կմ: 518. Առաջինը՝ 125 կմ, երկրորդը՝ 105 կմ: 519. 95 կմ: 520. 200 կոճակ: 521. Անին՝ 27 ուլունք, Սոնան՝ 13 ուլունք: 522. 116 000 դրամ: 523. 26, 23, 21, 18: 524. 25, 26, 27, 28: 525. 60, 70, 80, 90: 540. Հայկ՝ 34 միավոր, Արամ՝ 41 միավոր: 543 ա) 800 դրամով, բ) 800 դրամով: 548. 415: 563. 570: 565. 96 էջ: 567. 40 մմ: 572. 7: 577. ա) 212221, բ) 992939, գ) 443044: 596. ա) 40, 40, բ) 30, 30, 30: 597. ա) 20, բ) 27, գ) 27: 614. ա) 15 օր, վերջին օրը՝ 6 էջ, բ) 20 տետր, մնաց 50 դրամ: 615. ա) 92, բ) 72: 631. 8 կգ: 632. 30000 դրամ: 636. ա) երկականի՝ 18 հեծանիվ, երեքականի՝ 7 հեծանիվ, բ) սագեր՝ 11, ուլիկներ՝ 7: 648. 376000 դրամ, 282000 դրամ: 649. 55000 դրամ, 45000 դրամ, 30000 դրամ: 650. ա) 275, 245, բ) 230, գ) 125, 125, 230: 651. 3: 652. ա) 4 սենյականոց՝ 15, 3 սենյականոց՝ 25, բ) 20 հատ 2 լ, 10 հատ 5 լ: 663. ա) 5 անգամ, բ) 4 անգամ: 664. 180 կմ: 665. 50 կգ, 10 կգ: 666. 120 մմ, 40 մմ: 667. 101 կմ, 79 կմ: 668. 155 լ, 95 լ: 669. 4800 դրամ: 670. ա) 24 տեղանոց՝ 9, 18 տեղանոց՝ 5, բ) 8 սագ, 10 կով: 671. ա) 4032, 7205, բ) 23015, 300202: 683. 630 մ²: 688. ա) 120 կգ, բ) 50 կմ, 150 կմ: 689. ա) 80, 400, բ) 480, 80: 690. 240: 697. ա) Մեծում՝ 5 կգ, փոքրում՝ 2 կգ, բ) մեծում՝ 4 կգ, փոքրում՝ 2 կգ: 698. ա) 8 քառակուսի, 6 խորանարդ, բ) 2 քառակուսի, 10 խորանարդ: 710. ա) 50 դրամանոց՝ 14 հատ, 20 դրամանոց՝ 12 հատ, բ) 500 դրամանոց՝ 14 հատ, 200 դրամանոց՝ 11 հատ: 714. 9990: 732. 2 տ 700 կգ: 733. 1700 մ², 6800 մ²: 734. 1 լ 500 մլ, 1 լ 100 մլ: 735. Աննան՝ 1200 դրամ, Անին՝ 800 դրամ: 738. 998, 899, 989: 742. ա) խխունջ՝ 2, կատու՝ 4, շուն՝ 7, բ) խխունջ՝ 6, շուն՝ 3, կատու՝ 2: 749. 350 կմ: 750. 270 կմ: 755. 9 եղանակով: 757. ա) 2301, 4838, բ) 3165, 30052: 765. 840 կմ: 766. ա) 20 կմ, բ) 600 մ: 774. Նուռ՝ 100 դրամ, խնձոր՝ 50 դրամ, տանձ՝ 60 դրամ: 776. 48 սյուն: 781. ա) 3 ժ, բ) 24 ռ: 782. 2 ժ: 783. 70 կմ/ժ: 784. 25 կմ: 797. 9 տղա, 14 կին: 819. 300 կմ: 820. 700 մ: 821. 28 կմ: 822. 3 կմ: 823. 6 կմ: 824. 20 000 թերթ: 825. 80 կմ: 833. Նուռ՝ 100 դրամ, խնձոր՝ 50 դրամ, տանձ՝ 60 դրամ: 834. I տակառում՝ 160 լ, II տակառում՝ 140 լ, III տակառում՝ 180 լ: 850. ա) 121, 122, բ) 220, 222, գ) 105, 107: 868. Առաջինը՝ 18 կմ, երկրորդը՝ 72 կմ: 869. 13300 դրամ: 870. 840 դրամ: 871. Գիրքը՝ 800 դրամ, գրիչը՝ 160 դրամ: 872. 3 ժ: 873. Պահեստ՝ 1250 լ, խանութ՝ 300 լ: 875. 23 վ: 887. Արա՝ 120 ընկույզ, Հայկ՝ 30 ընկույզ: 888. 2100 մ², 700 մ²: 889. 125 տուփ: 891. 7 ժամ: 892. 280 կմ: 894. Նուռ՝ 100 դրամ, տանձ՝ 60 դրամ, խնձոր՝ 50 դրամ: 895. ա) I դաս՝ 18 աշակերտ, II դաս՝ 22 աշակերտ, III դաս՝ 25 աշակերտ, բ) I տակառում՝ 120 լ, II տակառում՝ 160 լ, III տակառում՝ 140 լ: 913. 400 դրամ: 914. Հայկ՝ 1200 դրամ, Արա՝ 650 դրամ, Գագիկ՝ 550 դրամ: 930. 3000 լ: 931. 8 կգ: 932. 2/5 մասը, 4 սմ: 964. 2000 թ. մարտի 1: 984 ա) 450 կմ, բ) 450 կմ, գ) 30 կմ: 985. 25 կգ: 1004. Առաջինից՝ 53 կգ, երկրորդից՝ 41 կգ, երրորդից՝ 33 կգ: 1005. 27 սմ: 1007. ա) 24 կգ, 13 կգ, բ) 64 էջ: 1009. 1290 մ²: 1012. 135: 1013. 990: 1014. 40, 360: 1020. ա) 5006, բ) 20900, գ) 1080: 1022. ա) 5702, 1220, բ) 54062, 6021: 1041. Կարմիր՝ 234 մ, կանաչ՝ 216 մ: 1043. Առաջին՝ 69 ընկույզ, երկրորդ՝ 29 ընկույզ, երրորդ՝ 31 ընկույզ, չորրորդ՝ 27 ընկույզ: 1044. Մոտոցիկլավար՝ 27 կմ, հեծանվորդ՝ 9 կմ: 1045. 84 կմ: 1046. 4 ժ: 1047. 30 ռ: 1048. 360 դրամ: 1051. Գիրք՝ 450 դրամ, տետր՝ 150 դրամ: 1052. 4 ծաղկաման: 1053. 8-ական նարինջ: 1054. 12 աղջիկ, 16 տղա: 1055. 5 սպիտակ, 12 կարմիր, 8 դեղին: 1057. Մատիտ՝ 200 դրամ, քանոն՝ 250 դրամ, գրիչ՝ 300 դրամ: 1058. 8 կով: 1059. 8 հեծանիվ, 16 ավտոմեքենա: 1060. ա) խխունջ՝ 2, շուն՝ 7, կատու՝ 4, բ) շուն՝ 6, խխունջ՝ 3, կատու՝ 1:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Դաս 1-2. ԹՎԻ ԹՎԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄԸ	3
Դաս 3-4. ԿԱՐԳԱՅԻՆ ՄԻԱՎՈՐ	6
Դաս 5-6. ԹՎԻ ՆԵՐԿԱՅՑՅՈՒՄԸ ԿԱՐԳԱՅԻՆ ԳՈՒՄԱՐԵԼԻՆԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐԻ ՏԵՍՔՈՎ	9
Դաս 7-8. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԺԵՔԸ ՀԱՇՎԵԼԻՍ	12
Դաս 9-10. ՏԱՐՔԵՐ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	15
Դաս 11-12. ՓԱԿԳԾԵՐ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	18
Դաս 13-14. ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՏԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ	21
Դաս 15-16. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ՏԵՂԱՓՈԽԱԿԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ	24
Դաս 17-18. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	27
Դաս 19-20. ՀԱՄԵՄԱՏՈՒՄ	30
Դաս 21-22. ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ԶՈՒԳՈՐԴԱԿԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ	33
Դաս 23-24. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ԶՈՒԳՈՐԴԱԿԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ	36
Դաս 25-26. ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ	39
Դաս 27-28. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ	42
Դաս 29-30. ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՍՏՈՒԳՈՒՄԸ ՀԱՆՈՒՄՈՎ	45
Դաս 31-32. ՀԱՆՄԱՆ ՍՏՈՒԳՈՒՄԸ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՈՎ	48
Դաս 33-34. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	51
Դաս 35-36. ԲԱԶՄԱՆԻՇ ԹՎԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ԵՌԱՆԻՇ ԹՎՈՎ	54
Դաս 37-38. ԲԱԺԱՆՈՒՄ ԵՐԿՆԻՇ ԹՎԻ	57
Դաս 39-40. ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ՍՏՈՒԳՈՒՄԸ ԲԱԺԱՆՈՒՄՈՎ	60
Դաս 41-42. ԲԱԺԱՆՄԱՆ ՍՏՈՒԳՈՒՄԸ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՈՎ	63
Դաս 43-44. ԱՆՀԱՅՑ ԱՐՏԱԴՐԻՉԻ ԳՏՆԵԼԸ	66
Դաս 45-46. ԱՆՀԱՅՑ ԲԱԺԱՆԵԼԻԻ ԳՏՆԵԼԸ	69
Դաս 47-48. ԱՆՀԱՅՑ ԲԱԺԱՆԱՐԱՐԻ ԳՏՆԵԼԸ	72
Դաս 49-50. ԿԱՊԸ ԹՎԱՔԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ	75
Դաս 51-52. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	78
Դաս 53-54. ԲԱԺԱՆՈՒՄ ԵՌԱՆԻՇ ԹՎԻ	81
Դաս 55-56. ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՀԵՌԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՇՎԵԼՈՒ ՎԵՐԱՔԵՐՅԱԼ	84
Դաս 57-58. ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՀԵՌԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՇՎԵԼՈՒ ՎԵՐԱՔԵՐՅԱԼ	87
Դաս 59-60. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	90
Դաս 61-62. ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄՆԱՅՈՐԴՈՎ	93
Դաս 63-64. ԲԱԺԱՆՈՒՄ ՄՆԱՅՈՐԴՈՎ	96
Դաս 65-66. ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՄՆԱՅՈՐԴՈՎ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ՎԵՐԱՔԵՐՅԱԼ	99
Դաս 67-68. ԲԱԺԱՆՈՒՄ 10-Ի, 100-Ի, 1000-Ի՝ ՄՆԱՅՈՐԴՈՎ ԵՎ ԱՌԱՅ ՄՆԱՅՈՐԴԻ	102
Դաս 69-70. ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ ՄՆԱՅՈՐԴՈՎ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ՎԵՐԱՔԵՐՅԱԼ	105
Դաս 71-72. ԲԱԶՄԱՊԱՏԻԿ ԵՎ ԲԱԺԱՆԱՐԱՐ	108
Դաս 73-74. 10-Ի, 100-Ի, 1000-Ի ԲԱԺԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՆԻՇՆԵՐԸ	III
Դաս 75-76. 5-Ի ԲԱԺԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՆԻՇԸ	114
Դաս 77-78. ԶՈՒՅԳ ԵՎ ԿԵՆՏ ԹՎԵՐ	117
Դաս 79-80. 2-Ի ԲԱԺԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՆԻՇԸ	120
Դաս 81-82. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	123
Դաս 83-84. ՃԱՆԱՊԱՐԸ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ	126
Դաս 85-86. ՃԱՆԱՊԱՐԸ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ	129
Դաս 87-88. ՃԱՆԱՊԱՐԸ, ԺԱՄԱՆԱԿ, ԱՐԱԳՈՒԹՅՈՒՆ	132
Դաս 89-90. ՏԱՐԻ: ՏԱՐԵԹԻՎ	135
Դաս 91-92. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	138
Դաս 93-94. ՄԱՍ ԵՎ ԱՄՔՈՂՋ	141
Դաս 95-96. ԹՎԻ ՄԱՍԸ ԳՏՆԵԼԸ	144
Դաս 97-98. ԹՎԻ ԳՏՆԵԼԸ, ԵՐՔ ՀԱՅՏՆԻ Է ՆՐԱ ՄԱՍԸ	147
Դաս 99-100. ՄԱՍԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒՄԸ	150
Դաս 101-102. ԿՈՏՈՐԱԿ	153
Դաս 103-104. ՀԱՎԱՍՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒՄԸ	156
Դաս 105-106. ՀԱՎԱՍՐ ՀԱՄԱՐԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒՄԸ	159
Դաս 107-108. ԿԱՆՈՆԱՎՈՐ ԵՎ ԱՆԿԱՆՈՆ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐ	162
Դաս 109-110. ԱՄՓՈՓԻՉ ԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴՈՂ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ	165
ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԵՎ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ ԿՐԿՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ	168

ՍՈՎՐԱՏ ՄԿՐՏՉՅԱՆ, ՍՈՒՐԵՆ ԻՍԿԱՆԴԱՐՅԱՆ,
ԱՐԱՍ ԱՔՐԱՀԱՄՅԱՆ, ՈՈՒԲԵՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱ

4

12-ամյա հանրակրթական դպրոցի
չորրորդ դասարանի դասագիրք

Հրատարակչության տնօրեն՝	Էմին Սկրտչյան
խմբագիր՝	Հովհաննես Զաքարյան
Գեղարվեստական խմբագիր՝	Արա Բաղդասարյան
Վերստուգող սրբագրիչ՝	Նվարդ Փարսադանյան
Համակարգչային ձևավորող՝	Արևիկ Հակոբյան

Տպագրությունը՝ օֆսեթ: Չափեր՝ 70x100 1/16:
Թուղթը օֆսեթ: Ծավալը՝ 11 տպ. մամուլ:
Տպաքանակը՝ 15 000 օրինակ:

«ԶԱՆԳԱԿ-97» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀ, 0051, Երևան, Կոմիտասի պող. 49/2
Հեռ.՝ (+37410) 23 25 28, ֆաքս՝ (+37410) 23 25 95
Էլ. փոստ՝ info@zangak.am, էլ. կայք՝ www.zangak.am, www.book.am

